

SNKm V Liittokokous
Turun Konserttitalissa
1.-3. 6. 1973

Työväenliikkeen kirasto

20009014 varasto
329.14-053.6(480) SN< 2 K SNK:N
SNK:n V liittokokous Turun konserttitalis

Mikkeli 1974 — Mikkelin Painos Oy.

I KOKOUSPÄIVÄ 1. 6.

AVAJAISET KLO 10.00

Sikermä työväenlauluja, esittäjänä Turun Työväen Soittokunta, johtajana Bengt Vilja

Kabaree, esittäjänä SNK:n Porin ohjelmaryhmä
Työväen marssi, esittäjänä soittokunta ja yleistö

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Arvoisat liittokokousedustajat ja kutsuvieraat, arvoisat julkisen sanan edustajat, hyvät toverit.

Sos.dem. Nuorison Keskusliiton V liittokokous on alkamassa.

Kolmessa vuodessa, kuuluisan Kotlkassa pidetyn IV liittokokouksemme jälkeen on sekä yhteiskunnassa että liitossamme tapahtunut paljon. Liittokokouksen tehtävä on jälleen punnita kuluneen kokouskauden tapahtumia, ennenkaikkea viitoittaa toimintalinjat tästä eteenpäin.

Kuluneella liittokokouskaudella kansainvälinen kehitys on ollut myönteistä ja voimakasta. Koko maailman ja erityisesti Euroopan turvallisuuspoliittisen tilanteen kannalta on otettu monia merkittäviä edistysaskelia.

Vietnamin rauhansopimus on allekirjoitettu, ja näin on luotu mahdolliset edellytykset pysyvän rauhantilan aikaansaamiseksi Indokiinan alueella. Tämä rauhantila on kuitenkin vielä saavuttamatta, sillä Saigonin hallitus ei ole suostunut järjestämään Etelä-Vietnamiin vapaita vaaleja. Lopettaessaan Vietnamin pommitukset Yhdysvallat on siirtänyt sotakoneet Laosiin ja Kambodshaan, jossa hävitetään maata ja ihmisiä. Me tuomitsemme nämä teot ja vaadimme julkisen huomion kiinnittämistä näihin uusiin sotapesäkkeisiin.

Euroopassa myönteinen turvallisuuspoliittinen kehitys on johtamassa varsinaisen turvallisuus- ja yhteistyökonferenssin järjestämiseen. Neuvostoliiton ja Saksan liittotasavallan sekä Puolan ja Saksan liittotasavallan väliset sopimukset sekä molempien Saksan valtioiden välinen runkosopimus raivasivat tien alustaville yleiseurooppalaisille konsultaatioille, ja varsinaisen turvakokous voitaneen aloittaa Helsingissä jo tänä kesänä.

Me annamme ikaiken tukemme tuloksellisen konferenssin aikaansaamiseksi. Sodan jäänteet on raivattava pois Euroopan alueelta. Aseistariisunalle on luotava mahdollisuuksia. Poliittista, taloudellista ja sivistyksellistä yhteistyötä on saatava aikaan yleiseurooppalaisella tasolla.

Sosialidemokraattinen työväenliike on viime vuosina vaatinut toimenpiteitä Saksan valtioiden tunnustamiseksi. Tavoite on saavutettu — Suomi on tunnustanut molemmat Saksan valtiot. Samalla me voimme todeta, että muuttunut Euroopan tilanne on johtanut laajaan DDR:n tunnustamisprosessiin, jota me tervehdimme suurella tyydytyksellä. Tämä kehitys edistää olennaisesti rauhanomaisen kehityksen mahdollisuuksia.

Näistä muutamista myönteisistä piirteistä huolimatta kansainvälisellä tasolla esiintyy vielä paljon ongelmia, jotka voidaan ratkaista ainoastaan päättäväisellä edistyksellisellä ja anti-imperialistisella toiminnalla. Kolmannen maailman riisto, vapautusliikkeiden väkivaltainen tukahduttaminen, fasismin esiintyminen mm. Euroopan alueella ja monopolikapitalistinen integraatio ovat ilmiöitä, jotka vaativat meiltä aktiivista toimintaa ja solidaarista taistelua.

Sisäpoliittinen tilanne on kuluneella kaudella ollut epävakaa ja heilah-
televa. Vaikka sosialidemokratian voima onkin jatkuvasti kasvanut, edus-
kunnan porvarillinen enemmistö ja sen lisääntyvä hajanaisuus on ollut py-
syvästi edistyksellisen uudistuspolitiikan tiellä. Monet työväestön elinolo-
suhteiden perusturvaa koskevat ratkaisut ovat kaatuneet porvarillisen oi-
keiston häikäilemättömään perustuslakien määrävähemmistösäännösten hy-
väksikäyttöön. Työväenliikkeen vaatimat sosialistiset ratkaisut ovat tie-
tenkin näissä olosuhteissa mahdollisuuksien ulkopuolella.

Viime vuosien sisäpoliittinen tilanne on osoittanut selvästi, että sociali-
demokraattien vaatiman uudistuspolitiikan toteuttamiseksi on välttämä-
töntä työväenliikkeen yhteiskunnallisen voiman lisääminen ja eduskunnan
voimasuhteiden muuttaminen vasemmistoenemmistöiseksi. Välttämättömän
vasemmiston yhteistyön pyrkimykset pitäisikin koota ensisijaisesti tämän
tavoitteen toteuttamiseksi.

Vasemmiston yhteistyötilannetta ei voida tietenkään pitää tyydyttävänä
niin kauan, kun työväenpuolueet ovat eri leireissä. Yhteistyömuotojen löy-
täminen on kuitenkin työläs prosessi tässä tilanteessa ja siihen tarvitaan
malttia kummallakin puolella. Tavoitteeksi on kuitenkin asetettava yhtei-
sen linjan löytäminen, koska nykytilanne on yksinomaan oikeiston edun
mukainen.

Oikeistovoimien toiminta on yhteiskunnassamme selvästi vilkastunut.
Ulkopolitiikkamme peruslinjaa — Paasikivi—Kekkonen linjaa — vastaan
kohdistetaan avoimia hyökkäyksiä, Neuvostoliiton vastainen toiminta on
saanut uusia muotoja, työväenliikettä vastaan suunnataan yhä räikeämpiä
toimenpiteitä ja Sosialidemokraattinen puolue on yhä selvemmin joutunut
tulilinjalle. Näitä ilmiöitä vastaan meidän on taisteltava ja tässä taistelussa
Sos.dem. Nuorisoin Keskusliitto on etulinjassa mukana.

SNK:n osalta kulunut toimintakausi on merkinnyt poliittisen linjan tun-
tuvaa muutosta. SNK on poliittisesti tullut ajan tasalle. Toimintamme on
aktivoitunut, ja mikä tärkeintä, poliittisen toiminnan ja kaiken toimin-
nan poliittisuuden ensisijaisuus on aikaisempaan verrattuna tullut hallit-
sevemmäksi. Nuorisoliike on tullut varteenotettavaksi tekijäksi koko sosia-
lidemokraattisessa työväenliikkeessä.

Liittomme asema valtakunnallisessa nuorisopolitiikassa on vahvistunut
ja työväenliikkeen nuorisjärjestöjen tiivis yhteistoiminta on saavuttanut
merkittäviä tuloksia sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla.

Kansainvälisessä toiminnassaan SNK on kuluneella liittokokouskaudella
saavuttanut huomattavia tuloksia. IUSY:n piirissä ja pohjoismaisella vel-
jes järjestötasolla tapahtuvan toiminnan lisäksi SNK:n suhteet socialistis-
ten maiden kommunistisiin nuorisoliittoihin ovat kehittyneet myönteiseen
suuntaan. Erityisesti on korostettava sosialidemokraattisen nuorisoliikkeen
ja Neuvostoliiton nuorisjärjestöjen kiinteitä ja toimivia yhteistyökanavia.
Pysyvät ja läheiset suhteet.

Pysyvät ja läheiset suhteet SNK:n sekä Neuvostoliiton kom-
munistisen nuorisoliiton ja nuorisjärjestöjen komitean vä-
lillä ovat avanneet uusia myönteisiä näköaloja, joiden pohjalta
on päästy merkittäviin tuloksiin sekä kahdenkeskisessä että kan-
sainvälisessä yhteistoiminnassa. Tätä yhteistyötä me haluamme edelleen
jatkaa ja kehittää toimintaa laajentamalla ja tehostamalla molemminpuo-
lisen luottamuksen ja yhteistyön hengessä. Toivon, että tämän kokouksen
päätökset kaikilta osin edistävät tätä myönteistä kehitystä.

Vaikka mainitut positiiviset saavutukset ovat tänään syytä kirjata mie-
liin menneeltä kaudelta, samalla on syytä todeta, että kaikissa suhteissa
sosialidemokraattisen nuorisoliikkeen kehitys ei ole ollut parasta mah-
dollista. SNK:n toiminnallisessa tilassa on huomattavasti parantamisen va-
raa. Me joudumme toteamaan, että SNK työläisnuorisojärjestönä ei vielä
edusta sitä voimaa työläisnuorten piirissä, mitä sen pitäisi. Emmekä myös-
kään voi olla täysin tyytyväisiä meidän opiskelija- ja koululaispoliittisiin
saavutuksiimme. Lienemme varsin yksimielisiä siitä, että SNK:n toimin-
taa on tehostettava kaikilla mainituilla aloilla tulevana liittokokouskautena.

Liittokokousvalmistelut ovat sen sijaan osoittaneet, ettemme ole niin-
kään yksimielisiä tämän olotilan kaikista syistä. Eräät näyttävät painot-
tavan erityisesti käytännöllisten ja konkreettisten tavoitteiden asettamista
ja omaleimaisen sosialidemokraattisen joukkotoiminnan tehostamiseksi.
Eräät taas haluavat ennen muuta painottaa liikkeen sisäisen keskustelun
merkitystä ja puolueeseen kohdistuvan toiminnan ensisijaisuutta. Nämä
toimintalinjat eivät ole ristiriidassa keskenään, mutta ne voidaan laittaa
tärkeysjärjestykseen, ja juuri siitä näyttää nyt olevan kysymys.

Avoin ja jatkuva keskustelu edistää luonnollisesti joukkoliikkeen pyr-
kimyksiä ja lisää jäsenistön tietoisuutta, mutta siitä ei saa luonnollisesti-
kaan tulla itsetarkoitus. Liiallinen itsetutkiskelu on meiltä jo vienyt sellais-
ta aikaa ja voimaa, jota kipeästi olisi tarvittu ulospäin suuntautuvan toi-
minnan tehostamiseksi.

Kysymys SNK:n asemasta sosialidemokraattisessa työväenliikkeessä
on noussut esiin varsin huomattavaksi keskustelunaiheeksi ennen tätä liit-
tokokoustamme. Se onkin varsin tärkeä kysymys. Mutta tunLuu siltä, että
tämän aseman paikantaminen on tehty turhan monimutkaiseksi ja viety
tarpeettoman teoreettiselle tasolle. SNK on puolueen nuorisojärjestö ja
sellaisena sen tulee pysyä. SNK:lla on puolueen piirissä tärkeä koulutus-
ja kasvatustehtävä. SNK pyrkii luonnollisesti osana sosialidemokraattista
liikettä kehittämään sosialidemokratian toiminnallisia ja periaatteellisia
tavoitteita ja SNK pyrkii nuorisojärjestönä yhteiskunnan eri osa-alueilla
vaikuttamaan oman organisaationsa kautta poliittiseen päätöksentekoon ja
yhteiskunnalliseen kehitykseen. Tässä on meidän strategiamme.

Käyttämämme taktiikka taas määrää toimintamme poliittiset tulokset.
Juuri taktisessa mielessä toiminnassamme on paljon toivomisen varaa.
Meidän tavoitteemmehan on yhteiskuntajärjestelmän muuttaminen sosialis-
tiseksi. Työtä tämän tavoitteen toteuttamiseksi me suoritamme osana so-
sialidemokraattista liikettä. Liikkeemme toiminnan tulos on suuresti riip-
puvainen sen sisäisestä yhtenäisyydestä ja solidaarisuuden asteesta. SNK:n
pyrkimyksiä, jotka ovat ja joiden pitää olla puolueen pyrkimyksiä edellä,
voidaan parhaiten sittenkin edistää yhteistyössä ja kiinteässä yhteistoimin-
nassa muun sosialidemokraattisen työväenliikkeen kanssa. Tämä tulee ole-
maan ratkaiseva kysymys tämän liittokokouksen jälkeen.

Sosialistisen Suomen toteuttaminen vaatii työväenliikkeen yhteistyötä.
SNK on voimakkaasti kannattanut vasemmiston yhteistyöpyrkimyksiä, ja
me tervehdimme tyydytyksellä niitä puolueen keskusteluja, joita par-
haillaan käydään. Nuorisojärjestötasolla vasemmiston yhteistoiminta on ol-
lut viime vuosina varsin vilkasta. Tässä yhteistoiminnassa SNK on edusta-
nut sosialidemokraattista aatemaailmaa ja näin tulee jatkossakin. SNK on
puolueen tavoin korostanut kansainvälisen työväenliikkeen yhteistyön —
erityisesti sen kahden pääsuunnan yhteistyön — merkitystä ja näin sen
tulee jatkossakin tehdä.

Hyvät toverit

Olen melko laajasti jo tässä avauspuheessani kosketellut niitä kysymyksiä, joiden parissa me tulemme työskentelemään lähipäivinä. Olen tehnyt sen siksi, että on tarpeen osoittaa, kuinka tiiviisti kaikki tässä kokouksessa tehtävät ratkaisut liittyvät toisiinsa. Me tulemme käsittelemään liiton periaateohjelmaa, me tulemme hahmottelemaan liiton lähiajan toimintalinjoja ja me tulemme valitsemaan liitolle uuden johdon.

Mutta tehtävillä päätöksillä on arvonsa vain siinä tapauksessa, että niiden takana seisoo liiton koko joukkovoima. Yhtenäisyys on työväenliikkeen voima. Meidän tulee olla tietoisia siitä, että sosialistiseen rakennustyöhömmä vaikuttaa suuresti se, käyttävätkö kaikki porukat samoja piirustuksia. Sosialisteina me kiinnitämme vähemmän huomiota siihen, onko pomona duunari ja lukenut hänen apulaisenaan vai päinvastoin. Ammattitaito ja tietoisuus takaavat tuloksen.

Hyvät toverit

Kun tulen tässä kokouksessa jättämään liiton puheenjohtajan tehtävät, haluan jo tässä vaiheessa lausua kiitokseni niistä vuosista, jotka olen toiminut SNK:n liittotoimikunnassa. Omasta puolestani ja kaikkien niiden muiden puolesta, jotka nyt myös jättävät liiton erilaiset johtotehtävät, kiitän teitä kaikkia nuorisoliittolaistovereita antoisista vuosista. Uudelle valittavalle johdolle toivotan parasta menestystä vaikeassa tehtävässä. Toivon kokoukselle ja siinä tehtävälle työlle mitä parasta menestystä. Täällä tehtävät ratkaisut ovat varsin merkittäviä koko sosialidemokraattisen työväenliikkeen kannalta.

Lausun arvovaltaisen uiko- ja kotimaisen kutsuvierasjoukon sekä julkisen sanan edustajat ja kaikki teidät, kokouksemme edustajat ja muut osanottajat sydämellisesti tervetulleiksi sekä julistan Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliiton V:n liittokokouksen alkaneeksi.

Nuorten Vartio, esittäjänä soittokunta ja yleisö.

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Hyvät Toverit. Meillä on erityinen ilo ja kunnia nähdä täällä joukossamme tänä päivänä liikkeemme veteraaneja, niitä, jotka omalla toiminnallaan ovat luoneet sen perustan, jonka varassa SNK ja muu sosialidemokraattinen työväenliike tänään toimii. Minä haluan ensin kutsua tänne korokkeelle aikaisemmin nimetyt kunniajäsenet. Saamani ilmoituksen mukaan heistä ovat paikalla Yrjö Eskola, Viljo Rantala, Kaarlo Roden, Hannu Jyrkänne, Toimi Metsäranta ja Tyyne Paasivuori. Pyydän niitä, jotka ovat paikalla tulemaan tänne korokkeelle.

Tässä kokouksessa on tarkoitus kutsua lisää kunniajäseniä meidän liittoomme. Liittotoimikunta on päättänyt esittää, että tovereille Judith Sundman, Aaro Airas ja Eino Someristo myönnetään liiton kunniajäsenyys.

Toveri Judith Sundman on syntynyt vuonna 1915. Hänellä on varsin pitkä luettelo erilaisista luottamustehtäviä sekä nuorisoliikkeessä että puolueessa. Hän on ollut mm. SSN ja sittemmin SNK:n ruotsinkielisen piirijärjestön, OK:n sihteeri ja taloudenhoitaja vuosina 1950–66. Hän hoiti samoja tehtäviä palkattuna Suomen Sosialidemokraattisen Nuorisoliiton toimistossa vuosina 1951–56. Hän on ollut SSN:n, edeltäjämme, liittotoimikunnan varajäsen, hän on osallistunut aktiivisesti pohjosmaisiin Sos.dem. nuorisokokouksiin ja kursseihin jne. Kotkatoimintaan Judith Sundman on

ottanut aktiivisesti osaa. Hän on ollut puolueltoiminnassa mukana Helsingfors Svenska Arbetarföreningerin sihteerinä vuosina 1954—72 ja on nyt toimessa Suomen Kirjatyöntekijöiden liitossa toimistoapulaisena, jossa tehtävässä hän on ollut vuodesta 1959. Pyydän, että toveri Sundman saapuu tänne korokkeelle.

Edelleen pyydän, että toveri Aaro Airas saapuisi tänne. Aaro Airas on ollut mm. SNK:n liittoneuvoston jäsen, Mikkelin nuorisopiirin puheenjohtaja, nuoriso-osaston puheenjohtaja, liittokokousedustaja, puolueen piirisihteerinä, päätoimittajana jne. Tämä on Aaron ansioluettelo, joka on huomattavasti pitempi, mutta tämän verran minä tiedän. Kolmas uusi kunniajäsen on toveri Eino Someristo, joka valitettavasti ei ole paikalla. Hänen meriitistään on seuraava: Nuorisoliiton jäsen vuodesta 1943, piiritoimikunnan jäsen vuodesta 1954, piirisihteerinä vuosina 1948—53, piirin taloudenhoitajana vuodesta 1963. Lisäksi toveri Someristo on toiminut Porin Sos. dem. nuorisoyhdistyksen puheenjohtajana, taloudenhoitajana ym. luottamustehtävissä. Mutta toveri valitettavasti ei ole täällä joukossamme.

Hyvät toverit. Tämän jälkeen haluaisin tasa-arvon nimessä luovuttaa puheenvuoron toveri Judith Sundmanille.

Judith Sundman: Kiitoksia.

Sanotaan, että eletään demokratiassa. Mutta aina silloin, kun minä olen ollut leikissä mukana, olen pannut merkille, että ei toimita demokratian sääntöjen mukaan, vaan on jopa jossain yhteydessä päätetty, että Jutta puhuu. En ole ollut tilaisuudessa lausumassa omia käsityksiäni ja näin ollen pyydän anteeksi, jos nyt pikkuisen ontuilen. Ihan tässä muutaman minuutin sisällä olen ehtinyt laittaa paperille muutamia sanoja. Ensimmäkin minulle on langennut arpa lausua suuret ja lämpimät kiitokset nuorisoliiton liittotoimikunnalle ja johdolle tästä suuresta huomaavaisuudesta, joka tietysti kyllä lämmittää. Kun ensimmäisen kerran viime talvena kuulin joitakin huhuja ja sitten puhelinsoitto todisti tämän huhun, että yritetään tehdä minustakin kunniajäsen nuorisoliikkeessä, niin sanoin heti näille pojille, jotka olivat asialla, että alkää ihmeessä vielä, en tunne itseäni niin vanhaksi — vielä olen elävässä elämässä mukana. Mutta siitä huolimatta henkilökohtainen, lämmin kiitos huomaavaisuudesta, sillä se lämmittää tietysti erityisesti kun tietää, että on uhrattu vapaa-aikaa ja on uhrattu taloudellisestikin. Mutta kaikki on tehty sen yhteisen aatteen, sosialidemokratian puolesta. Me kaikki kunniajäsenet tietenkin toivomme, että nuorisoliike jatkossakin muistaisi tämän suuren aatteen, jonka puolesta kannattaa taistella. On mukava olla tietysti mukana silloin, kun on myötätuulta, mutta sanoisin, että vielä suurempaa ja vielä mukavampaa on olla mukana silloin, kun jotain tapahtuu. Aika jonka me kaikki kunniajäsenet olemme viettäneet nuorisoliikkeessä, on aika, jonka aina muistamme. Aaro Airas oli myös mukana. Hän on sitä samaa kaartiä, joka oli silloisessa SSN:n liittoneuvostossa samanaikaisesti, kun minä olin sekä palkkareiki että liittotoimikunnan ja vuoroin liittoneuvoston jäsen. Myös Someristo, joka on Porista, edustaa sitä samaa ikäpolveä, joka myös hyvin ututterasti on tehnyt työtä nuorisoliikkeen hyväksi. Tästä kaikesta ja tästä suuresta huomaavaisuudesta hyvin, hyvin lämmin kiitos teille nuorille. Toivottavasti teillä riittää intoa, toivottavasti teillä riittää myös kestävyyttä. Kestätte kaikki ne mahdolliset myrskyt, jotka mahdollisesti käydään. Muistakaa aina, että sosialidemokratia on niin suuri aate ja niin suuri asia, että sen puolesta kannattaa tehdä työtä. Kiitos.

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Me nuoret haluamme kiittää teitä täällä olevia ja myöskin niitä täältä poissaolevia kunniajäseniä tai sanoisinko kunniatovereita, joilla into on riittänyt ja joilla on riittänyt usko sosiaalidemokratiaan, työväenluokkaan ja sosialismiin, parempaan maailmaan.

Me tarvitsemme teitä vielä, me tarvitsemme teidän luomianne perinteitä ja me haluamme toivottaa teille parasta menestystä ja aktiivisia vuosia. Paljon kiitoksia.

Hyvät toverit. Kunniajäsenten kunniaksi laulamme laulun "Taistojen tiellä".

Taistojen Tiellä: Orkesteri ja kokousväki.

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Hyvät toverit. Me emme ole tälläkään liittokokouskaudella voineet välttää siltä, että keskuudestamme on poistunut lopullisesti hyviä nuorisoliittolaistovereita. Meidän joukostamme on luonnollisesti poistunut ensinnäkin vanhempia tovereita, jotka ovat monta vuotta tehneet työtä Sos.dem. työväenliikkeen ja nuorisoliiton hyväksi. Haluaisin mainita muutamia. Joukostamme ovat poistuneet Onni Hiltunen, Sulo Manninen, Arvi Hautamäki ja Topi Saloranta. Ja edelleen: ne, jotka olivat mukana Kotkassa liittokokouksessamme kolme vuotta sitten, muistavat kaikki värikkään hahmon, joka toimi mm. kokouksen päättäjäsistunnon puheenjohtajana. Hän oli toveri Keijo Suksi, joka Kotkan liittokokoukseen saakka toimi SNK:n liittoneuvoston puheenjohtajana. Toveri Suksi poistui jokin aika sitten äkillisen sairauden murtamana.

On aivan selvää, että nämä eivät ole kaikki, joille meidän pitää osoittaa kunniaa. Heitä on paljon, paljon enemmän, mutta on mahdotonta mainita heitä kaikkia. Minä toivon, että te kaikki muistatte näitä tovereita syvällä kunnioituksella. Me emme heitä enää tapaa. Ketään heistä unohtamatta pyydän, että yhdessä kunnioitamme riveistämme poistuneiden muistoa hetken hiljaisuudella.

Hetken hiljaisuus, jonka aikana orkesteri soitti "Punakaartin Surumarssin".

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Me olemme saaneet tähän kokoukseen hyvin laajan ja arvovaltaisen kutsuvierasjoukon, jota haluan tässä esitellä. Ensimmäiset kutsuvieraat: Ensimmäinen Sos.dem. puoluetta edustavat tässä kokouksessa puheenjohtaja Rafael Paasio ja puoluesihteerit Kalevi Sorsa sekä Aimo Kairamo, Paavo Lipponen, Mauno Ihalainen ja Lauri Sivonen, joka samalla edustaa Työväen Sanomalehtien Tietotoimistoa. Turun kaupungin edustajana täällä näemme kaupunginjohtaja Johannes Koikkalaisen, joka on myös SDP:n puoluepuheenjohtaja. Naisliittoa edustaa täällä toveri maaherratar Sylvi Siltanen. SONK:n edustaja on sen puheenjohtaja Christer Granskog. Nuorten Kotkain Keskusliittoa edustavat Erkki Hänninen ja Veli Heikkilä. Sos.dem. eduskuntaryhmän edustajana täällä on Pirkko Työläjärvi. Raittiussuomen edustajana näemme joukossamme Sakari Airoilan. Varsinais-Suomen Sos.dem. piirin edustajina ovat Tauno Suominen sekä Pentti Lahti, joka on samalla järjestelytoimikunnan puheenjohtaja, jolle olemme erityisen kiitollisia. Varsinais-Suomen Sos.dem. nuorisopiirin edustajana on Armas Lahoniitty, Turun Sos.dem. kunnallisyhdistyksen edustajana Mauno Koskiahde, Turun kaupungin Sos.Dem. valtuustoryhmän edustajana Paula Eenilä. SAK:ta edustavat Olli Paunu ja Timo Sandberg. TUL:n edustaja on täällä Arnold Kariniemi. KK:n edustajana on Matti Kangas ja Osuusliike Tarmolan edustajana Aulikki Koskimäki. Työväen Sivistysliittoa edustaa täällä Jorma Turunen, Kuntoliikunnan Keskusliittoa Seppo Puhakka, Suomen Työväen Säästöpankkia Hannu

Laakso, Turun Työväen Säästöpankkia Turkka Palin, Osuuspankki Yhteistukea Lasse Suonpää, Lounais-Suomen Nuorten Puolesta-yhdistystä Terho Lehto ja Turun kaupungin Nuorisolautakuntaa Kalevi Perho. Viimeisenä haluan erityisesti lausua tervetulleeksi Valtion Nuorisoneuvoston edustajan, SDNL:n puheenjohtajan Pekka Saarnion.

Meillä on myöskin laaja joukko ulkolaisia kutsuvieraita. Meidän kansainvälistä järjestöämme IUSY:a edustaa täällä sen puheenjohtaja, chileläinen Louis Ayala, jota kohtaan tunnemme hyvin voimakasta sympatiaa viimeaikaisten tapahtumien johdosta. Welcome Louis! IUSY:a edustaa täällä myöskin pääsihteeri Jerry Svensson. Välkommen Jerry!

Meidän Pohjoismaisia veljesjärjestöjamme FNSU:a ja samalla DSU:a edustaa täällä Henrik Guhle. SSU:a edustajina näemme Sören Lekbergin ja Christer Allenin. Välkomma! Norjan veljesjärjestöamme edustaa täällä Magne Björnerud. Saksan liittotasavallan Jungsozialistien edustajana on täällä Fritz Roll. Willkommen! Ja edelleen: Ruotsin Työväenpuolueen edustajana on täällä Berndt Karlsson. En näe häntä joukosta, mutta tervetuloa — välkommen Berndt i alla fall.

Edelleen haluan erityisesti lausua tervetulleeksi Neuvostoliiton Nuorisojärjestöjen Komitean ja Kommunistisen Nuorisoliiton edustajat, jotka ovat tänne saapuneet meidän kokouksemme vieraiksi. He ovat Viktor Karbutšev, joka on Gorkin aluekomi ean ensimmäinen sihteeri ja vanha Suomen kävijä Leo Pausin, joka on Nuorisojärjestöjen komitean Suomen suhteita hoitava työntekijä. Tervetuloa Leo. Edelleen valtuuskuntaan kuuluu Toivo Kuldsopp. Tervetuloa. DDR:n Vapaan Saksan nuorisoliiton edustajana näemme täällä Andre Waldeyerin. Willkommen!

Me olemme luonnollisesti kutsuneet useita muitakin, mutta nämä toverit ovat voineet saapua tänne. Edelleen odotamme tänne Vietnamin Väliaikaisen Vallankumoushallituksen edustajaa Tran Van Hueta, joka ei vielä valitettavasti ole voinut saapua tähän avajaistilaisuuteen.

Minä pyydän lausua kaikki kutsuvieraat, sekä kotimaiset että ulkomaiset, sydämellisesti tervetulleiksi seuraamaan nuorisoliiton kokousta. Toivomme, että te tullette viihtymään täällä meidän kokouksessamme.

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist toivotti kaikki ulkomaiset kutsuvieraat tervetulleiksi liittokokoukseen vielä ruotsiksi ja englanniksi.

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Tämän jälkeen ovat vuorossa tervehdykset. Ensimmäisenä haluan myöntää puheenvuoron Sos.Dem. puolueen puoleksihteerille, toveri pääministerille. Kale, ole hyvä.

Kalevi Sorsa: Toverit. Esitän Sosialidemokraattisen puolueen kiitoksen kutsusta osallistua kokoukseenne ja parhaan menestyksen toivituksen työllenne. Edustajakokouksessaan järjestö mittaa toimintakykynsä, yhtenäisyytensä, voimansa. Suomalainen sosialidemokratia kääntää tänään katseensa nuoriinsa ja odottaa heiltä yhtenäisestä taistelutahdosta kertovaa vastausta tulevaisuudelleen. Entisenä nuorisoliittolaisena toveri Paasio ja minä tunnemme sitäkin selvemmin sen kunnian, mutta myös vastuun, jonka puolue on meille antanut nimitessään meidät edustajikseen. Vaikka valintaamme ei tällä perusteella varmasti tietoisesti harkittukaan se tuli osoittamaan sosialidemokraattisen työväenliikkeen kahta keskeistä voimallähdeä: jatkuvuutta ja yhtenäisyyttä. Yhtä varmasti kuin me, jotka aikaisemmin monet kerrat olemme istuneet nuorisoliiton liittokokouksalissa, olemme tänään täällä tervehtimässä liittoa sosialidemokratian kokonaisuuden nimissä, yhtä varmasti ovat jotkut heistä tässä samassa asemassa vuosien kuluttua. Jos kaivamme läpi sosialidemokraattisen ideologian histo-

riallisten, teoreettisten ja ohjelmallisten kerrosten sen pohjimmaiseen ytimeen, löydämme sieltä yhden yksinkertaisen ja selvän asian, joka on aina nostanut sorretut taisteluun: pyrkimyksen tasa-arvoon ihmisten kesken. Sitä tarkoittaa vaatimus valtiollisesta kansanvallasta, sitä sivistys- ja sosiaalipolitiikkamme, sitä myös vaatimus taloudellisesta kansanvallasta, sosialismista. Uuden ajan historian aikana on työväenluokka selvimmin joutunut kokemaan eriarvoisuuden. Sillä on myös ollut edellytykset järjestäytyä sosialidemokratian puitteissa siksi voimakkaaksi liikkeeksi, joka haluaa toteuttaa tasa-arvon ja yhteistyön yhteiskunnan, demokraattisen sosialismin. Johdonmukaisena ajattelussaan sosialidemokratia on myös sulkenut piiristään tasa-arvon pyrkimyksen vastaiset harhaumat. Me torjumme jyrkästi kaikki elitistiset näkemykset, niin porvarilliset kuin sosialistisetkin. Sosialidemokraattinen liike ei ole mikään kaikkietävä etujoukko, jonka ylhäältä tulevaan saneluun muiden olisi alistuttava. Meidän tietomme ja pyrkimystemme arvo mitataan kansan vapaa mielipiteen puntarissa. Me torjumme myös kaikkinaisen dogmatismia ja nimiin vannonnan olemuksellemme perinpohjin vieraana. Jokaisen sosialistisen ajattelijan, nimekkäimpienkin, on pystyttävä läpäisemään yhteiskunnan todellisen kehityksen ja alati uusiutuvan arvioinnin karkaisu. Jo jokaisen demokraattisen sosialistin velvollisuus aatetaan ja itseään kohtaan on nimienomaan alituisesti asettaa kyseeseen, ei ainoastaan yleiset, vaan myös oman liikkeen menettely- ja arvostustavat, saavutukset ja pyrkimykset. Me tiedämme, että se on raskas tehtävä. Paljon helpompi on antautua yksinkertaistetun opin tai moninkertaistetun tunteen vietäväksi, mutta juuri kriittisyys on luonnon luoma ihmisen tehtävä, fysikaalisen lainalaisuuden ja animaalisen vaistoelämän vaihtoehtona. On helppoa, liiankin helppoa, paeta tämän päivän ongelmia dogmien turvalliseen järjestyneisyyteen ja teoreettisiin tulevaisuuden haaveisiin. Tämäkin on sosialidemokratialle vierasta. Sosialidemokratian olemukseen kuuluu uskallus kohdata tosiasiat sellaisina kuin ne ovat ja antaa käytännön kokemusten mitata pyrkimysten arvo ja oikeellisuus. Yhteiskuntapolitiikkamme onnistumista ei mittaa se, onko joku ismi niissä toteutunut, vaan se, onko kansan enemmistö oman kokemuksensa kautta voinut ne hyväksyä. Tämän voi sanoa toisinkin: Kansanvaltaisen sosialismin olemukseen kuuluu esteetön ja jatkuva arvioinnin virta kansasta päätöksentekijöihin, virta, joka jofcapäivä korjaa, tarkentaa vahvistaa ja asettaa tavoitteita ja siten takaa yhteiskuntajärjestelmälle elintärkeän kyvyn jatkuvaan uudistumiseen. Sosialidemokraattinen puolue kaikkienensa heijastaa näitä aatteemme perusominaisuuksia. Se on vapaa, avoin, keskusteleva. Tämä takaa, että se pystyy olemaan yhteiskunnassa jatkuvasti olosuhteiden muuttuessa se uudistuva ja uudistava voima, jota ideologiamme edellyttää sen olevan. Tämänkaltaisen puoluerakenne asettaa myös suuret vaatimukset jäsenten itsekurille ja kypsyydelle myöntää aatteelliset tavoitteet sitoviksi myös henkilökohtaisen poliittisen käyttäytymisen suhteen. Yhtenäisyydessä vastustajiin nähden on sosialidemokratian voima, hajanaisuudessa sen heikkous. Tämän on historia riittävän montaa kertaa osoittanut. Hajoamiseen taas johtaa väistämättä, jos liikkeen piiriin syntyy yhtä useampia päätöksentekojärjestelmiä, jotka toimivat erilaisin periaattein, suhtautuvat epälojaalisti toisiin tovereihin ja katsovat kansanvallan vastaisesti oikeudekseen toteuttaa omaa erillispolitiikkaansa, joka poikkeaa puolueen yleisestä linjasta. Järjestetyn, tehokkaan ja kansanvaltaisen toiminnan perussääntö on, että poliittista päätöksentekoa varten on vain yksi kansanvaltaisesti valvottu väylä. Moninaistuminen tässä suhteessa johtaa välttämättä eriytymiseen, eristymiseen, eroon.

Puolueen ja nuorisoliikkeen suhde on läpi koko liikkeen historian ollut jotensakin selvä. Puolue on johtanut yhteiskuntapolitiikkaa, nuorisoliike on kannustanut puoluetta aatteellisuudessa, kasvattanut sille kaade-reita ja hoitanut sosialistisen taistelun nuorisorintaman. Silloin, kun tästä asemasta on poikettu, on syntynyt välirikko, joka on johtanut vieraisiin käsiin joutuneen nuorisoliikkeen nopeaan hajoamiseen ja häviöön. Nuorisoliike on vaihtelevassa määrin eri kausina vaikuttanut itsekin yhteiskuntapoliittiseen päätöksentekoon. Tänä päivänä tuo vaikutus on suurempi kuin milloinkaan aikaisemmin suomalaisen sosialidemokratian seitsenkym-menvuotisen historian aikana. Nuorisoliiton edustajat, jotka ovat hankki-neet kannatuksensa tosi työssä, taistelevat liikkeen näkemyksen puolesta sosialidemokraattisia menettelytapoja noudattaen keskeisillä paikoilla puo-lueen johdossa, ammattiyhdistysliikkeessä, eduskunnassa, hallituksessa. Nuorisoliike on siten työntänyt eturintamansa kauas vanhempien sukupol-vien yhteiskuntaan. Ja yhäkin sillä on mahdollisuus lisätä vaikutusvaltaansa, jos liikkeen voima, yhtenäisyys ja solidaarisuus ymmärretään säilyttää. Ja niin epäilemättä on käyvä. Olen vakuuttunut, että liitto on torjuva muilta puolueilta lainatut sentralistiset sääntömuutokset. Olen vakuuttunut, etteivät tukea tule löytämään harkitsemattomat huitaisut ilmaan, jotka seuraavana päivänä johtavat hätäiseen perääntymiseen. Olen vakuuttunut, että liitto on jatkava tehokkaana taisteluyksikkönä yhtenäisessä socialide-mokraattisessa liikkeessä puolueen rinnalla kansanvaltaista sosialismia kohti.

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Kiitoksia toveri Sorsalle. Seuraavan ter-vehdyksen esittää Turun kaupungin edustaja, toveri Koikkalainen.

Johannes Koikkalainen: Arvoisat liittokokousedustajat, hyvät kunnia-ja kutsuvieraat. Turun kaupungin keskushallinnon puolesta ja sen edus-tajana haluan tuoda liittokokouksellenne kaupunkikuntamme parhaan ter-vehdyksen. Me turkulaiset olemme iloisia siitä päätöksestänne, jonka pe-rusteella olette valinneet kokouspaikaksenne juuri meidän kaupunkimme. Toivon, että Turun tarjoamat ulkoiset puitteet antavat kokoustapahtumil-lenne mahdollisimman hyvät toimintaedellytykset.

Kaupungin tervehdyksen tuojan pakollisiin kuvioihin kuuluu kertoa, mikä on olennaisinta kokouspaikkana olevalla kunnalla. Mutta minusta tuntuu, ettette ole kovinkaan ällistyneitä, eikä ole myöskään uutta, jos kerron teille, että olette pitämässä kokoustanne maan vanhimmassa kau-pungissa, joka on myöskin maan ensimmäinen pääkaupunki, kaupunki, jota ei ole koskaan perustettu, vaan joka on syntynyt silloisten olosuhteiden pakottamana palvelemaan koko silloisen valtakunnan taloudellisia ja kultturelleja tarpeita. Turun kaupungista sanotaan, että se on meren tytär, merestä syntynyt ja näin ollen on luonnollista, että kaupunki on silloin satamakaupunki. Mutta tämä kaupunki on myöskin teollisuuskau-punki, koulukaupunki ja niinkuin sanonta kuuluu: tämä on Suomen kult-tuurin kehto. Näin voi antaa kuvan alkukesän Turusta, joka toivottaa teidät tervetulleeksi pitämään tärkeää ja valtakunnallisesti merkittävää kokous-tanne. Toivon kokouksellenne parhainta menestystä.

Hyvät toverit. Tuo äskeinen oli kaupungin virallinen tervehdys, mutta koska olen tällä paikalla, en voi olla käyttämättä hyväkseni tilaisuutta tervehtiä teitä myöskin puolueuuevoston puheenjohtajan ominaisuudessa. On tosiasia, että kaupungissamme on varsin paljon hyvää ja hyväksyttävää. Mutta tässä tilaisuudessa haluaisin erikoisesti korostaa erästä kau-punkimme kuvaan liittyvää tapahtumaa, jota me sosialidemokraatit kun-nioitamme ja arvostamme. Tässä kaupungissa on perustettu Suomen Sosia-

lidemokraattinen puolue viime vuosisadan lopulla. Puolueen nimeksi ei tosin silloin tullut vielä Suomen Sosialidemokraattinen Puolue, vaan Suomen Työväenpuolue, koska silloiset vallassa olijat eivät hyväksyneet nimeä enempää kuin ohjelmaakaan liian vallankumouksellisina. Seitsemänkymmentä vuotta sitten Forssan puoluekokouksessa hyväksyttiin sittemmin niin puolueen nimi kuin ohjelmakin, joka vielä tänäkin päivänä viitoittaa varsin pitkälle Sosialidemokraattisen puolueen tietä. Joka tapauksessa silloin, kun maamme työväenliike oli nuori, sen aktiivinen toimintakeskus oli tämä kaupunki. Siksi on paikallaan ja oikein, että te tämän päivän nuoret demokraattiset sosialistit pidätte kokoustanne tällä maaperällä, jossa järjestäytynyt taistelu Suomen työväenluokan puolesta on alkanut. Paljon on näiden yli seitsemänkymmenen vuoden aikana puolueen ja nuorisoliikkeen toimesta saatu aikaan, mutta mitään ei ole tullut ilman työtä ja uupumatonta toimintaa. Suomi on tällä ratkaisevalla tavalla paljon demokraattisempi ja sosialistisempi kuin silloin vuosiadan vaihteessa, mutta työtä on vielä paljon edessä. Ilmeisesti ja toivottavasti tämä työ kehittyy teidän vastuuajananne puolueohjelman mukaisesti siten, että maamme siirtyy puolueohjelman mukaisesti demokraattiseen sosialismiin silloin, kun te olette tuomassa nuorisoliikkeelle tervehdystä. Lippu korkealle toverit!

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Kiitokset, kiitokset toveri Koikkalaiselle. Seuraavan tervehdyksen esittää eduskuntaryhmän edustaja, toveri Työlä-järvi.

Pirkko Työläjärvi: Hyvät toverit. Tuon Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän tervehdyksen tähän Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliiton viidenteen liittokokoukseen. Teillä on edessänne työntäyteiset kokouspäivät, joiden aikana saavutettava tulos on ratkaisevasti merkityksellinen monessakin suhteessa. Suorittamanne laaja ohjelmatyö tulee ensin täällä punnittavaksi ja sitten tulevaisuudessa toteutettavaksi. Tulette niinkään suorittamaan henkilövalintoja, joilla on merkitystä sosialidemokraattiselle nuorisoliikkeelle, mutta myös sosialidemokraattiselle puolueelle ja maamme poliittiselle nuorisotoiminnalle. Toimintanne on aina säteillyt myös eduskuntaryhmän toimintaan ja sisäiseen tilaan. Näin tulee varmasti olemaan edelleenkin. Nykyisessä eduskuntaryhmässä on kahdeksan alle kolmekymmentä vuotiasta edustajaa, mikä on enemmän kuin muilla eduskunnassa edustettuina olevilla puolueilla yhteensä. Tämä nuorten ikäluokkien edustus on erittäin suuressa määrin SNK:n paikallis- ja piiri-järjestöjen työn tulosta. Nuorten ja nuorekkaiden osuus on antanut leimansa ryhmän toiminnalle. Muitten poliittisten ryhmittymien ja tiedotusvälineiden hyökkäykset onkin usein viimeaikoina suunnattu nimenomaan näihin edustajiin ja ministeritovereihin. Pienimmätkin sosialistiset pyrkimykset ja toimet herättävät aggressioita ja pontevaa vastarintaa. Oikeistoenemmistöinen eduskunta asettaa rajat niille toiminnolle, joihin eduskuntaryhmän edustajat pyrkivät. Silti on syytä muistaa, että nuorisoliikkeen ja edustajien yhteistyöllä on puolueen ulkopoliittiseen kantaan ja toimenpiteisiin vaikutettu esim. Vietnamin kysymyksen ja kauppapoliittisten kannanottojen suhteen. Sama koskee lainsäädäntötyötä. Mainitsen esimerkkeinä koulu- ja korkeakoululaitosta koskevat, jo valmistuneet ja vireillä olevat, demokratian kannalta merkittävät uudistukset. Lukemattomiin lakiesityksiin on eduskuntakäsittelynkin yhteydessä voitu tehdä edistyksellisiä parannuksia. Eduskuntaryhmän kannalta SNK:n tovereitten työ on erittäin merkityksellistä. On toivottavaa, että täällä nyt tehtävät päätökset johta-

vat asteittain ja mahdollisimman nopeasti siihen, että sosialidemokraattisen kentän vaatimukset työväenehtoisien, sosialistisen politiikan puolesta kasvavat, mutta ennenkaikkea saavat edellytyksensä. SNK:n tehtävä poliittisen vaatimustason kohottajana edellyttää kuitenkin määrätietoista ja sitkeää työtä. Julkilausumat ovat tarpeen, teoreettinen pohdiskelu on välttämätöntä, mutta erittäin tärkeitä on kasvattaa sosialidemokraattisia nuoria määrätietoiseen poliittiseen toimintaan, sosialistiseen strategiaan. On tärkeää kehittää jäsenten kykyä ja tarmoa järkevän ja päämäärähakuisen kritiikin esittämiseen, ja ennenkaikkea on tärkeää kehittää heidän kykyään oman, rakentavan työpanoksen antamiseen. Teitä tarvitaan arkipäivän poliittisessa työssä, teitä tarvitaan työssä sosialistisen yhteiskunnan luomiseksi. Me eduskuntaryhmässä tarvitsemme teitä, emme niinkään vaaliorganisaationa kuin kannustajina. Toivon, että teillä on malttia. Tiedän teillä olevan kykyä hakea yhteistyössä ratkaisut, jotka pitkällä tähtäimellä vievät aatteemme selkiinnyttämiseen, toimintamme terävöittämiseen, realiteettien tajuamiseen ja niiden muuttamiseen. Toivotan teille työntäyteisiä päiviä ja niin selkeitä otteita, että edessä olevan toimintakauden aikana ei tarvitse voimia tuhlaata epäolennaisuuksiin. Sosialidemokraattinen kenttä tarvitsee teitä. Te tarvittatte kenttää ja sen luottamusta. Edistyselliset voimat on koottava, yhteistyötä kansanedustajien ja nuorisoliikkeen välillä on kehitettävä. Yhteistyössä ja vain yhteistyössä päästään sosialismiin.

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Kiitos Pirkko. Seuraavana on SAK:n tervehdys, jonka esittää toveri Timo Sandberg.

Timo Sandberg: Toveri puheenjohtaja, arvoisat kutsuvieraat, hyvät toverit. Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK haluaa tuoda yli kahdeksansadantuhannen palkkатыöläisen tervehdyksen alkavalle liittokokouksellenne. SAK on palkkатыöntekijöiden yhteenliittymä ja yhteiskunnallinen uudistusliike, jonka tarkoituksena on palkansaajain kaikenpuolisten etujen, oikeuksien ja vapauksien edistäminen ja laajentaminen. Näiden päämäärien saavuttamisen edellytyksenä SAK pitää kaikkien palkansaajain ja koko työväenliikkeen yhteistoimintaa. Näin ollen SAK periaateohjelmansa mukaisesti tulisi toimia jatkuvasti kaikkien palkkатыöntekijöiden yhteenkuuluvuuden ja yhteistoiminnan lujittamiseksi ja edistämiseksi.

Nuorisotyötä SAK:ssa hoitaa SAK:n nuorisovalioikunta. Yhteistyö ja keskinäinen kanssakäyminen nuorisovalioikunnan ja vasemmiston poliittisten nuorisojärjestöjen kanssa on ollut erittäin tiivistä. Tästä yhteistyöstä konkreettisena osoituksena on ollut SAK:n Nuorisovalioikunnan, Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliiton ja Suomen Demokraattisen Nuorisoliiton jo muutamana vuotena yhteisesti asettamat työehtosopimustavoitteet. Näiden yhteisten tavoitteiden merkitys nousee erittäin suureksi, koska viime vuosina ei keskusjärjestötasolla ole pystytty löytämään yhteistä työehtosopimuspoliittista linjaa. Yhteistyö on ollut merkittävää myös valmistauduttaessa Maailman Nuorison ja Ylioppilaiden Berliinissä pidettävään kymmenenteen festivaaliin. Samoin SAK:n Nuorisovalioikunta ja vasemmiston poliittiset nuorisojärjestöt järjestävät yhdessä työläisnuorisopäivät Jyväskylässä. Näillä päivillä tullaan laajasti käsittelemään työläisnuorisoa koskevia kysymyksiä sekä työväenliikkeen yhteistyökysymyksiä. Moneen otteeseen olemme yhdessä vaatineet jäsenedemokratian laajaa noudattamista ammattiyhdistysliikkeessä, missä onkin päästy melko hyviin tuloksiin. Tällä sopimuskierroksella on monissa liitoissa jo annettu jäsenistölle valta päättää minkälaisen työehtosopimuksen se hyväksyy. Myös lukuisissa muissa asioissa olemme helposti voineet löytää yhteisen linjan ja keinot tavoit-

teiden läpiviemiseksi. Valitettavasti yhtä myönteistä yhteistyön kehittymistä ei ole tapahtunut koko SAK:n ja työväen poliittisten puolueiden kesken. Kyräilevät, pelokkaat ja epäluuloiset elävät tiukassa. Kuitenkin SAK:n yhteisesti hyväksytty periaateohjelma tarjoaisi luonnollisen ja kestävä pohjan työväenliikkeen yhteistyölle. SAK:n Nuorisovaliokunnan ja vasemmiston poliittisten nuorisojärjestöjen olisikin voimakkaasti pyrittävä vaikuttamaan siihen, etteivät SAK:n periaateohjelman hyvät periaatteet olisi pelkästään sanoja paperilla, vaan ne nostettaisiin työväenliikkeen eläviksi, yhteisiksi taistelutunnuksiksi. Olisi vihdoin aika päästä näitä tavoitteita toteuttamaan! Erityisesti on tähdennettävä sitä, että monissa kansainvälis-poliittisissa kysymyksissä SAK:n nuorisovaliokunta, SNK ja SDNL ovat yhdessä toimien antaneet merkittävän panoksen. Tästä esimerkkinä on Euroopan Nuorison Turvakokouksen onnistuminen ja Suomen nuorison merkittävä panos Moskovan työläisnuorisotapaamisessa. Näiden tapahtumien viitoittaman kehityksen jatkaminen ja voimistaminen on Suomen työläisnuorisojärjestöille erittäin tärkeä tehtävä.

Uskon, että SAK:n Nuorisovaliokunta, SNK ja SDNL ovatkin valmiit tekemään parhaansa, jotta saataisiin aikaan Euroopan työläisnuorison laaja tapaaminen, jossa työläisnuorison kansainvälistä yhteistyötä edelleen lujitettaisiin.

Hyvät toverit.

Mikäli edelleen jaksamme tehdä yhdessä työtä ja kamppailla työväenliikkeen yhtenäisyyden puolesta, niin aikanaan tässä maassa on väistämättä ehyt ja voimakas työväenliike. Vain yhteistyöllä voimme saavuttaa ammat-ti yhdistysliikkeen päämäärän, yhteiskunnan, jossa ihminen on vapautettu toisen ihmisen harjoittamasta riistosta ja jossa tuotantovälineet ovat yhteiskunnallisessa omistuksessa ja tuotannon tulokset jaetaan jokaiselle heidän työpanoksensa ja tarpeittensa mukaisesti. Vain yhteistyöllä voimme rakentaa maahamme sosialistisen yhteiskunnan. SAK ja etenkin sen nuorisovaliokunta toivoo, että liittokokouksestanne tulisi rakentava ja että sen päätökset loisivat edellytykset yhteistyön menestykselliselle jatkamiselle ja kehittämiselle nuorisovaliokunnan ja vasemmiston poliittisten nuorisojärjestöjen kesken. Kiitos.

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Kiitokset Timo Sandbergille. Ja seuraavan tervehdysten esittää Varsinais-Suomen Sos.Dem. piirin edustaja ja järjestely valiokunnan puheenjohtaja Pentti Lahti.

Pentti Lahti: Toveri puheenjohtaja. Arvoisat kutsuvieraat. Hyvät liittokokousedustajat. Puoluetoverit.

Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliiton viides liittokokous on nyt alkamassa. Järjestävän toimikunnan puolesta ja samalla piirijärjestön puolesta totean lyhyesti, että on ollut ilo valmistella tätä liittokokousta teitä varten ja toiselta puolen on ollut ilo olla sen maakunnan edustaja, jossa tämä kokous pidetään. Tiedämme kaikki, että sosialidemokraattisella nuorisoliikkeellä on koko puolueemme olemassaolon ajan ollut varsin huomattava merkitys, ei yksinomaan kasvattajana, vaan myös vaikuttajana. Tämän liittokokouksen valmistelutyöt osoittavat, että on tarkoitus käsitellä monia erilaisia yhteiskunnan kehitykseen keskeisesti vaikuttavia ohjelmia. Tässä yhteydessä on syytä toivottaa kokoukselle tarmoa ja viisautta asioiden käsittelyssä. Järjestävän toimikunnan ja Varsinaissuomalaisen Sos.Dem. järjestöväen nimissä ja puolesta lausun kaikki tervetulleeksi tänne Turkuun

ja Varsinais-Suomeen tähän liittokokoukseen. Toivomme, että liittokokous olisi osaltaan rakentamassa sosialidemokraattista työväenliikettä ja sitä kautta vaikuttamassa koko suomalaisen yhteiskunnan kehitykseen. Samalla lausun iloni siitä, että liittokokouksen vieraana olevat veljesliittojen ja puolueitten sekä ystävämaiden delegaatiot ovat täällä Turussa. Piirijärjestömme haluaa lausua teidät tervetulleiksi. Toivomme, että viihdytte täällä. Kiitos.

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Kiitos Pentti. Seuraavan tervehdyksen esittää TUL:n edustaja Arnold Kariniemi. Ole hyvä.

Arnold Kariniemi: Toveri puheenjohtaja. Arvoisat kutsuvieraat. Hyvät toverit. Tervehtiessäni TUL:n edustajana viidettä liittokokoustanne totean samalla, että sosialidemokraattinen nuoriso on antanut viime vuosina tukeaan TUL:n nuorisotoimintaan. Me TUL:n sosialidemokraatit toivomme, että yhteistyömme SNK:n kanssa edelleen vahvistuu. Toimintamme tähtää työläisnuorison parhaaksi liikunnallisella ja kasvatuksellisella työllä. Toivotan rakentavia päätöksiä kokouksellenne ja esitän parhaimmat kiitokset saamastamme kutsusta saada seurata kokoustanne. Kiitos.

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Kiitos TUL:n edustajalle. Ja seuraavan puheenvuoron käyttää Valtion Nuorisoneuvoston varapuheenjohtaja, SDNL:n puheenjohtaja Pekka Saarnio. Tervetuloa, Pekka!

Pekka Saarnio: Toveri puheenjohtaja, hyvät ulkomaiset kutsuvieraat, hyvät liittokokousedustajat. Alkanut 70-luku on maamme nuorisolle merkinnyt entistä laajempaa ja selvempää avautumista ulospäin. Nuorisojärjestö^emme isännyydessä pidetyt kaksi Nuorten Euroopan Turvallisuuskonferenssia eivät ole vaikuttaneet vain maamme poliittisten nuorisojärjestöjen yhteistyöasetelmiin, vaan myös kansainvälisesti ne ovat luoneet edellytyksiä uudennaiselle yhteistyölle. Ennen kaikkea nämä kokoukset ovat edistäneet Euroopan turvallisuudesta käytävää keskustelua ja avanneet uusia näkymiä mahdollisuuksista luoda poliittisista näkökantaeroista huolimatta yhteistä pohjaa päätöksille. Kokousten myönteinen merkitys näkyy myös selvästi festivaaliliikkeen laajentumisena meidän maassamme ja myös kansainvälisesti. Kaikessa tässä toiminnassa valtion nuorisoneuvoston rooli on ollut lähinnä taloudellisen ja poliittisen tuen antaminen näille Suomen nuorisojärjestöjen hankkeille. On kuitenkin nähtävä, että valtion nuorisoneuvoston avoin tuki on antanut nuorisojärjestöjen yhteistyöprojekteille painavuutta ja lisännyt mm. ensimmäisen turvallisuuskonferenssiin valmistelujen yhteydessä koko tämän hankkeen uskottavuutta. Valtion nuorisoneuvoston työssä ovat kansainväliset kontaktit ja niiden laajentaminen saaneet osakseen erittäin keskeistä huomiota viime vuosina. Suomen nuorison suhteiden avaamisessa moneen maahan on juuri Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliitolla ollut keskeinen merkitys. Toimiihan Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliiton edustaja erittäin merkittävässä asemassa valtion nuorisoneuvostossa. Erityisesti haluaisin painottaa SNK:n poliittisen ominaispainon kasvua seitsemänkymmentäluvulla ja SNK:n johdon ja jäsenistön myönteistä panosta Suomen ja Neuvostoliiton nuorison keskeisen kanssakäymisen kehittämisessä. Ennakkoluulot ja monet karsastustekijät, joita vielä kuusikymmentäluvun painolastiin kuului, ovat tällä vuosikymmenellä poispyyhkäistyjä ja ylpeydellä voimme todeta sen, että Suomen nuorison kontaktit Neuvostonuorisoon ovat laajemmat kuin minkään muun kapitalistisen maan nuorison. Tällä tosiasialla on myönteistä merkitystä maittemme taloudellisessa ja poliittisessa yhteistyössä myös yleisellä tasolla.

Nuorison tehtävänä on antaa tukea valtiomme ulkopoliittisille ponnisteluille, jotka tähtäävät turvallisuuden lujittamiseen ja maamme puolueettomuusaseman vahvistamiseen. Tässä työssä nuorisjärjestöillä on viime vuosina ollut varsin menestyksellinen rooli ja tärkeätä osaa tässä kehityksessä on näytellyt myös Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliitto. Valtion nuorisoneuvoston puolesta haluan näillä sanoilla tervehtiä liittokokoustanne ja toivottaa sille menestystä ja toivoo, että se samalla antaisi tukea niille saavutuksille, joita nuorisjärjestöjen yhteistyöllä on viime vuosina saatu aikaan.

Kansainvälinen, soittokunta ja yleisö.

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Hyvät toverit. Kiitokset soittokunnalle. Aion ilmoittaa, että lopuksi laulamme Kansainvälisen, mutta se tuli automaattisesti. Hyvä näin. Ohjelmassa luki, että klo 11.30 olisi lounas ja kokoustyöskentely jatkuisi klo 13.00. Me olemme jo ylittäneet ohjelman puolella tunnilta ja näin ollen esitämme, että me keskeytämme kokouksemme nyt ja palaamme uudestaan tähän saliin klo 13.30, jolloin kansainväliset vieraamme esittävät tervehdyksiään ja jolloin samalla suoritamme järjestäytymistoimet, joten kaikkien läsnäolo on sekä pakollinen että välttämätön. Klo 13.30 jatketaan.

Tauko.

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Kokous jatkuu: Seuraavana on vuorossa kansainväliset vieraat. Annan ensimmäinen puheenvuoron IUSY:n presidentti Louis Ayalalle.

Louis Ayala: Hyvät Toverit. Minulla on erityinen ilo ja kunnia olla edustajakokouksessanne tuomassa tervehdystä IUSY:ltä ja samalla Chilen radikaaliselta nuorisoliitolta. IUSY on jälleen käymässä toiminnassaan eteenpäin. Sitä osoitti selvästi Maltalla toukokuun alussa 1973 pidetty liittokokous. IUSY:n uudistamistyössä on SNK:lla ollut varsin keskeinen asema. IUSY on tällä hetkellä voimakkaampi kuin pitkään aikaan. Sen osoitti Maltan kongressi. Maltan kongressi oli työntäyteinen ja siellä hyväksyttiin runsaasti kannanottoja IUSY:lle. Näiden mukaan on IUSY oleva tulevaisuudessa aktiivinen rauhantyössä, imperialismin vastaisessa taistelussa ja solidaarisuustyössä sorrettujen kansojen puolesta. Uskon, että IUSY tähän tehtävään tulee pystymään.

Samalla haluan Chilen radikaalisen nuorisoliiton puolesta tervehtiä liittokokoustanne. Chile elää tällä hetkellä voimakasta muutoksen aikaa. Maassa oleva Allenden kansanrintamahallitus taistelee kansan elinehtojen parantamiseksi ja sosialismin saavuttamiseksi Chileen olosuhteissa, jossa oikeistoryhmittymät kaikin keinoin yrittävät estää hallitusta toteuttamasta ohjelmaansa. Tällä hetkellä Chilen kansa katsoo luottavaisesti tulevaisuuteensa ja toivoo Allenden onnistuvan tehtävässään.

Toivotan kokoukselle hyvää jatkoa ja menestystä tärkeässä työssään. Kiitos.

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Paljon kiitoksia Louis näistä innoittavista sanoista IUSY:n puolesta ja samalla tervehdyksestä Chilen edistykselliseltä kansanrintamalta. Seuraavan tervehdyksen esittää FNSU:n ja DSU:n edustaja kokouksessa Henrik Guhle.

Henrik Guhle: Toverit. Pohjoismaisen Sosialidemokraattisen Nuorisojärjestön FNSU:n nimissä tervehdin liittokokousta. Toivon, että tästä tulee hyvä liittokokous, työntäyteinen avauksena uudelle työkaudelle meidän yhteisessä taistelussamme kapitalismia vastaan, meidän maissamme ja koko maailmassa. Samalla toivomme, että tulevana liittokokouskautena voimme laajentaa ja syventää yhteistyötämme FNSU:n ja sen pohjoismaisten veljestöjen kesken. Yhteistyötä, joka on jo varsin hyvä, mutta jota on vielä syytä laajentaa. Olemme iloisia voidessamme saapua marraskuussa pidettävään FNSUn liittokokoukseen, joka pidetään täällä Turussa. Toverit. Toivomme menestystä liittokokouksellenne.

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Paljon kiitoksia Henrik, tästä tervhe-
dyksestä. Tack ska du ha Henrik för din hälsning.

Seuraavan puheenvuoron käyttää meidän vieraamme Neuvostoliitosta, Neuvostoliiton Kommunistisen Nuorisoliiton edustaja Viktor Karputshev. Hänen puheensa tulkaa Toivo Kuldsepp.

Viktor Karputshev: Toverit! Sallikaa minulle Yleisliittolaisen Lenini-
läisen Kommunistisen Nuorisoliiton Keskuskomitean ja koko neuvostonuo-
rison nimissä välittää tervetulo Sosialidemokraattisen Nuorison Keskuslii-
ton liittokokouksen edustajille ja toivottaa teille suurta menestystä taiste-
lussanne rauhan, demokraattisten uudistusten ja sosiaalisen edistyksen puo-
lesta. Me tiedämme varsin hyvin, mikä on liittomme osuus Suomen edis-
tyksellisessä nuorisoliikkeessä ja maittemme nuorison ystävyyden kehittä-
misessä ja lujittamisessa. Hyvät naapurusuhteet Neuvostoliiton ja Suomen
välillä ovat yhteydessä valtasuhteittemme mitä tärkeimpään historialliseen
tapahtumaan: sopimuksen ystävyydestä, yhteistyöstä ja keskinäisestä avun-
annosta solmimiseen huhtikuun kuudentena päivänä 1948. Lujat maittemme
väliset poliittiset, taloudelliset ja kulttuuriset yhteydet, johtavien valtio-
miesten pysyvät kontaktit, keskinäinen ymmärrys ja ystävyys ovat tämän
historiallisen asiakirjan allekirjoittamisen tulos. Huomattava osuus hyvien
naapurusuhteiden rakentamisesta kuuluu meidän maittemme nuorisolle.
Tärkeää osaa kummankin maan nuoren sukupolven edustajien välisen
ystävyyssuhteiden lujittamisessa näyttelevät Neuvostoliittolais—Suomalai-
sen nuorison ystävyysviikot, -päivät ja -leirit, laajojen nuorisoryhmien,
nuorisovaltuuskuntien ja ystävyyskaupunkien nuorisosedustajien vaihto sekä
monipuoliset ja sisältörikkaat yhteiset toimenpiteet ja tilaisuudet Viime
vuosina Neuvostoliiton ja Suomen nuorison edustajien tapaamistilaisuuksien
aikana yhä useammin käsitellään kysymyksiä meidän yhteisestä pa-
noksestamme koko ihmiskunnan edessäolevien ongelmien ratkaisemiseen.
Edelleen keskitymme ystävyytemme myönteisen esimerkin propagoimiseen,
maailmanrauhan säilyttämiseen ja lujittamiseen. Me arvostamme korkealle
Suomen nuorison järjestöjen suorittaman työn kansainvälisten, Euroopan
turvallisuusongelmia koskevien nuorisokonferenssien järjestämisessä vuosina
1970—72 Helsingissä. Suomen ja Neuvostoliiton nuoriso käy yhteistä taiste-
lua imperialismia, aggressiivista toimintaa vastaan Kaakkois-Aasiassa
ja Lähi-Idässä, fasistien komentovallan hävittämisen puolesta Espanjassa,
Kreikassa ja Portugalissa, ro tusyrjintäpoli tukkaa vastaan Etelä-Af rikassa.

Uusi imperialismin vastaisen taistelun vaihe tulee olemaan Maailman
Nuorison ja Ylioppilaiden kymmenes Festivaali Berliinissä, joka heijastaa
nykyisen nuorisoliikkeen mahtavan nousun, nuorison kasvavan poliittisen
aktiivisuuden, sen edustaman imperialismin vastaisen suuntauksen, sen
pyrkimyksen antaa tärkeä panos nykyisyyden kaikkien edistyksellisten
voimien taisteluun rauhan ja sosiaalisen edistyksen puolesta. Me toteamme
syvällisellä tyydytyksellä, että myös Suomen nuoriso on aloittanut laaja-

mittaisen työn valmistautuessaan festivaaleihin. Kansallisen valmistelevan komitean perustaminen, edistyksellisten nuorisoliittojen ratkaiseva panos, aktiivinen kansainvälinen toiminta — kaikki tämä on todistus suomalaisen nuorison suurista ponnistuksista taistelussa tärkeimpien ongelmien ratkaisemiseksi. Suomen ja Neuvostoliiton välinen yhteistyö tulee edistämään nykyisyyden ajankohtaisten kysymysten voimistumista ja antaa oman panoksensa Nuorison ja Opiskelijoiden kymmenennen Festivaalin menestykselliseen läpiviemiseen. On ilahduttavaa todeta SNK:n pysyvän ja aktiivisen osallistumisen kahdenkeskisiin Neuvostoliittolais-Suomalaisiin tilaisuuksiin. Neuvostoliiton ja Suomen nuorison yhteisten ystävyysstilaisuuksien menestyksellisen järjestämisen takeena on Suomen vasemmistolaisten nuorisjärjestöjen, mm. teidän liittonne, osallistuminen niihin. Neuvostonuoriso pitää suuressa arvossa ystävyys-suhteita Suomen nuorison kanssa ja tulee tekemään kaiken mahdollisen niiden edelleen kehittämiseksi ja lujittamiseksi.

Toverit.

Komsomolin tehtävänä nykyoloissa, kuten NKP:n 24:s edustajakokous sitä tähdensi, on nuorison kasvattaminen kommunistisen aatteellisuuden, neuvostopatriotismin, internationalismin ja korkean järjestäytyneisyyden hengessä, aktiivisen selvitystyön harjoittaminen nuorison keskuudessa sosialistisen järjestelmän saavutuksien paremmuudesta sekä pyrkiminen siihen, että jokainen nuori ihminen olisi uuden, kommunistisen yhteiskunnan rakentaja. Meidän maamme nuoret tekevät työtä NKP:n kahdenkymmenen neljannen edustajakokouksen päätösten toteuttamiseksi, osallistuvat yleiskansalliseen liikkeeseen, jonka tavoitteena on vuoden 1973, yhdeksän-vuotisen viisivuotissuunnitelman ratkaisevan vuoden, suunnitelmien toteuttaminen ennen määräaika. Puolue ja neuvostokansa arvostavat korkealle Komsomolin toimintaa, riippuu nuorisosta, millainen tulee olemaan maamme — Neuvostoliitto — vuonna 2000. Niin sanoi Neuvostoliiton viisikymmentävuotisjuhlah kokouksessa NKP:n keskuskomitean pääsihteeri Leonid Brezhnev. KOMSOMOL oikeuttaa sen luottamuksen omalla käytännöllisellä toiminnallaan. Nuorison kommunistisen kasvatuksen nominaalististen suuntausten keskuudessa meidän työnämme on ollut ja työksemme jää sen tieteellisen marxilaisen-leniniläisen maailmankatsomuksen ja vallankumouksellisen teorian sekä tietojen muuttaminen sisäiseksi vakaumukseksi, joka olennoituu nuorten teoissa synnyinmaamme hyväksi. YLKNL ja SNTL:n Nuorisojärjestöjen komitea omassa kansainvälisessä toiminnassaan ovat keskittäneet huomionsa puolueemme XXIV:n edustajakokouksen kehittämään rauhanohjelman toteuttamiseen ja NKP:n keskuskomitean huhtikuun täysistunnon päätösten propagoimiseen. Neuvostonuoriso tervehtii lämpimästi kansainvälisen Leninin rauhanpalkinnon myöntämistä NKP:n keskuskomitean pääsihteerille Leonid Brezhneville. Toveri Brezhnevin väsymätön toiminta on saavuttanut syvällisen kunnioituksen myös kaukana maamme rajojen ulkopuolella. L. I. Brezhnevin hiljattain tekemä vierailu Saksan liittotasavaltaan on uusi panos luottamuksen ilmapiiriin ja lujan turvallisuusjärjestelmän luomiseen mantereellemme. Ollessaan uskollinen Internationalistiselle velvollisuudelle Vietnamin sodan ankarina vuosina neuvostonuoriso oli yhteydessä vietnamilaisten aikalaistensa kanssa Taistelevan Vietnamin rahastoon! Tämän tunnuksen alla neuvostonuoret tekivät työtä lauantai- ja sunnuntaitalkoissa Vietnamin sodan aikana. Tänäpä he työskentelevät Rakentavan Vietnamin rahaston tunnuksen alla.

YLKNNL kiinnittää suurta huomiota Länsi-Eurooppalaisten edistyksellisten nuorisoliittojen harjoittamalle taistelulle. Moskovassa viime vuoden marraskuussa pidetty maailman työläisnuorison tapaamistilaisuuden osanottajien kokoonpano oli erittäin laaja. Mukana oli hyvin huomattava määrä ammattiyhdistysnuorisoa. Näytti, että rakenteelliseen yhteistyöhön eri suuntauksia edustavien nuorisjärjestöjen kesken on runsaasti mahdollisuuksia. Tänä päivänä Euroopan politiikan keskipisteenä on Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokouksen koollekutsumisen tehtävä. Kokouksen on palveltava luotettavan turvallisuuden ja rauhanomaisen yhteistyön takaamisen asiaa Euroopassa. Neuvostoliiton muuttumattomana linjana vapautensa, riippumattomuutensa vakiinnuttamisen, sekä taloudellisen ja sosiaalisen edistyksensä puolesta taistelevia Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan maita kohtaan on tämän oikeudenmukaisen taistelun aktiivinen tuki.

Eräänä tärkeänä yhteiskunnallisena tapahtumana tänä vuonna tulee olemaan Moskovassa pidettävä maailman rauhanvoimien kongressi, joka on kutsuttu olemaan reaalisen tekijänä kaikkien mantereiden kansanjoukkojen liikkeelle saamiseksi taisteluun rauhan lujittamiseen ja jännityksen lieventämisen puolesta. Me kiinnitämme kongressiin suurta huomiota ja tulemme edistämään sen menestystä.

Toverit.

KOMSOMOL oman historiansa kaikissa vaiheissa on säilyttänyt pyhän uskollisuutensa leniniläiselle testamentille, kasvattanut nuorta sukupolvea proletarisen internationalismin ystävyyden ja kunnioituksen hengessä muita kansoja kohtaan.

Yleisliittolainen Leniniläinen Kommunistinen Nuorisoliitto yleisesti tyyty suhteiden kehittämiseen liiton kanssa ja me toivomme, että nämä suhteet kehittyvät myös tulevaisuudessa. Kiitos.

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Kiitoksia Viktor näistä sanoista. Seuraavan tervehdyksen esittää Jungsozialistien edustaja Fritz Roll. Hän ei ole vielä saapunut paikalle, joten puheenvuoro siirtyy Vapaan Saksan nuorison edustajalle, toveri Waldeyerille jolle myönnän puheenvuoron seuraavaksi.

Rene Waldeyer: (hänen puheensa tulkkaa Leena Hurme). Rakkaat toverit. Vapaan Saksan Nuorison Keskusneuvoston puolesta minä tuon teille Saksan Demokraattisen Tasavallan, kymmenennen Maailman Nuorison ja Opiskelijain Festivaalin isäntämaan tyttöjen ja poikien mitä lämpimimmät terveiset. Me haluamme kiittää teitä kutsusta, jonka saimme ja jonka me hyväksyimme mitä suurimmalla mielihyvällä. Meidän läsnäolomme täällä teidän kongressissanne vahvistaa niitä lämpimiä suhteita, jotka ovat vallinneet monta vuotta meidän kahden organisaatiomme välillä. Meidän nuorisomme seuraa suurella kiinnostuksella niitä ponnistuksia, joita SNK:n jäsenet ja muitten demokraattisten nuorisjärjestöjen jäsenet tässä maassa tekevät parantaakseen nuorison oikeuksia. Teidän kongressinne pidetään vain muutamaa viikkoa ennenkuin X Nuorison ja Opiskelijajoitten Maailmanfestivaali avataan Berliinissä, DDR:n pääkaupungissa. Suomen edistysellinen nuoriso on myös valmistautumassa tätä suurta tapahtumaa varten esimerkillisellä innostuksella ja suurella määrällä ideoita. Lukuisat ovat ne aloitteet, joita te olette esittäneet festivaalin tunnuslauseen hengessä anti-imperialistisen solidaarisuuden, rauhan ja ystävyyden puolesta. Yhteistyö melkein 60 suomalaisen kansallisen valmistelevala komitean jäsenjärjestön välillä kaunopuheisesti todistaa, kuinka syvälle festivaali-idea on juur-

tunut Suomen nuorison keskuudessa. Tämä näkyi selvästi niissä monissa aktiivisuuden osoituksissa, joita Suomen edistyksellinen nuoriso osoitti kannattaessaan Vietnamin kansan sankarillista taistelua USA:n agressiota vastaan. Meidän nuorisomme keskuudessa vallitsi suuri onnellisuus, kun Vietnamin kansan historiallisesta voitosta USA:n barbaarisia aggressioita vastaan tuli totta. Tämä oli samalla voitto Neuvostoliitolle, toisille sosialistisille maille ja koko maailman kaikille rauhaa rakastaville demokraattisille voimille, jotka antoivat solidaarisuutensa ja kannatuksensa Vietnamin kansalle. Nyt on tärkeätä parantaa niin pian kuin mahdollista ne haavat, jotka USA:n imperialismi on aiheuttanut Vietnamin kansalle.

Myöskin Euroopassa on kehittynyt uusi tilanne. Kiitos sosialististen maiden rauhaa rakentavan politiikan ja niiden kansojen politiikan, jotka ponnistelevat kohti turvallisuutta mantereellamme, on luotu suotuisat olosuhteet Euroopan rauhan pysyvälle turvaamiselle. Tässä yhteydessä me suuresti arvostamme sitä erinomaista ponnistusta, jonka kaikki Suomen nuoriso-organisaatiot ja yleensä kaikki nuoriso-organisaatiot ovat tehneet yhdistääkseen koko maailman nuorison taistelussa Euroopan rauhan ja turvallisuuden puolesta. Todellakin Euroopan nuorison turvallisuuskonferenssit, jotka pidettiin Helsingissä vuosina 1970 ja 1972 teidän avustuksellanne, olivat tärkeitä kehitysvaiheita tässä hengessä.

Rakkaat toverit, meidän maamme tytöt ja pojat ja koko meidän kansamme valmistautuvat nyt ollakseen teille ja teidän delegaatioillenne mahdollisimman hyviä isäntiä kesällä 1973. Me pidämme tätä suurena kunniana ja me vakuutamme teille, että me ponnistelemme kaikkemme tehdäksemme tästä festivaalista menestyksekkään. Meidän nuorisomme odottaa innolla yli kahtakymmentä tuhatta edustajaa melkein sadasta viidestäkymmenestä maasta.

Edelleen meidän tehtävämme on nostaa kansamme sekä aineellista että sivistyksellistä elintasoja jossa tehtävässä meidän nuorisoliike on saavuttanut hyvin suuria tuloksia. Vapaaehtoisella työllä meidän nuorisomme keräsi enemmän kuin 50 000 000 Saksan markkaa rahoittaakseen festivaalit ja antaakseen solidaarisuutta ja kannatusta kaikille kansoille, jotka ovat imperialismin kourissa. 1,3 miljoonaa tyttöä ja poikaa työskentelee taistellakseen nuorison puolesta kaikkialla maailmassa. Ne aloitteet, joita on tehty meidän festivaaleillemme, ovat niin lukuisia, etten voi mainita niitä kaikkia. Parhaiden maiden nuorisoedustajien osanotto kaikista maista iskulauseella "imperialismia vastaan solidaarisuuden, rauhan ja ystävyyden puolesta" uudistetaan jälleen ystävyytenne tukemiseksi. Tässä mielessä me toivotamme kokouksellenne menestystä ja toivomme, että se antaa uutta uskoa teidän liikkeellenne.

Puheenjohtaja Ulf Sudqvist: Paljon kiitoksia tästä tervehdyksestä. Many thanks for your words of greeting.

Tervehdykset on kuultu ja avaus on suoritettu. SNK:n viides liittokokous voinee alkaa. Ennenkuin siirrymme varsinaiseen kokoustyöskentelyyn, haluan kuitenkin lukea erään kirjeen, joka on saapunut tänne. Se kuuluu näin: Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliitto ry, Turun kaupungin konserttisali, Turku. Estyneenä saapumasta SNK:n viidenteen varsinaiseen liittokokoukseen kiitän kutsusta ja toivotan kokoukselle menestystä ja sosialidemokratiaa eteenpäin kuljettavia päätöksiä ihmisten ja erityisesti nuorten parhaaksi. Ylös kaikki yhtehen rintamaan, jalo tunnus on työläisnuorten. SNK — terveisin Viljo Virtanen.

Sundqvist: Edelleen, hyvät toverit, tiedämme, että näinä päivinä on työmarkkinoilla varsin paljon liikehdintää. Tästä SNK:n liittotoimikunta on käynyt keskustelua ja päättänyt osoittaa solidaarisuutensa taisteleville rakennustyöläisille. Kun me keskustelimme tästä asiasta pari päivää sitten, totesimme kuitenkin, että olisi paljon arvokkaampaa, jos tämä solidaarisuuden osoitus suoritettaisiin liittokokouksen toimesta ja näin ollen rohkenen esittää, että me heti tämän avajaisseremonian yhteydessä lähetämme seuraavan sisältöisen sähköisen viides liittokokous kokoontuneena Turkuun antaa solidaarisen tukensa Suomen Rakennustyöväen Liitolle käynnissä olevassa periaatteellisessa työtaistelussa rakennusalan työntäjiliiton häikäilemättömiä työskulkutoimenpiteitä vastaan. SNK:n viides liittokokous. Voitanee hyväksyä Hyväksytään.

KOKOUKSEN LAILLISUUDEN TOTEAMINEN

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Esillä on työjärjestyksen kohta kaksi, kokouksen laillisuuden toteaminen. Liiton sääntöjen yhdenkymmentä pykälän ensimmäisen momentin mukaan varsinainen liittokokous pidetään joka kolmas vuosi viimeistään kesäkuussa. Liittokokouksen ajan ja paikan määrää liittotoimikunta. Ja saman pykälän kolmannen momentin mukaan kutsu liittokokoukseen toimitetaan kirjallisesti, varsinaiseen liittokokoukseen vähintään kuusi ja ylimääräiseen vähintään kaksi kuukautta ennen kokousta. Kokouksesta on lisäksi samassa määräajassa ilmoitettava Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen pää-äänenkannattajassa. Kutsu tähän kokoukseen on toimitettu kirjallisesti kiertokirjeessä, joka on postitettu liiton toimistosta 24. marraskuuta 1972. Kutsu on julkaistu Suomen Sosialidemokraatissa 24. marraskuuta 1972 sivulla 2. Lisäksi liittotoimikunnan päätöksellä kutsu julkaistiin ruotsinkielisenä Sosialidemokraattisessa Arbetarbladetissa samana päivänä, siis 24. marraskuuta 1972. Kokoukseen oli seuraavan sisältöinen: Sosialidemokraattisen Nuorisliiton Keskusliitto r.y:n, Socialdemokratiska Ungdomens Centralförbund rf:n varsinainen liittokokous pidetään Turussa, Turun kaupungin konserttitalon juhlasalissa, Aninkaistenkatu 9:ssä kesäkuun 1.—3. päivinä sekä sitä seuraavana päivänä 1973 alkaen ensin mainittuna päivänä klo 10.00, mikä täten liiton sääntöjen yhdenkymmentä pykälän määräämänä kutsuna perusjärjestöille ilmoitetaan. Kokouksessa on edustus- ja äänioikeus liiton sääntöjen 12 §:n perusteella kaikilla liiton perusjärjestöillä. Jokainen perusjärjestö on oikeutettu lähettämään liittokokoukseen yhden edustajan kutakin jäsenmääränsä alkavaa satalukua kohti, kuitenkin enintään neljä edustajaa. Perusjärjestöjen edustus määräytyy liiton sääntöjen 12 §:n perusteella. Perusjärjestö tulee ilmoittaa 31. p.v. joulukuuta 1972 jäsenmääränsä tilintarkastajien vahvistamalla jäsenluettelolla liittotoimikunnalle tammikuun viimeiseen päivään 1973 mennessä. Liiton jäsenenä olevan Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen perusjärjestön edustus määräytyy sen nuorisosaaston jäsenmäärän mukaisesti ja se lasketaan 31. p.v. joulukuuta 1972 jäsenmäärän tilintarkastajien vahvistaman jäsenluettelon perusteella, joka on liittotoimikunnalle toimitettava tammikuun 1973 loppuun mennessä. Liitto suorittaa liittokokousedustajien matkakulut liittoneuvoston päättämien perusteiden. Liiton sääntöjen 13 §:n mukaan jokaisen edustajan valtuus on osoitettava asianmukaisella, oikeaksi todistetulla perusjärjestön vuosikokouksen pöytäkirjanotteella, joka on vähintään kolme viikkoa ennen liittokokousta toimitettava liittotoimikunnalle. Kokouksessa käsitellään liiton sääntöjen 14 §:n määräämät asiat ja asiat, jotka liiton sääntöjen 11 §:n perusteella piiri- ja perusjärjestöt haluavat ottaa varsinaisen liittokokouksen käsiteltäviksi. Tällaiset

esitykset on tehtävä kirjallisesti liittotoimikunnalle vähintään kolme kuukautta ennen kokousta. Kokouksessa tulee esille sääntömuutosasioita. Helsingissä 16. pv marraskuuta vuonna 1972. Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliitto r.y. — Socialdemokratiska Ungdomens Centralförbund rf:n Liittotoimikunta. Ulf Sundqvist, puheenjohtaja, Tuomo Saarinen, pääsihteeri. Sama julkaistiin ruotsiksi Arbetarbladetissa 24. marraskuuta 1972. Lisäksi toimittiin liiton sääntöjen 11. §:n viidennen momentin mukaan, joka kuuluu: Liittotoimikunnan on toimitettava kokousten esityslista siihen liittyvine alustuksineen ja lausuntoineen piiri- ja perusjärjestöille vähintään kuusi viikkoa ennen kokousta. Tässä momentissa mainitut asiakirjat ja esitykset on toimitettu piiri- ja perusjärjestöille kiertokirjeen mukaan liiton toimistosta 18. 4. 1973. Kun kokous on sääntöjen edellyttämällä tavalla koollekutsuttu, voidaan yksimielisesti todeta, että kokous on laillisesti koollekutsuttu. Todetaan.

Kohta kaksi loppuun käsitelty.

EDUSTAJA VALTUUKSIEN VAHVISTAMINEN

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Kohta kolme, vahvistetaan edustajavaltuudet. Liiton sääntöjen 13 §:n mukaan suorittavat perusjärjestöjen edustajien valtuuksien tarkastuksen liittotoimikunnan valitsevat tarkastajat. Valtakirjojen tarkastuslautakunnan sihteeri Matti Nurmi lukee tarkastajien lausunnon.

Matti Nurmi: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Tarkastuslautakunnan lausunto: Liittotoimikunnan asettaman liiton perusjärjestöjen valitsemien edustajien valtuudet osoittavien asiakirjojen tarkastuslautakunnan lausunto SNK:n viidennelle liittokokoukselle: Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliitto ry:n — Socialdemokratiska Ungdomens Centralförbund rf:n sääntöjen 13 §:n toisen momentin mukaan, joka kuuluu: Jokaisen edustajan valtuus on osoitettava asianmukaisella, oikeaksitodistetulla perusjärjestön vuosikokouksen pöytäkirjanotteella, joka on vähintään kolme viikkoa ennen liittokokousta toimitettava liittotoimikunnalle. Liittotoimikunnan tulee kokouksessaan edellisestä kohdassa mainitun määräajan päättyessä todeta saapuneet pöytäkirjanotteet ja luovuttaa ne kaksi viikkoa ennen liittokokousta valitsemalleen lautakunnalle, joka suorittaa valtuuksien tarkastuksen ja esittää siitä lausuntonsa liittokokoukselle. Liittotoimikunta asetti kokouksessaan helmikuun 8. pv 1973 tämän tarkastuslautakunnan johon valittiin liittotoimikunnan jäsenet Jouko Sillanpää, Pentti Väänänen ja järjestösihteeri Matti Nurmi. Liittotoimikunta nimesi tarkastuslautakunnan puheenjohtajaksi Pentti Väänäsen. Lautakunta kokoontui 15 maaliskuuta, jolloin sihteeriksi valittiin Matti Nurmi sekä 25. toukokuuta ja 1. kesäkuuta 1973 suorittamaan sille annettua tehtävää. Suorittamansa tarkastuksen tuloksena lautakunta esittää seuraavaa: Suoritetun tarkastuksen perusteena olivat liiton sääntöjen 9 §:n toinen momentti sekä, 12 §:n ensimmäinen, toinen, kolmas ja neljäs momentti, jotka kuuluvat seuraavasti:

9 § toinen momentti: Perusjärjestön on ilmoitettava joulukuun 31 pv:n jäsenmääränsä joka vuosi tilintarkastajien vahvistamalla jäsenluettelolla. Tämä jäsenluettelo on toimitettava seuraavan vuoden tammikuun 31. päivään mennessä liittotoimikunnalle.

12 §. ensimmäinen momentti: Liittokokouksessa ovat äänioikeutettuja liiton perusjärjestöt. Jokainen perusjärjestö on oikeutettu lähettämään liit-

tokokoukseen yhden edustajan kutakin jäsenmääränsä alkavaa satalukua kohti, kuitenkin enintään neljä edustajaa. Toinen momentti: Perusjärjestön edustus määräytyy sen liittokokousta edeltävän vuoden joulukuun 31. pv jäsenmäärän perusteella, mitä koskeva jäsenluettelo on toimitettava näiden sääntöjen 9 §:n määräämässä järjestyksessä liittotoimikunnalle. Kolmas momentti: Liiton jäsenenä olevan Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen perusjärjestöjen edustus määräytyy sen nuorisosaaston jäsenmäärän mukaisesti. Neljäs momentti: Perusjärjestö valitsee edustajansa vuosikokouksessaan.

Näiden sääntömääräysten perusteella tarkastuslautakunta esittää, että edusta ja valtuudet myönnetään tämän lausunnon liitteen numero kaksi mukaisesti 256:n perusjärjestön lähettämälle 278:lle edustajalle, joiden osalta lautakunta toteaa valtuuksien täyttävän sääntöjen asettamat määräykset. Turussa 1. pv kesäkuuta 1973. Pentti Väänänen, Jouko Sillanpää, Matti Nurmi.

Koska kokousedustajille jaetussa edustajaluettelossa on virheellisyyskiä katson aiheelliseksi, että luen myöskin tähän muutokseen vaikuttavan lautakunnan pöytäkirjan liitteen 1.

Lausunto. Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliitto ry:n pääsihteeri Tuomo Saarinen on tiedustellut allekirjoittaneen mielipidettä siitä, voivatko eräät liiton perusjärjestöiksi rekisteröidyt yhdistykset, joita tosin ei ole sääntöjen edellyttämällä tavalla hyväksytty liiton jäsenjärjestöiksi lähettää edustajansa liittokokoukseen ja onko näillä edustajilla täysivaltainen liittokokousedustajien asema. Kun edellämainitut perusjärjestöt ovat usean vuoden ajan normaalisti ottaneet osaa liiton toimintaan samoin edellytyksin ja valtuuksin kuin kaikki ne järjestöt, joiden osalta mahdollinen jäseneksi hyväksyminen on suoritettu ja ovat lisäksi koko ajan, suorittaneet jäsenmaksunsa, on allekirjoittaneen käsityksen mukaan liiton katsottava hyväksyneen kyseiset järjestöt jäsenikseen. Näin ollen näiden järjestöjen liittokokousedustajilla on samanlaiset oikeudet kuin muidenkin jäsenjärjestöjen edustajilla liittokokouksessa ellei liittokokous nimenomaisesti toisin päättäisi. Kyseinen päätös merkitsee silloin samalla sitä, että näiden liittokokousedustajien perusjärjestöt eivät ole ollenkaan liiton jäsenjärjestöjä. Helsingissä 31. 5. 1973. Juhani Peltola, lainsäädäntöneuvos.

Tämän lausunnon perusteella valtakirjan tarkastajat muuttavat myöskin jaossa olevaa luetteloa. Muutos koskee seuraavia perusjärjestöjä jotka tosin kuin monisteessa todetaan, saavat äänioikeuden. Näille seuraaville ehdotetaan äänioikeutta: Sivulla 21, Saksalan Sos.dem. nuoret ry., edustajana Pirjo Pienaho, varalla Anneli Närvänen; Toijalan Vasemmistonuoret ry., Osmo Ukkonen, varalla Pekka Roininen; Ala-Kemijoen Sos.dem. nuoret jaosto, Seppo Takkunen, varalla Jouko Norvapailo; Ylivieskan Sos.dem. ty:n nuorisosaosto, Unto Koskinen, varalla Juha Anttila; Kokkolan Sos.dem. Keskusteluseura ry:n nuorisosaosto, Antero Korpela, Maiju Pohjonen, Kari Urpilainen, varalla Raili Järvelä, Juha Pulkkinen, Tapio Ketola. Tämä on siis lisäys siihen listaan, jossa ovat ne joille ehdotetaan varsinaista edustusta eli puhe-, esitys- ja äänioikeutta.

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Koska nämä edustajavaltuudet perustuvat sekä yhdistyslakiin että liiton sääntöihin ja valtakirjantarkastajat ovat lausuntoa laatiessaan tutkineet tarpeelliset asiakirjat ja ovat samalla myöskin pitäytyneet liiton sääntöihin, vahvistettaneen edustajavaltuudet. Vahvistetaan.

Niille edustajille, joille on vahvistettu täydet valtuudet voivat näin ollen käyttää kokouksessa ääni-, puhe ja esitysoikeutta ja muille, myöskin niille, jotka nyt näitten valitettavien laiminlyöntien takia jäivät vaille edustusoikeutta vahvistetaan oikeudet listan seuraavassa kohdassa. Kohta kolme on näin ollen loppuunkäsitelty. Siirrytään kohtaan neljä toimitetaan nimenhuuto sekä päätetään esitys-, puhe- ja läsnäolo-oikeuksista, Nimenhuudon suorittaa sihteeri Matti Nurmi Samalla pyydän Jorma Westlundin tänne ylös avustamaan.

Suoritetussa nimenhuudossa oli paikalla 228 edustajaa.

PUHE-, ESITYS JA LÄSNÄOLO-OIKEUKSIEN MYÖNTÄMINEN

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Lisäksi totean, että liiton sääntöjen 13 §:n mukaan liittotoimikunnan ja liittoneuvoston jäsenillä ja liiton äänenkannattajan ja Suomen Sosialidemokraattisen puolueen edustajilla sekä liiton toimihenkilöillä, mikäli he eivät samalla ole perusjärjestöjen edustajia, on liittokokouksessa puhevalta, mutta ei oikeutta osallistua päätöksentekoon. Sosialidemokraattisen puolueen edustajina täällä kokouksessamme ovat puhevaltaisina Rafael Paasio, Kalevi Sorsa, Aimo Kairamo, Maunu Ihalainen ja Paavo Lipponen.

Lisäksi liittotoimikunta ehdottaa, että puhe- ja esitysoikeus on liiton jäseninä olevien perusjärjestöjen edustajilla, joilla ei ole jostakin syystä äänioikeutta. Siis niillä, jotka ovat luettelossa nyt merkittyjä, sekä vielä piirijärjestöjen edustajilla, SONK:n edustajalla ja kunniajäsenillä Edelleen liittotoimikunta ehdottaa, että liittokokouksen kutsuvierailla on kokouksessa läsnäolo-oikeus ja että kokous voi antaa heille pyynnöstä puheenvuoron heidän alansa koskevista kysymyksistä. Liittotoimikunta ehdottaa myös, että läsnäolo-oikeus myönnettäisiin niille liiton perusjärjestöjen ja Suomen Sosialidemokraattisen puolueen jäsenille, jotka kunnossa olevaa jäsenkirjaa vastaan saavat liittokokouskansliasta liittokokousta seuraamaan oikeuttavan sisäänpääsykortin. Edelleen liittotoimikunta ehdottaa, että läsnäolo-oikeus myönnettäisiin julkisen sanan edustajille. Tehtäneen näin. Tehdään.

Kohta neljä on loppuun käsitelty. Siirrytään kohtaan viisi.

Matti Nurmella on tässä tiedotettavaa ensin.

Matti Nurmi: Ne toverit, kuten Kokkolan, Ala-Kemin, Toijalan ja Ylivieskan edustajat, jotka ovat saaneet tänne saapuessaan kutsuvieraskortin, voivat siirtyä välittömästi tuonne kokouskansliaan vaihtamaan edustajakorttinsa.

KOKOUSVIRKAILIJAIN VALINTA

Puheenjohtaja Ulf Sundqvist: Kohta 5). Valitaan kokousvirkailijat. Ensin on valittava kokoukselle puheenjohtajat. Liittotoimikunta ehdottaa, että puheenjohtajiksi valitaan Ulf Sundqvist, Veikko Mäki, Satakunta, Jorma Kallio .Helsinki, Ahti Korhikoski, Uusimaa ja Lasse Hallamurto, Varsinais-Suomi. Keskustelu alkaa. Keskustelu päättynyt. Nämä mainitut toverit on valittu puheenjohtajiksi. Seuraavaksi kohta 5 b. Kokoukselle on valittava viisi sihteeriä. Liittotoimikunta ehdottaa, että sihteereiksi valitaan Matti Nurmi, Jorma Westlund, Tuija Voudinmäki, Eero Heinäluoma ja Juha Knuuttila. Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy. Mainitut toverit on valittu sihteereiksi. Kohta 5 b) loppuunkäsitelty. Kohta 5 c), on valittava kaksi pöytäkirjantarkastajaa. Liittotoimikunta esittää, että tarkastajiksi valitaan,

Totti Niinivirta, Uusimaa ja Timo Saarinen, Tampere. Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy. Pöytäkirjan tarkastajiksi on valittu Niinivirta ja Saarinen. Kohta 5 c) on loppuun käsitelty. Haluan valittujen kokousvirkaileijoiden puolesta kiittää luottamuksesta ja luovutan täten puheenjohtajan nuijan Jorma Kalliolle Helsingin piiristä.

TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINE

Jorma Kallio: Kokous jatkuu. Siirrymme työjärjestyksen kohtaan 6). Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen.

Kokousedustajille on jaettu liittotoimikunnan esitys kokouksen työjärjestykseksi. Kokouksessa tulee käsiteltäväksi myöskin sääntömuutosasioita. Sen vuoksi kokouksen järjestävävaliokunta esittää, että kohia kaksitoista siirrettäisiin kohdan 13 b) jälkeen ja tätä ennen olisi käsiteltävä kohta 20). Siis kohta 20) käsitellään sääntövaliokunnan mietintö, käsiteltäisiin kohdan 13 b) jälkeen ja tämän jälkeen käsiteltäisiin kohta 12), päätetään liittoneuvoston ja liittotoimikunnan jäsenten matkakulujen korvaamisesta. Avaan keskustelun asiasta. Ensimmäisen puheenvuoron on pyytänyt Jukka Paastela, toveri Paastela ole hyvä. Korjaan: tuo puheenvuoro oli pyydetty myöhempään kohtaan. Puheenvuoroja ei ole pyydetty, joten päätän keskustelun. Kokous päättäne, että kohta 13 b:n) jälkeen käsitellään kohta 20) sääntövaliokunnan mietintö ja sen jälkeen kohta 12) päätetään liittoneuvoston ja liittotoimikunnan jäsenten matkakulujen korvaamisesta. Muilta osin työjärjestys hyväksytään liittotoimikunnan esittämässä muodossa. Hyväksytään. Kohta 6) loppuun käsitelty.

JÄRJESTYSSÄÄNTÖ

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Siirrymme kohtaan 7, kokouksen järjestyssäännön hyväksyminen. Kokouksen järjestyssääntöehdotus on jaettu kullekin kokousedustajalle. Avaan asiasta keskustelun. Keskustelu päättynyt. Kokouksen järjestyssäännöt on hyväksytty liittotoimikunnan esittämässä muodossa. Kehotan jokaista kokousedustajaa tutustumaan tarkkaan kokouksen järjestyssääntöihin. Kohta 7) loppuun käsitelty.

VALIOKUNTIEN VAALI

A) Järjestävä valiokunta.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Siirrymme kohtaan 8) tarvittavien valiokuntien valitseminen. Ensinnä valitaan järjestävä valiokunta. Liittotoimikunta esittää, että järjestävään valiokuntaan valittaisiin kokouksen puheenjohtajat ja kokouksen sihteerit. Avaan keskustelun. Keskustelu päättyy. Kokouksen järjestävään valiokuntaan valitaan kokouksen puheenjohtajat ja sihteerit.

Puheenjohtaja Jorma Kallio:

Kohta 8 b), valitaan äänestysvaliokunta. Liittotoimikunta esittää, että äänestysvaliokuntaan valitaan viisi jäsentä. Avaan keskustelun. Keskustelu päättyy. Äänestysvaliokuntaan valitaan viisi jäsentä. Liittotoimikunta esittää, että äänestysvaliokuntaan valittaisiin Helsingistä Sirkku Kaskimo, joka toimisi myöskin kokoonkutsujana sekä Esa Kaisalmi, Varsinais-Suomi, Markku Karhu Joensuu, Tiina Nihtilä Kymenlaakso ja Leena Arokivi Oulu. Tähän kohtaan on pyytänyt puheenvuoron Jorma Leppänen Enon Sos.dem. nuorisokerhosta. Avaan keskustelun. Toveri Leppänen, ole hyvä.

Jorma Leppänen, Eno: Kun Markku Karhu ei ole paikalla, Joensuun piiri esittää, että Pentti Hirvonen, joka on hänen varamiehensä, olisi tässä Markku Karhun tilalla.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Anteeksi, kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri eivät kuulleet esitystä. Voisitko antaa kirjallisen esityksen. Myöskin kokouksen järjestysäännön mukaan esitykset on annettava kirjallisina. Muita puheenvuoroja ei ole pyydetty, joten päätän keskustelun. Jorma Leppänen on esittänyt, että Markku Karhun tilalle valittaisiin Pentti Hirvonen. Tämä on ilmeisesti Joensuun piirin esitys, joten tuo muutosehdotus voitaneen hyväksyä. Äänestysvaliokuntaan valitaan siis Sirkku Kaskimo, Esa Kaisalmi, Pentti Hirvonen, Tiina Nihtilä ja Leena Arokivi. Hyväksytään. Sirkku Kaskimo toimii äänestysvaliokunnan kokoonkutsujana. Hyväksytään. Kohta 8 b) loppuunkäsitelty.

C. Menettelytapavaliokunta.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Siirrymme kohtaan 8 c), valitaan menettelytapavaliokunta. Liittotoimikunta on aikaisemmin esittänyt, että menettelytapavaliokuntaan valittaisiin kuusitoista jäsentä. Tänä aamuna liittotoimikunta on täydentänyt esitystään ja esittää, että menettelytapavaliokuntaan valittaisiin 17 jäsentä, eli toveri Sundqvist lisäjäsenenä. Hänellä olisi puheoikeus menettelytapavaliokunnassa. Avaan asiasta keskustelun. Ensimmäisen puheenvuoron on pyytänyt Anita Kevätsalo. Toveri Kevätsalo, ole hyvä. Seuraava puheenvuoro on Raimo Väyrysellä.

Anita Kevätsalo, Helsingin piiri: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Liittotoimikunta on päättänyt äänestyksen jälkeen esittää liiton puheenjohtajaa, toveri Sundqvistia menettelytapavaliokuntaan. Liittotoimikunnan esitys on hämmästyttävä. Kaikkien tiedossa on, että liittotoimikunnassa on vallinnut kuluneen toimintakauden aikana syviä poliittisia erimielisyyksiä. Mikäli katsotaan, että menettelytapavaliokunnassa tulee olla liittotoimikunnan edustus pitäisi menettelytapavaliokuntaan oikeudenmukaisuuden ja kohtuuden nimessä valita molempia osapuolia edustavat toverit. Helsingin piiri ei kuitenkaan pidä aiheellisena sitä, että menettelytapavaliokunnassa on nykyisen liittojohdon edustus. Uskomme, että menettelytapavaliokunta kykenee ilman tätäkin riittävän perusteellisesti harkitsemaan kaikki esilletulevat kysymykset. Helsingin piiri esittää, että toveri Sundqvistia ei valita menettelytapavaliokuntaan.

Raimo Väyrynen, Tampereen Sos.dem. Nuoret: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Saatuamme käsiin liittokokousasiakirjat, jossa on myös esitys menettelytapavaliokunnaksi, totesimme sen ainakin Tampereen piirissä vastaavan aika hyvin niitä toiveita ja ehdotuksia, joita eri piirien liittokokousedustajat ovat perusjärjestöjensä edustajina tehneet. Nyt kuitenkin tänä aamuna kuului hieman hämmästyttävä uutinen eli se, että liittotoimikunnan aikaisemmin tekemää päätöstä on tältä osin muutettu ja ehdotettu toveri Sundqvistia lisäjäseneksi menettelytapavaliokuntaan. Ensinnäkään ei ole olemassa mitään muodollista formaalista syytä sille, että näin pitäisi menetellä. Ja jokatapauksessa näyttää kysymyksessä olevan liittotoimikunnassa viime hetkessä jostakin syystä tehty päätös. Keskusteltuaan asiasta Tampereen piiri ihmettelee, miksi tällaiseen siirtoon on lähdetty ja katsoo, ettei nyt vallitsevassa tilanteessa täällä liittokokouksessa ole syytä ottaa mukaan liittotoimikunnan edustajaa. Kommunikaation kulku menettelytapavaliokunnan ja liittotoimikunnan välillä voidaan varmasti hoitaa muullakin tavalla. Menettelytapavaliokuntahan voi kutsua kuultavakseen käsittääkseni jokaisen henkilön jota se pitää tarpeellisena kuulla kulloinkin kyseessä olevassa asiassa. Toinen periaatteellinen seikka, joka tähän liittyy, on se, että edellinen liittojohto ja erityisesti eroava puheenjohtaja tulisi mukaan

käsittelmään uuden, tulevan liittojohdon valintaan. Tätä Tampereen pun ei voi pitää perusteltuna ja tältä kannalta ja tämän vuoksi yhtyy toveri Kevätsalon tekemään aloitteeseen siitä, ettei liittotoimikunnalle anneta edustusta menettelytapavaliokunnassa, vaan että se koostuu kuudestatoista edustajasta kuten liittotoimikunta aikaisemmin on esittänyt.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Seuraavana toveri Paastela, sitten Osmo Welling.

Jukka Paastela, Sörnäinen: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Kuten toveri Kevätsalo puhenvuorossaan totesi, on liiton liittotoimikunnassa vallinnut kuluneena toimintakautena syviä poliittisia erimielisyyksiä. Näin ollen nähdäkseni alkeellisempikin oikeudenmukaisuus edellyttäisi, että jos menettelytapavaliokuntaan valitaan liittojohdon edustajia, sinne valitaan liittojohdon molempien suuntauksien edustajat. Nyt on kuitenkin niin, että liittotoimikunnan kaikki vähemmistöä edustavat jäsenet ovat ehdokkaina joihinkin liiton luottamustoimiin enkä pidä korrektina, että heitä tämän johdosta valitaan menettelytapavaliokuntaan pysyviksi edustajiksi. Uskon, että menettelytapavaliokunnan jäsenet pystyvät harkitsemaan siellä heille esitettävät kysymykset ilman nykyisen liittojohdon asiaan puuttumista. Kannatan toveri Väyrysen ehdotusta.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Huomautan, että esitysten ja kannatusten tulee tulla myöskin kirjallisina tänne kokouksen sihteereille. Seuraava puheenvuoro toveri Osmo Welling.

Osmo Welling, Orimattila: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Myös SNK:n Uudenmaan piirin liittokokousedustajat ovat käsitelleet asiaa saatuaan tiedon, että liittotoimikunta esittää toveri Sundqvistia menettelytapavaliokuntaan ja päättänyt yksimielisesti yhtyä edelläesitettyihin kannanottoihin ja ovat sitä mieltä, että menettelytapavaliokunnan kokoonpanoksi 16 on hyvä ja on hyvä, ettei sinne tule liittojohdon edustusta.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Muita puheenvuoroja asiasta ei ole. Korjaan, on vielä puheenvuoroja. Seuraava puheenvuoro on toveri Jukka Oaksella, sitten on Pekka Starastilla.

Jukka Oas, Etelä-Hämeen piiri: Toveri puheenjohtaja, hyvät liittokokousedustajat. Myöskin Etelä-Hämeen piiri käsitteli tätä puheenaolevaa asiaa ja totesi, että jos joku on asiantunteva käsittelemään seuraavaa liittojohdon kokoonpanoa, on se nimenomaan menettelytapavaliokunta pelkästään siten, että siellä on piirin edustajat. Eli kannatan toveri Kevätsalon ehdotusta. Sitten ehdottaisin sattuneiden sairaustapausten johdosta, että Etelä-Hämeen liittokokousedustajien suhteen tehtäisiin seuraavia muutoksia: menettelytapavaliokuntaan tuli Etelä-Hämeen piiristä Antero Koskinen Lammilta, ja Etelä-Hämeen edustajaksi ohjelma valiokunta yhteen tulisi Lahden Sosialidemokraattisen nuoriso-osaston edustaja, varaedustaja Erpo Heinolainen.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Seuraava puheenvuoro toveri Pekka Starast, seuraavana Antti Alleen.

Pekka Starast, Kuusankoski: Hyvät toverit, Kymenlaakson piiri on ryhmäkokouksensa jälkeen päättänyt esittää menettelytapavaliokuntaan Sirpa Kaskimon tilalle Seppo Häkkistä.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Voinko saada esityksen kirjallisena. Seuraava puheenvuoro, toveri Antti, Alleen, seuraavana Ritva Savela. Alleen ei ole paikalla? Seuraavan puheenvuoron pitää toveri Ritva Savela, sitten Antero Mikonranta.

Ritva Savela, Veitsiluoto: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit, SNK:n Lapin piirin paikalla olevat liittokokousedustajat ovat myös käsitelleet toveri Sundqvistin osuutta menettelytapavaliokunnassa ja tulleet siihen tulokseen, että se ei ole välttämätöntä, eikä edes tarpeellista, eikä korrektia. Ja tästä syystä yhdymme kannattamaan toveri Kevätsalon tekemää esitystä.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Seuraavana toveri Mikonranta, sen jälkeen toveri Ahde.

Antero Mikonranta, Keski-Suomen piiri: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Myöskin Keski-Suomen piiri ja piirin liittokokousedustajat käsitelivät tätä asiaa ja yksimielisesti päätyivät siihen tulokseen, että menettelytapavaliokunnan jäsenet valitaan, liittokokousedustajien joukosta, niistä edustajista, jotka piirijärjestöt ovat asettaneet ehdokkaiksi. Asetumme siis kannattamaan Kevätsalon ehdotusta. Kiitos.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Huomauttaisin, että meidän tulee päästä ensiksi yksimielisyyteen valiokunnan jäsenten lukumäärästä ja sen jälkeen päättämme henkilöistä. Seuraavana toveri Matti Ahde, sitten toveri Markus Aaltonen.

Matti Ahde, liittotoimikunta: Toveri: puheenjohtaja, hyvät toverit. Ehkä ensinnä on paikallaan täsmentää kokousedustajille sitä liittotoimikunnan päätöstä, joka tänä aamuna tehtiin. Siinä ei nimittäin esitetty, että menettelytapavaliokuntaan valittaisiin kuudentoista sijasta seitsemäntoista, vaan esitettiin sitä, että edelleen valitaan 16 jäsentä menettelytapavaliokuntaan ja normaalia järjestökäytäntöä, sitä käytäntöä, joka tämänkin liiton ja Sos.dem. puolueen historiassa kautta aikojen on menetetty, että puheenjohtajalla on oikeus osallistua menettelytapavaliokunnan työskentelyyn. Siis tässä suhteessa kokouksen puheenjohtaja hivenen ilmoitti väärin liittotoimikunnan kannan. Ehkä tämä asia on hivenen saanut liikaakin huomiota osakseen, mutta jossakin tilanteessahan tämä keskustelu on aloitettava. On jollakin tavalla hämmästyttävää, että me emme voisi tässä kokouksessa tunnustaa tiettyjä järjestöelämän, meidän järjestökäytäntömme pelisääntöjä. Minä en ymmärrä, mitä pahaa siinä on, jos esimerkiksi toveri Sundqvist osallistuisi menettelytapavaliokunnan työskentelyyn. Luulisin, että viimeistään tässä kokouksessa meidän on kaikissa valiokunnissa ja kaikilla tasoilla voitava käydä avointa keskustelua. Siis erilaisten mielipiteiden on voitava ja ne pitää voida esittää kaikissa valiokunnissa ja myös tässä kokouksessa. Tähän perustuen me emme ole esittäneet esimerkiksi kahta liittotoimikunnan edustajaa mihinkään valiokuntaan, emme edes periaatevaliokuntaan, vaikkakin ehkä tämän osalta on minun ymmärrettävä, että ne syvät poliittiset ristiriidat, joista on puhuttu, esiintyisivät. Ja myös liittotoimikunta oli sitä mieltä, että nykyisellä liiton johdolla on kokemusta — kaikista ehkä onnistumisista ja epäonnistumisista huolimatta — niin kansallisessa kuin kansainvälisessä politiikassakin. Myös normaalin jatkuvuuden, järjestöjatkuvuuden kannalta on perusteltua, että liiton tämänhetkisellä puheenjohtajalla on mahdollisuus osallistua menettelytapavaliokunnan työskentelyyn. Minusta tässä keskustelussa on hivenen tällaisen poliittisen pikkunäppäryyden makua. Se on minun henkilökohtainen mielipiteeni. Ja toteaisin myös kyllä, niinkuin ehkä näistä puheenvuoroista on käynyt ilmi, että asia on selvästi poliittinen. Katsotaanko, että sitä kokemusta, jota tämä liiton nykyinen johto kolmen vuoden aikana on itselleen hankkinut, voitaisiin mahdollisimman tehokkaasti käyttää kaikissa täällä valittavissa valiokun-

nissa? Ei minustakaan tämä ole formaalinen kysymys, vaan se on normaali järjestökäytännön kysymys ja minä ihmettelen, jos tämä kokous ei tästä voi olla yksimielinen. Kiitos.

-Puheenjohtaja Jorma Kallio: Totean, että yhdistyslain mukaan valiokunnat ovat kokouksen valitsemia elimiä, joitten tehtävänä on toimia eräänlaisina kokousvirkaileijoina. Näin ollen kokous päättää omien elintensä kokoonpanosta. Tämä on yhdistyslain määräys. Näin ollen meidän on päätettävä, montako jäsentä menettelytapavaliokuntaan valitaan ja sen jälkeen valittava siihen henkilöt. Mikäli menettelytapavaliokunta yhtenä kollegiaalisena elimenä haluaa tehdä päätöksen asiantuntijoiden kuulemisesta, se voi sen tehdä ja kuulla asiantuntijoita. Mikäli liittotoimikunnan esitys on, että menettelytapavaliokuntaan valitaan 16 jäsentä, niinkuin toveri Ahde ilmoitti, me voimme ilmeisesti päättää tuosta jäsenmäärästä ja sen jälkeen ryhtyä käsittelemään henkilökysymyksiä. Koskevatko vielä pyydetty puheenvuorot menettelytapavaliokunnan henkilölukumäärää? Aiotaanko niissä käsitellä sitä? Muussa tapauksessa voitaneen menetellä siten, että ... Täällä on jäljellä neljä puheenvuoroa. Ne ovat Markus Aaltosella, Niilo Virkkusella, Lauri Ihalaisella ja Jouko Sillanpäällä. Esitän, että puheenvuorot rajoitetaan pyydettyihin. Vielä ovat pyytäneet puheenvuoron Erkki Liikainen ja Hannu Vesa. Vieläkö halutaan puheenvuoroja tähän kohtaan? Puheenvuorot rajoitettaneen pyydettyihin. Seuraavan puheenvuoron pitää toveri Markus Aaltonen ja seuraavan toveri Niilo Virkkunen.

Markus Aaltonen, liittotoimikunta: Toveri puheenjohtaja, hyvät liittokokoustoverit. Kokouksen puheenjohtajalle on ensin syytä todeta se, että liittotoimikunta on joka hetki lähtenyt siitä, että kokous päättää valiokuntien kokoonpanosta ja ylipäätensä kaikista asioista, joista täällä päätetään. Mutta liittotoimikunta on myös lähtenyt siitä, että ihan yleisesti hyväksytyn ja tässäkin liikkeessä normaalina olleen järjestökäytännön mukaan liiton puheenjohtaja on se henkilö, joka osallistuu menettelytapavaliokunnan toimintaan liiton nykyisen johdon edustajana. Viime aikoina on esitetty paljon arvostelua ja rakentavaakin arvostelua osittain liiton johdon toimenpiteitä vastaan, osittain liiton tilannetta kohtaan. Kuitenkin on huomattava, että osaltaan tämä arvostelu on ollut tosiasioitten ulkopuolelta lähtevää ja on perustunut väärin luuloihin. Ja kuitenkin, kun menettelytapavaliokunta ilmeisesti henkilövalinnoista keskustellessaan pohjaa mielipiteensä ja päätöksensä juuri siihen keskusteluun, jota tässä liikkeessä on viimeaikoina käyty, niin on varsin luonnollista ja kohtuullista, että liiton puheenjohtaja, joka tuntee tilanteet ja liiton toimintaan liittyvät seikat, on asiantuntijana mukana menettelytapavaliokunnan toiminnassa. Kiistan tosiasia on se, että liiton nykyinen puheenjohtaja nauttii kiistatonta luottamusta liiton nykyisissä päätöksentekoeleimissä.

Kiistatonta näin ollen pitäisi olla myös se, että hän liiton edustajana ottaa osaa menettelytapavaliokunnan toimintaan. Kiitos.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Seuraava puheenvuoro toveri Niilo Virkkunen, seuraava Lauri Ihalainen.

Niilo Virkkunen, Heinolan sos.dem. nuoriso-osasto: Toveri puheenjohtaja. Ensinnäkin minua 29 vuotta tässä nuorisoliikkeessä mukana olleena ihmetyttää se seikka, joka täällä kokouksessa nyt on jo tullut esille eli kun väitetään, että poliittiset ristiriidat ja erimielisyydet ovat rikkoneet nuorisoliikkeemme. Mistä nämä tällaiset erimielisyydet ovat voineet tähän

nuorisoliittoon tulla? Eikö siitä, että se joukko, joka Kotkassa kuulemma valloitti nuorisoliiton on nyt joutunut uudelleen oppositioon. Tämä on ainakin se minun näkemykseni siitä erittäin suuresta junttatyöstä, jota on tämän kolmen vuoden aikana, liittokokouksen väliaikana, tehty eräitten tovereittemme toimesta. Tämä lienee tosiasia. Ja täällä käydyssä keskustelussa on jo tehty sellainenkin; päätelmä, että menettelytapavaliokunta suorittaisi vaalin tässä kokouksessa, päättäisi asiasta. Täytyy ihmetellä tällaista sanontaa, sillä minä uskon ja tiedän ja meidän sääntömmekin ja yhdistyslakimme päättävät siitä, että tämä kokous on ainoa paikka, jossa voidaan tehdä päätöksiä. Kaikki muut tekevät esityksiä tälle kokoukselle. Kun täällä on tullut kysymys siitä, että onko liiton johdon oltava edustettuna menettelytapavaliokunnassa vai ei, niin minä heittäisin; toisen vastauskysymyksen, otetaanko pois kaikki liiton edustajat muistakin valiokunnista kuin menettelytapavaliokunnasta? Sillä minä näen, että meidän tähän saakka harjoittamamme käytäntö liittokokouksissamme on ollut, että liiton puheenjohtaja on automaattisesti ollut menettelytapavaliokunnan jäsen ja siksi esitän myöskin, että hänet tälläkin hetkellä valittaisiin menettelytapavaliokunnan jäseneksi.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Seuraavana toveri Ihalainen, sen jälkeen toveri Jouko Sillanpää.

Lauri Ihalainen, Suur-Helsingin sosialistiseuran nuorisosaasto: Toveri puheenjohtaja, hyvät kokousedustajatoverit. Sosialismin puolesta käytävän kamppailun pääkysymyksiä ei pitäisi olla se, edustaako liiton puheenjohtaja menettelytapavaliokunnassa, eli onko hän siellä vai ei. Siitä syystä ihmettelen sitä, miksi tällainen tietty sähköisyys ja tietyllä tavalla pieni pelkaisuus on luonut leimansa tähän keskusteluun. On ehkä syytä vielä painottaa sitä, että kysymys ei suinkaan ole jäsenyydestä, vaan kysymys on siitä, että järjestön puheenjohtajalla olisi läsnäolo- ja puheoikeus menettelytapavaliokunnassa. Asiallisesti ottaen pidän sellaista menettelyä oikeana, olemme mitä mieltä henkilöstä tahansa. Etteikö järjestön puheenjohtaja, järjestön ylintä päättävaltaa käyttävässä kokouksessa voisi puheoikeudella myös olla sen valiokunnan työskentelyssä mukana, millä on hyvin keskeinen asema! Ei voi siis tulla muuhun johtopäätökseen kuin siihen, että taktiset perustelut ylittävät asialliset perusteet ja kysymys on mitä suurimmassa määrin kai silloin poliittinen kannanmääritys. On muistettava, että olemme liittokokousvalmistelujen yhteydessä voimakkaasti, ja osin myös oikeutetusti, arvostelleet liiton johtoa ja myös sen puheenjohtajaa toimikauden työstä. Ja nyt kuitenkin ei haluta myöntää läsnäolo-oikeutta valiokunnassa, jossa keskeisesti käsitellään juuri liittokokousvalmistelujen yhteydessä tulleita asioita. Pidän myös tovereiden esitystä menettelytapavaliokunnan jäsenten aliarvioimisena eli siinä, ettei luoteta heidän kykyynsä tehdä itsenäisiä päätöksiä. Tästä syystä, tähän vedoten kannatan liittotoimikunnan esitystä, että puheenjohtaja voisi olla puhe- ja läsnäolo-oikeudella menettelytapavaliokunnassa. Todettakoon vielä, että yhdistyslaki sinänsä ei juuri tunne minkäänlaisia määräyksiä valiokuntien työskentelystä ja kokouksen sisäisistä asioista. Kiitoksia.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Seuraavana toveri Jouko Sillanpää, sen jälkeen toveri Erkki Liikanen,

Jouko Sillanpää, liittotoimikunta: Hyvät toverit. Minä kuulun liittotoimikunnan kokouksessa niihin liittotoimikunnan jäseniin, jotka olivat

Sitä mieltä, ettei liittotoimikunnan edustusta tässä kyseisessä kokouksen menettelytapavaliokunnassa tarvita. Tätä liittotoimikunnan edustusta liittokokouksen eri valiokunnissa on käsitelty SNK:n liittotoimikunnan järjestö-asianvaliokunnan kokouksissa useampaan otteeseen pitkin kevättä. Muista valiokunnista todettiin varsin yksimielisesti, että niissä luonnollisesti pitää olla liittotoimikunnan edustaja, koska niissä käsitellään pääasiassa liittotoimikunnan tekemiä esityksiä liittokokoukselle. Ja luonnollisesti silloin liittotoimikunnan edustaja esittelee näitä esityksiä valiokunnissa. Mutta liittokokouksen menettelytapavaliokunnan tehtävänähän on pelkästään henkilöratkaisujen pohtiminen. Joten toveri Virkkuselle toteaisin, että luonnollisesti liittokokous itse lopullisesti päättää, mutta menettelytapavaliokunnan tehtävänä on tehdä esityksiä liittokokoukselle pelkästään henkilökysymyksistä. Ja käsittääkseni nykyisellä liittotoimikunnalla ei voi olla mitään esitystä liiton johtohenkilöiden valinnaksi, joten ei siinä tarvita mitään liittotoimikunnan esittelyä jostain henkilökysymyksistä. Ja kuten varmasti kaikki tässä salissa olijat tietävät, että SNK:ssa on käyty varsin vilkasta keskustelua tämän liittokokouksen alla ja siinä keskustelussa on ilmennyt varsin merkittäviäkin ristiriitoja liiton sisällä. Erikoisesti liittotoimikunnan sisällä on ollut koko liittokokouksen ajan ristiriitoja, joten on varsin kyseenalaista, että liiton jo vetäytymässä oleva puheenjohtaja voisi edustaa jonkinlaista asiantuntemusta henkilöratkaisujen yhteydessä ja että hän olisi jotenkin sopiva henkilö esittämään, kuka on sopiva tai kuka on sopimaton liiton tulevaan johtoon. Näin ollen mielestäni häntä ei pitäisi valita liittokokouksen menettelytapavaliokunnan jäseneksi, koska siis henkilöratkaisujen pohtiminen pitäisi jättää piirien valitsemien edustajien tehtäväksi ja jos he eivät siinä onnistu, niin kokoussalin tehtäväksi. Siinä ei pitäisi mitään tekemistä olla liiton nykyisellä johdolla enää. Jos muunlaista käytäntöä noudatetaan joissakin toisissa järjestöissä ja kenties on noudatettu SNK:n liittokokouksessa aikaisemmin, ei se ole mikään peruste, koska mielestäni se on huono käytäntö, meidän on syytä luopua siitä vähitellen. Liittotoimikunnan edustusta menettelytapavaliokunnassa ei mielestäni tarvita.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Seuraavana Erkki Liikanen, sen jälkeen toveri Hannu Vesa.

Erkki Liikanen, Liittotoimikunta: Toveri puheenjohtaja. Kaikille kokouksia käyneille on vanha tuttu temppu se, että jos ei tiedä miten perustelisi kokousteknistä menettelyä niin keksii, että näin sanotaan yhdistyslaissa. Olen hämmästynyt, että toveri Jorma Kallion tarvitsee tätä käyttä. Hän voi lukea ääneen sen kohdan yhdistyslaista missä niin sanottiin. Missään ei puhuta tällä tavoin valiokunnista. Mitä tulee sitten tämän asian käsittelyyn liittotoimikunnassa, niin haluaisin ensinnäkin korostaa sitä, että liittotoimikunta teki asiallisesti päätöksen samassa kokouksessa. Liittotoimikunta päätti lopullisesti laittaa asiantuntijan joka ainoaan valiokuntaan ja lähes kaikki liittotoimikunnan jäsenet ovat jossakin valiokunnassa asiantuntijoina. Jos tämä kokous tekee päätöksen yhden valiokunnan kohdalla vetää pois edustus tai päättää, että liittotoimikunnan asiantuntijaa ei tarvita, on luonnollista se, että liittotoimikunta nähdäkseni vetää pois asiantuntijat kaikista muistakin valiokunnista. Nähdäkseni siihen pitää tässäkin pyrkiä. Tämä merkitsee silloin sitä, että esimerkiksi periaateohjelmavaliokunnassa saattaa käydä niin, että se keskustelu, jota on kokouksen alla käyty varsin merkittävästi ja pitkään, saattaa jäädä vajavaiseksi valiokunnassa. Mitä tulee siihen, että toveri Sundqvistin henkilöön on

viitattu niin usein, toteaisin ettei ole kysymys siitä, kuka nyt on liiton johtaja, vaan kysymys on siitä, että nuorisoliitto kiistatta on kolmen viime vuoden aikana käynyt läpi varsin syvällisen muutoksen. Erityisen merkittävästi ovat meidän muut työmme tulokset näkyneet kansainvälisellä tasolla, joihin ovat täällä kansainväliset vieraat viitanneet. Meidän työmme tulokset ovat näkyneet kansallisessa nuorisopolitiikassa, johon täällä on myöskin viitattu. Myöskin meidän heikkouksistamme on puhuttu. Se, että tässä nyt tehtäisiin päätös siitä, että liiton puheenjohtaja ei voi olla läsnä asiantuntijana valiokunnassa, merkitsee ilmeisesti sitä, että tätä kokemusta, näitä saavutuksia, näitä tuloksia ei haluta käyttää hyväksi valiokunnan keskustelussa. Ja se on selvä poliittinen valinta, se on poliittinen valinta, joka sisältää sekä kansainvälisiä että kansallisia näkökohtia. Mitä tulee sitten siihen, että täällä on juuri puheenvuoron käyttänyt eräs henkilö, joka on itse ehdokas liittotoimikuntaan tai ainakin sanonut olevansa, ja tämän jälkeen tulee käyttämään puheenvuoron henkilö, joka on ehdokkaana liittotoimikuntaan, pidän hieman hämmästyttävänä, että henkilöt puhuvat asiassa, joka on todella heidän omaansa — asiassa, jossa he ovat itse ehdokkaina. Hehän katsovat, että joku henkilö ei voi olla käsittelemässä sellaista asiaa, joka heitä koskee. Lopuksi toteaisin vielä sen, että nähdäkseni on syytä sen jälkeen harkita, mikäli nyt toveri Sundqvistia ei valita asiantuntijaksi menettelytapavaliokuntaan, että liittotoimikunnan edustajat poistetaan kaikista muistakin valiokunnista.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Seuraavana toveri Hannu Vesa.

Hannu Vesa, liittotoimikunta: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Henkilökohtaisesti olen yleensä hyväksynyt tämän porvarillisen järjestökäytännön jääviysperiaatteen. Se, että minä puhun nyt täällä pöytästä, johtuu yksinkertaisesti siitä, että tuli niin kova kiire, kun toveri Liikanen, jota jossain yhteydessä on myös mainittu tämän kokouksen mustana hevosena, kiipesi pöytästä.

Haluan samassa yhteydessä aivan lyhyesti todeta, että myös toveri Lauri Ihalaisten kävi puhumassa tästä asiasta. Hän oli sitä mieltä, että toveri Sundqvistin olisi oltava mukana menettelytapavaliokunnan pysyvässä työskentelyssä. Hyvät toverit, Liittotoimikunnan kanta tässä kysymyksessä oli aluksi lähinnä sen suuntainen, että muihin valiokuntiin paitsi menettelytapavaliokuntaan, nimettäisiin liittotoimikunnan edustajat, edustaja liiton toimistosta lähinnä vastaavia asiantuntijahenkilöitä sekä erillisiä ulkopuolelta kutsuttavia asiantuntijoita. Muutama viikko sitten liittotoimikunnan kanta muuttui tässä kysymyksessä epävarmaksi. Kanta oli edelleen epävarman tuntuinen viime tiistaina pidetyssä liittotoimikunnan kokouksessa. Tämä nyt esitelty liittotoimikunnan päätös syntyi äänin 6—3 tämän aamuisessa liittotoimikunnan kokouksessa. Hyvät toverit. Pitää täysin paikkansa, mitä Erkki Liikanen sanoi yhdistyslaista. Tässä suhteessa ojenus kokouksen puheenjohtajalle on paikallaan. Kuitenkin demokraattinen järjestökäytäntö edellyttää, että vanha johto ei ole valitsemassa uutta johtoa. Haluan korostaa sitä, että liittotoimikunnan nykyinen vähemmistöryhmä ei ole pyrkinyt menettelytapavaliokuntaan mukaan. Henkilökohtainen käsitykseni on se, että menettelytapavaliokuntaan pitäisi valita piirijärjestöjen edustajia. Koska tässä keskustelussa on sivuttu jo liittotoimikunnan sisäisessä työskentelyssä ilmenneitä linjaerimielisyyksiä niin menettelytapavaliokunta voisi kokouksensa alkuvaiheessa aina kutakin henkilökysymystä käsitellessään kutsua liittotoimikunnan kummankin ryhmittymän edustajat antamaan lyhyen selostuksen mielipiteistään. Tämän jälkeen minun käsit-

taakseni heidän tulisi poistua menettelytapavaliokunnan kokouksesta, jotta piirien edustajat voisivat keskenään näitä asioita pohtia ja tehdä sitten oman päätösesityksensä. Kiitoksia.-

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Keskustelu on päättynyt. Keskustelun aikana ei ole tehty yhtään esitystä menettelytapavaliokunnan henkilölukumäärästä. Näin ollen hyväksyttäneen henkilölukumääräksi liittotoimikunnan esityksen mukainen henkilölukumäärä eli menettelytapavaliokuntaan valitaan 16 toveria. Hyväksytään. Esitän, että me käsittelemme menettelytapavaliokunnan varsinaisten jäsenten henkilökysymykset ja sen jälkeen ratkaisemme erikseen toveri Sundqvistin kuulumisen menettelytapavaliokuntaan puheoikeudella. Hyväksyttäneen menettelytapa. Hyväksytään.

Niilo Virkkunen Heinola sos.dem. nuoriso-osasto, (salista): Puheenjohtaja, päätökseen. Toveri puheenjohtaja. Olen tehnyt esityksen Sundqvistin valinnasta menettelytapavaliokuntaan. Eikö sitä aiota ottaa mukaan käsitteelyyn?

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Me käsittelemme henkilökysymyksiä nyt. Äsken vahvistimme menettelytapavaliokunnan henkilölukumäärän. Täällä on esitetty, että liittotoimikunnan esittämän Etelä-Hämeen edustajan Jorma Hyvösen tilalle valittaisiin Etelä-Hämeestä Antero Koskinen. Tämä on piirin esitys. Tämä voitaneen hyväksyä. Hyväksytään. On edelleen esitetty, että Kymenlaakson edustajan Sirpa Kaskimon tilalle valittaisiin Seppo Häkkinen. Yleisen käytännön mukaan piirit ovat esittäneet menettelytapavaliokuntaan jäsenet. Voitaneen tuon vanhan periaatteen pohjalta muutos hyväksyä. Hyväksyttäneen. Hyväksytään. Muitten piirien edustajiin ei ole tehty muutosehdotuksia, näin ollen menettelytapavaliokuntaan voitaneen hyväksyä Marcus Lyra CK, Heikki Natunen Etelä-Saimaa, Antero Koskinen Lammi, Väinö Rinki Helsinki, Hannu Hirvonen Joensuu, Kari Djerf Keski-Suomi, Risto Jylhä Kuopio, Seppo Häkkinen Kymenlaakso, Ritva Savela Lappi, Antti Lehkonen Mikkeli, Seppo Partinen Oulu, Jorma Kärkäinen Satakunta, Raimo Väyrynen Tampere, Teppo Parikka Uusimaa, Erkki Kuusikko Vaasa ja Turhan Salahetdin Varsinais-Suomi. Hyväksyttäneen nämä henkilöt menettelytapavaliokunnan varsinaisiksi jäseniksi.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Toveri Niilo Virkkunen on pyytänyt työjärjestyspuheenvuoron. Toveri Virkkunen ole hyvä.

Niilo Virkkunen, Heinolan sos.dem. nuoriso-osasto: Toveri puheenjohtaja. Tein keskustelussa esityksen Ulf Sundqvistin valitsemisesta menettelytapavaliokuntaan ja koska on tehty päätös, että menettelytapavaliokuntaan valitaan 16 jäsentä, pyydän, että tässä kokouksessa suoritettaisiin vaali, suljetuin lipuin.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Toveri Sundqvist on pyytänyt puheenvuoron. Toveri Sundqvist ole hyvä.

Ulf Sundqvist, Liittotoimikunta: Toveri puheenjohtaja. On syytä ehkä edelleen täsmentää liittotoimikunnan esitystä, joka siis oli menettelytapavaliokunnan suhteen samanlainen kuin muiden valiokuntien suhteen. Ensin valitaan piirien edustajat ja sen jälkeen valitaan liittotoimikunnan edustajat asiantuntijoiksi. Näin oli myös esityksemme menettelytapavaliokunnan osalta. Pyydän toveri Virkkusen puheenvuoron johdosta kieltäytyä tällaisesta ehdokkuudesta menettelytapavaliokuntaan.

Kysymys on siitä, että meidän mielestämme liittotoimikunta olisi edustettuna asiantuntijana tässä valiokunnassa.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Toveri Sundqvistin kieltäytyminen voitaneen hyväksyä. Hyväksytään,

Menettelytapavaliokuntaan ovat tulleet valituiksi liittotoimikunnan esittämät edustajat muilta osin paitsi Jorma Hyvösen tilalle Antero Koskinen, Sirpa Kaskimon tilalle Seppo Häkkinen. Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Tämän jälkeen meidän on käsiteltävä toveri Ulf Sundqvistin osallistuminen menettelytapavaliokunnan työskentelyyn. Liittotoimikunta on esittänyt, että toveri Ulf Sundqvist toimisi puheoikeudella menettelytapavaliokunnassa asiantuntijajäsenenä. Täällä ovat esittäneet toveri Anita Kevätsalo, Raimo Väyrysen ynnä muiden kannattamana, että menettelytapavaliokuntaan ei valittaisi puheoikeudella toveri Ulf Sundqvistia. Näin ollen meidän täytynee suorittaa äänestys siitä, valitaanko liittotoimikunnan edustaja menettelytapavaliokuntaan puheoikeudella vai eikö. Äänestys suoritettaneen. Suoritetaan. Ehdotan, että käytetään kättennostoäänestystä, jossa kukin nostaa edustajakorttinsa. Hyväksyttäneen. Hyväksytään. Pyydän äänestysvaliokuntaa paikalle. Äänestysvaliokuntaan kuuluvat Sirkku Kaskimo, Esa Kaisalmi, Pentti Hirvonen, Tiina Nihtilä, Leena Arokivi. Esitän seuraavaa äänestysjärjestystä: Ne, jotka kannattavat liittotoimikunnan esitystä nostavat ensiksi korttinsa. Seuraavaksi nostavat edustajakorttinsa ne, jotka kannattavat toveri Kevätsalon ja Raimo Väyrysen ehdotusta. Hyväksyttäneen äänestysjärjestys. Hyväksytään.

Ne jotka kannattavat liittotoimikunnan esitystä eli, että toveri Ulf Sundqvist valitaan puheoikeudella asiantuntijaksi menettelytapavaliokuntaan, nostavat edustajakorttinsa nyt. Pyydän pitämään käsiä ylhäällä, kunnes annetaan lupa laskea kädet. — Kädet alas. Seuraavaksi nostavat edustajakorttinsa ne, jotka kannattavat toveri Kevätsalon ja Väyrysen kannattamaa esitystä eli, että toveri Ulf Sundqvistia ei valita menettelytapavaliokuntaan asiantuntijajäseneksi. Kädet ylös nyt. — Kädet alas. Ne, jotka haluavat tässä äänestyksessä äänestää tyhjää, siis ei kumpaakaan ehdotusta, nostavat edustajakorttinsa. — Kädet alas. Äänestyksessä on annettu ääniä seuraavasti: Liittotoimikunnan esitys, jonka mukaan toveri Ulf Sundqvist olisi valittava asiantuntijajäseneksi menettelytapavaliokuntaan, sai 66 ääntä. Toveri Anita Kevätsalon ja Raimo Väyrysen ehdotus, jonka mukaan toveri Ulf Sundqvistia ei olisi valittava ylimääräisenä menettelytapavaliokuntaan sai 125 ääntä. Tyhjää äänesti yhteensä 20 toveria. Näin ollen kokouksen päätökseksi tulee toveri Kevätsalon ja Väyrysen ehdotus, jonka mukaan toveri Ulf Sundqvistia ei valita ylimääräisenä edustajana menettelytapavaliokuntaan. Kohta c loppuun käsitelty.

D. Julkilausumavaliokunta.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Siirrymme kohtaan D. Valitaan julkilausumavaliokunta. Liittotoimikunta on esittänyt, että julkilausumavaliokuntaan valittaisiin 16 jäsentä. Avaan jäsenmäärästä keskustelun. Tähän kohtaan on pyytännyt puheenvuoron toveri Hannu Alen, ole hyvä, ja seuraava toveri Hannu Hirvonen.

Hannu Alen, Otaniemi: Hyvät toverit. Uudenmaan piiri haluaa esittää estyneen Arvo Tuomisen tilalle Jorma Elorantaa.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Seuraavana toveri Hannu Hirvonen, ja sitten toveri Starast.

Hannu Hirvonen, Joensuun Sosialistinuoret: Toveri puheenjohtaja, Hyvät toverit. Joensuun piiri esittää Pertti Elsisen tilalle julkilausumavaliokuntaan Antti Allenin, Elsinen ei ole saapunut kokouspaikalle.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Seuraavana toveri Starast, ole hyvä.

Pekka Starast, Kuusankoski: Hyvät toverit. Julkilausumavaliokunnan osalta Kymen piiri on päättänyt tehdä ryhmäkokouksessaan muutosesityksen, jonka mukaan Seppo Häkkisen tilalle valittaisiin Mauri Mäntykivi.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Muita puheenvuoroja ei ole pyydetty, joten keskustelu on päättynyt. Hyväksyttäneen julkilausumavaliokunnan henkilömääräksi 16 toveria. Hyväksytään. Joensuun piirin edustaja on esittänyt, että Pertti Elsisen tilalle valittaisiin Antti Allen, sen johdosta, että Pertti Elsinen ei ole paikalla. Tämä muutos liittotoimikunnan esitykseen voidaan hyväksyä. Kymenlaakson edustaja on esittänyt, että Seppo Häkkisen tilalle valittaisiin toveri Mauri Mäntykivi. Uudenmaan edustajaksi on ehdotettu Arvo Tuomisen tilalle Jorma Elorantaa. Eloranta valittaneen. Valittu. Sen lisäksi valitaan julkilausumavaliokuntaan liittotoimikunnan esittämänä Tom Saxen, Markku Pääkkönen, Jouko Erkkola, Päivö Puhakainen, Timo Hakala, Ari Lehti, Kari Teerimäki, Markku Aholainen, Seppo Vaara, Raimo Hurttila, Jukka Paasikallio, Kari Urpilainen, Seppo Hurve ja Matti Ahde. Matti Ahde on liittotoimikunnan edustajana, samalla kokoonkutsujana. Hänellä on puheoikeus. Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Kohta D loppuun käsitelty.

E. Sääntövaliokunta.

Siirrymme kohtaan E. Valitaan sääntövaliokunta. Liittotoimikunta on esittänyt, että valiokuntaan valittaisiin 16 jäsentä. Avaan keskustelun. Tähän kohtaan on pyytänyt puheenvuoron Antti Allen, seuraavana Kaija Markkanen. Toveri Allen ole hyvä.

Antti Allen, Joensuun Sos.dem. Opiskelijayhdistys: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Joensuun piiri esittää Jorma Kettusta sääntövaliokuntaan estyneen Jouko Naumasen tilalle.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Seuraavana toveri Kaija Markkanen, sitten toveri Ilpo Pyymäki.

Kaija Markkanen, Rautalampi: Toveri puheenjohtaja hyvät, toverit. Koska Kuopion piiristä sääntövaliokuntaan ehdotettu Hannu Koponen ei ole paikalla, paikalla olevat piirimme liittokokousedustajat esittävät yksimielisesti Koposen tilalle hänen varaedustajaansa Yrjö Vannista.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Seuraavana toveri Ilpo Pyymäki, sen jälkeen toveri Jukka Oas.

Ilpo Pyymäki, Tampereen Sos.dem. Nuoret: Toveri puheenjohtaja. Edustaja Martti Lampila on estynyt saapumasta kokouspaikalle ja Tampereen piiri ehdottaa hänen tilalleen Kauko Järvistä,

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Kaikkien ehdotusten tulee tulla kirjallisina tänne. Seuraavana toveri Jukka Oas,, sen jälkeen toveri Pekka Starast.

Jukka Oas, Etelä-Hämeen piiri: Etelä-Hämeen piirin edustajat ovat päättäneet kokouksessaan vaihtaa Teuvo Roosin tilalle Tauno Tapailan.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Seuraavana Pekka Strast.

Pekka Strast, Kuusankoski: Hyvät toverit. Kymenlaakson liittokokous-edustajat ovat ryhmäkokouksessaan päättäneet esittää estyneen Henry Siltalan tilalle Uolevi Walliusta.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Keskustelu päättyy.

Hyväksyttäneen sääntövaliokunnan jäsenmääräksi 16 toveria. Hyväksytty. Keskustelun kuluessa on tehty seuraavat esitykset: Joensuun piiri on esittänyt, että Jouko Naumasen tilalle valitaan Jorma Kettunen, Kuopion piiri on esittänyt, että Hannu Koposen tilalle valitaan Yrjö Vanninen, Henry Siltalan tilalle on Kymenlaakson piiri esittänyt Uolevi Walliusta, Martti Lampilan tilalle on Tampereen piiri esittänyt Kauko Järvistä ja Etelä-Hämeen piiri on esittänyt Teuvo Roosin tilalle Tauno Tapailaa, Tauno Tapaila on puheoikeudella sääntövaliokunnan työssä mukana. Hyväksyttäneen liittotoimikunnan esitys mainituilla muutoksilla. Hyväksytään.

Kohta E loppuun käsitelty.

F. Järjestöasiainvaliokunta.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Siirrytään kohtaan F, järjestöasiain valiokunta. Liittotoimikunta esittää, että järjestöasiainvaliokuntaan valittaisiin 16 henkilöä. Avaan keskustelun. Ensimmäinen puheenvuoro toveri Partinen.

Seppo Partinen, Oulun ay-nuoret: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Koska Pertti Hyvösen edustusoikeus hylättiin, esitämme Oulun piiristä tilalle Eija Jalkasta.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Keskustelu päättyy. Keskustelun aikana on tehty esitys, että Oulun piiriä edustavan Pertti Hyvösen tilalle valittaisiin Eija Jalkanen. Jalkanen valittaneen. Valittu. Muilta osin järjestöasiainvaliokuntaan Anders Björklöf, Marja-Liisa Järvinen, Jorma Tirkkonen, jolla on ainoastaan puheoikeus myöskin valiokunnassa, Kirsti Westphalen, Esa Partanen, Rauno Heikkonen, Vilho Korhonen, Reijo Hämäläinen, Asko Snäkin, Martti Rautiainen, Raimo Heino, Liisa Saarela, Ismo Jokinen, Antero Korpela, Teuvo Telari, Tuomo Saarinen, joka toimii myöskin kokoonkutsujana ja hänellä on puheoikeus liittotoimikunnan edustajana valiokunnassa. Hyväksyttäneen. Hyväksytään. Kohta F loppuun käsitelty.

G. Ohjelma valiokunnat.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Siirrymme kohtaan G, ohjelmavaliokunnat. Ensinnä ohjelmavaliokunta 1. Tähän kohtaan kukaan ei ole pyytänyt puheenvuoroa. Kokouksen työväänöissä on maininta, että puheenvuoropyynnöissä tulee ilmetä myös, mitä asiakohtaa halutaan puheenvuorossa käsitellä. Nyt pyydytyissä puheenvuoroissa ei ole mihinkään merkitty tuota asiakohtaa. Näin ollen meidän on käytävä keskustelu jokaisesta ohjelma-

valiokunnasta yhtäaikaan. Kehottaisin kuitenkin kokousedustajia panemaan myös asiakohdan puheenvuoropyyntöön. Muussa tapauksessa kokoustyöskentely käy melko mahdottomaksi. Käydään siis keskustelu kaikista ohjelmavaliokunnista yhtäaikaan. Pyydän kirjallisiin esityksiin täsmällisiä lausuntoja. Ensimmäinen puheenvuoro on Toveri Pekka Starastilla, sen jälkeen on toveri Alpo Kokkonen.

Pekka Starast, Kuusankoski: Toveri Puheenjohtaja, hyvät toverit. Tämä koskee ohjelmavaliokunta 3. Kymenpiiri esittää Mauri Mäntykiven tilalle Kalle Porkkaa.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Seuraavana toveri Alpo Kokkonen, sen jälkeen toveri Henrik Helenius.

Alpo Kokkonen, Pankakoski: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Joensuun piirin ryhmäkokous käsitteli ohjelmavaliokunta nelosta ja esittää Reijo Ruokosen tilalle hänen estyneenä ollessaan Aila Kantelisen.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Seuraavana toveri Henrik Helenius, ole hyvä.

Henrik Helenius, CK:s distrikt: Bästa kamrater, CK:s grupp har enhälligt beslutat föreslå till program utskott 2 kamrat Agneta Welin, som representerar Tolkis so dem ungdomsklubb i stället för kamrad Bror Nygård från Jakostad soc dem ungdomsklubb, som inte är närvarande.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Pyytäisin esityksiä kirjallisena'. Seuraavana Hannu Pajunen, sen jälkeen Kalevi Myllyniemi. Toveri Pajunen ole hyvä.

Hannu Pajunen, Ähtäri: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Asia koskee ohjelmavaliokunta kolmea. Vaasan piiri on tehnyt muutosesityksen Heikki Pippolan estyneenä ollessa ja esittää hänen varamiestään Heikki Lakkalaa hänen tilalleen.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Seuraavana toveri Kalevi Myllyniemi, sen jälkeen toveri Jouko Tikkanen.

Kalevi Myllyniemi, Satakunnan piiri: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Ohjelmavaliokuntaan kaksi. Satakunnan piiri esittää Päivi Nordlingin tilalle hänen varaedustajaansa Heli Nordlingia, ja sitten ohjelmavaliokuntaan 4 Satakunnan piiri esittää estyneenä olleen Hannu Liukkosen tilalle Kari Remes.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Seuraava puheenvuoro toveri Jouko Tikkanen, sen jälkeen toveri Jukka Oas.

Jouko Tikkanen, Pieksämäki: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Koska Mikkelin piirin edustaja ohjelmavaliokunnassa 4 Sirpa-Liisa Ekholm ei ole paikalla, niin esitämme hänen tilalleen valittavaksi hänen varaedustajansa Jari Pyyköstä.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Seuraavana toveri Jukka Oas, sen jälkeen toveri Niilo Virkkunen.

Jukka Oas, Etelä-Hämeen piiri: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Etelä-Hämeen piiri haluaisi edustajakseen ohjelmavaliokunta neljään sieltä äsken poistetun Tauno Tapailan tilalle Teuvo Roosin. Sitten huomauttaisin, että on tehty aikaisemmin ehdotus koskien ohjelmavaliokunta yhtä.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Seuraava toveri Niilo Virkkunen.

Niilo Virkkunen, Heinolan sos.dem. nuoriso-osasto: Toveri puheenjohtaja. Koska tämä kokous näkyy kiteytyvän erittäin pitkälle henkilökohtaisten erimielisyyksien esilletuomiseen ja niin poispäin, niin minäkin saanen kieltäytyä liittotoimikunnan esityksestä poiketen ohjelmavaliokunta kahden jäsenyydestä. Minä on katso olevani mikään ammattiyhdistysmies. Tarjoan paikkaa sellaiselle ja esitän valittavaksi tilalleni Erkki Leskisen.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Muita puheenvuoroja ei ole pyydetty, joten keskustelu päättyy.

Käsitellään ensiksi ohjelmavaliokunta 1. Liittotoimikunta on esittänyt, että ohjelmavaliokunta yhteen tulisi 16 jäsentä. Muutosehdotuksia ei ole tehty näin ollen valittaneen ykköseen 16 jäsentä. Ohjelmavaliokunta ykköseen on Etelä-Hämeen edustaja ehdottanut Antero Koskisen tilalle Erpo Heinolaista. Muutos voitaneen hyväksyä. Hyväksytty. Muilta osin liittotoimikunnan esitys hyväksytään sellaisenaan. Ohjelmavaliokunta ykköseen tulevat valituiksi Tom Axberg, Juha Rätty, Jukka Paastela, Jorma Leppänen, Veijo Koskinen, Kaija Markkanen, Pekka Starast, Esko Ojala, Jouko Tikkanen, Seppo Ylinen, Jaakko Ahoranta, Jaakko Tuomivirta, Reijo Laitila, Markku Viertola, Leila Haltia, Folke Sundman, Paavo Löppönen, Pertti Hynynen. Kokoonkutsujana toimii Folke Sundman. Hän on liittotoimikunnan edustajana puheoikeudella. Puheoikeudella ovat myöskin Paavo Löppönen ja Pertti Hynynen. Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Ohjelmavaliokunta 2. CK:n edustajan Bror Nygårdin tilalle on ehdotettu Angeta Welin. Hyväksyttäneen muutos. Hyväksytään. Samoin Mikkelin edustaja toveri Niilo Virkkunen on esittänyt, että hänen tilalleen valittaisiin Erkki Leskinen. Voitaneen hyväksyä Niilo Virkkusen kieltäytyminen ja Erkki Leskisen valitseminen tilalle. Hyväksytään. Satakunnan edustaja on Päivi Nordlingin tilalle esittänyt Heli Nordlingia. Voitaneen hyväksyä. Hyväksytään.

Muilta osin liittotoimikunnan esitys hyväksytään sellaisenaan eli valio-kunnassa on viisitoista jäsentä ja liittotoimikunnan esittämät muut jäsenet. Hyväksytään.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Ohjelmavaliokunta 3, koulutus-, ympäristö-, ja kunnallispolitiikka. Liittotoimikunta esittää kuuttatoista jäsentä. Avaan keskustelun. Keskustelu päättyy. Hyväksytään 16 jäsentä. Kymenlaakson edustajan Mauri Mäntykiven tilalle esitetään Kalle Porkka. Hyväksyttäneen muutos. Hyväksytty. Vaasan piirin edustajan Heikki Pippolan tilalle esitetään Heikki Lakkala. Hyväksyttäneen. Hyväksytään. Muita muutosesityksiä ei ole tehty, joten hyväksyttäneen liittotoimikunnan esitys muilta osin. Hyväksytään.

Puheenjohtaja Jorma Kallio: Ohjelmavaliokunta 4. Alue-, talous- ja päihdepolitiikka käsiteltävänä. Liittotoimikunta esittää 15 jäsentä. Hyväksyttäneen. Hyväksytään. Etelä-Hämeen edustajan Tauno Tapailan tilalle on esitetty Teuvo Roos. Hyväksyttäneen muutos. Hyväksytään. Joensuu piirin Reijo Ruokosen tilalle esitetään Aila Kantelinen. Hyväksytään muutos. Mikkelin piirin Sirpa-Liisa Ekholmin tilalle esitetään Jari Pyykönen. Hyväksyttäneen muutos. Hyväksytään. Satakunnan piirin Hannu Liukosen tilalle esitetään Kari Remes. Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Muilta osin liittotoimikunnan esitys hyväksyttäneen. Hyväksytty.

Ohjelmavaliokunta 5, joka käsittelee kansainvälisiä asioita. Liittotoimikunta esittää, että siihen valittaisiin 15 jäsentä. Hyväksyttäneen tuo. Hyväksytään. Tähän valiokuntaan ei ole esitetty kokoonpanomuutoksia, joten liittotoimikunnan esitys hyväksyttäneen sellaisenaan. Hyväksytään.

Kohta kahdeksan on kokonaisuudessaan loppuunkäsitelty. Järjestävävaliokunta esittää, että seuraavaksi pidetään ruokailutauko ja kokoonnumme jatkamaan kokousta kello 18,00. Kokous keskeytetään ja jatketaan kello 18.00.

TERVEHDYKSIÄ

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Kokous jatkuu. Ennen kohdan yhdeksän käsittelyä SONK:n puheenjohtaja Christer Granskog esittää liittonsa tervehdyksen.

Christer Granskog, SONK: Arvoisat ulkomaiset kutsuvieraat. Arvoisat liittokokousedustajat. Hyvät toverit.

Vuoden 1970 liittokokouksen viitoittama suunta sosialidemokraattisen nuorisoliikkeen eteenpäinviemiselle loi samalla edellytykset sosialidemokraattisen opiskelijaliiton ja nuorisoliiton yhteistyölle. Nuorisoliiton ja opiskelijaliiton ideologinen ja poliittinen lähentyminen on myös johtanut, joskin riittämättömästi, käytännön yhteistyöhön järjestöjen välillä. Erityisen myönteisenä pidämme tämän yhteistyön menestyksellistä kehittymistä kansainvälisessä nuorisopolitiikassa. SNK:n jäsenmäärä on viime liittokokouksesta voimakkaasti kasvanut. Nykyisistä aktiivisista jäsenistä on varsin suuri osa tullut mukaan nuorisoliiton toimintaan vasta vuoden 1970 liittokokouksen ja sen tapahtumisen jälkeen.

Koululaismailman demokratisoimisprosessi on kiihdyttänyt politisoitumiskehitystä kouluissa tuoden myös SNK:lle runsaasti uusia jäseniä, mutta luoden sille samalla uuden mittavan tehtäväkentän. Tälle uudelle jäsenistölle on varmasti liittokokousta edeltänyt ajoittain kiivas keskustelu liiton luonteesta ja itse liittokokouksen ratkaisusta ollut aika paljolti hämmennävää. Tässä keskustelussa on eräänä kysymyksenä myös noussut esille opiskelijoiden ja työläisnuorison asema liitossa. Onko SNK työläisnuorisjärjestö, opiskelijapolitiikkojen ja akateemisen sivistyneistön käsissä? Vastaamatta suoraan kysymykseen voitaneen sanoa, että työläisnuorison heikko asema nuorisoliitossa antaa aihetta huolestuneisuuteen. Työläisnuorison aseman heikkous ei kuitenkaan ole syytä nähdä liiallisen koululais- tai opiskelijasuuntautuneisuuden seurauksena. On lähdettävä siitä, että kun peruskoulua seuraavissa kouluissa jo nyt opiskelee noin 70 % 15—17 vuotiaista ja tämän vuosikymmenen loppuun mennessä ehkä jopa noin 90 %, joudutaan käymään poliittinen taistelu lähes koko nuorison tuesta jo koulutusvaiheessa. Tämän taistelun onnistuminen ammatillisissa kouluissa ja opistoissa tulee olemaan ratkaiseva SNK:n tulevalle asemalle, entistä paremmin ammattikoulutetun työelämään siirtyneen nuorison keskuudessa.

Nuorison entistä aikaisempi poliittinen aktivoituminen merkitsee toivotavasti myös suurempaa jatkuvuutta sos.dem. nuoriso- ja opiskelijaliittojen toiminnassa. SONK:n piirissä on aktiiviseen toimintaan osallistuvien nopea vaihtuvuus merkittävästi haitannut politiikan ja järjestöllisen kehittämisen pitkäjänteistä suunnittelua.

Jatkuvuus nuorisoliitossa edellyttää puolestaan voimaperäistä toimintaa työpaikoilla, jotta koulutusvaiheessa liikkeeseen aktivoituidut jäsenet pysyisivät liiton toiminnan piirissä. Pohdittaessa SNK:n luonnetta on mielestäni nähtävä näitä kahta sektoria toisiaan täydentävinä erityyppistä toimintaa vaativia, mutta toisistaan erottamattomina alueina. Sosialidemokraattiselle opiskelijaliikkeelle muodostuvat tämän liittokokouksen ratkaisut hyvinkin suuntaa antaviksi. Järjestöllisesti itsenäisenä SONK on ideologisesti ja poliittisesti kuitenkin monin tavoin sidottu nuorisoliittoon ja sen kehitykseen. Siksi tältä liittokokoukselta on erityisesti syytä toivoa yksimielisesti hyväksyttyä periaateohjelmaa. Periaateohjelmasta käydyn laajan osin kärkevänkin keskustelun päätyminen yksimieliseen hyväksymiseen olisi jo sinänsä jo osoitus rakentavasta ja eteenpäin suuntautuvasta kokouksesta. Sosialidemokraattisen Opiskelijanuorison Keskusliitto pyrkii tästäkin eteenpäin yhteistyöhön ja voimien yhdistämiseen SNK:n kanssa, erityisesti tietysti koulutussektorilla. Toivommeakin täällä tehtävän sellaisia päätöksiä, jotka luovat tulevalle yhteistyölle mahdollisimman hyviä edellytyksiä.

Niihin ristiriitoihin, jotka liittokokousvalmisteluissa ovat korostuneet Sosialidemokraattisen Opiskelijanuorison Keskusliitto ei ole ottanut kantaa. Ovathan meidän jäsenjärjestöt samalla SNK:n jäsenjärjestöjä ja voivat täällä itsenäisesti ilmaista kantansa. Selvyiden vuoksi on mainittava, että Sosialistinen Politiikka lehdessä esitetyt kannanotot eivät siis perustu liiton kannanottoihin vaan sisältävät lehden toimituskunnan omia näkemyksiä.

Nuorisoliiton ja opiskelijaliiton yhteistyön myönteisen kehityksen kannalta on tärkeää ennenkaikkea liittokokouksen yhtenäisyyden turvaaminen. Haluan toivottaa tovereille menestyksellistä liittokokousta, rakentavassa — sovittelevassa ja yhtenäisessä hengessä.

LIITON TOIMINTASELOSTUS v. 1970—72

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Kiitos toveri Granskog. Siirrytään kohtaan 9. Käsitellään selostukset liiton toiminnasta vuosilta 1970, 1971 ja 1972. Esitän seuraavaa menettelyä: Tämä kohta käsitellään yhtenä kokonaisuutena. Lisäksi järjestävä valiokunta esittää yksimielisesti, että toveri Sundqvistin jälkeen toveri Sundman saa käyttää järjestyssääntöjen edellyttämän kymmenen minuutin ylittävän puheenvuoron. Hyväksyttäneen. Hyväksytään. Toveri Sundqvist.

Ulf Sundqvist, liittotoimikunta: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. SNK:n neljännen liittokokouksen jälkeen on kansainvälisessä tilanteessa tapahtunut huomattavaa edistystä. Euroopan turvakokouksen välttämättömyydestä puhuimme teoreettisella tasolla kolme vuotta sitten. Tänä me olemme siinä vaiheessa, että ensimmäinen keskustelukierros alkaa toivon mukaan kesäkuun lopussa Helsingissä. Tämä osoittaa prosessin, joka on vienyt siihen mistä on puhuttu viime maailmansodan jälkeen ja sen on tehnyt mahdolliseksi eräät hyvin ratkaisevat poliittiset tapahtumat mm. Saksan Liittotasavallan ja Neuostoliiton ja Saksan Liittotasavallan ja Puolan väliset sopimukset. Suurvallat ovat päässeet yksimielisyyteen Berliinin asemasta ja molemmat Saksan valtiot ovat päässeet sopimukseen, niin sanottuun perussopimukseen. Tämä on vastannut myöskin SNK:n ja sosialidemokraattisen liikkeen toivomuksia. Osana sosialidemokraattista liikettä SNK on ollut mukana vaatimassa tällaista kehitystä ja nuorisojärjestönä

SNK on kaikilla tasoilla toiminut aktiivisesti tämän suuntaisen kehitysprosessin nopeuttamiseksi. Nyt tänä päivänä myöskin voimme todeta, että molemmat Saksan valtiot on tunnustettu Suomen taholta. Voimme olla tyytyväisiä siitä, että me SNKna olemme aktiivisesti toimineet mm. DDR:n tunnustamisliikkeessä. Tähän myönteiseen kehitykseen liittyy myöskin se, että tällä hetkellä käydään vakavia aseidenriisuntakeskusteluja Wienissä rauhanomaisen kehityksen edistämiseksi. Vietnamin on saatu aikaan rauhansopimus. Tämä merkittävä tapahtuma on oikeastaan symbolinen sille koko taistelulle, jota tällä hetkellä käydään imperialistisia voimia vastaan eri puolilla maailmaa ja ennenkaikkea kolmannessa maailmassa.

SNK on myös hyvin aktiivisesti osallistunut Vietnamin tukemiseen kaikin tavoin. Me olemme mukana Suomi—Vietnam Seurassa ja me olemme poliittisella tasolla toimineet Vietnamin kansan tukemiseksi. Tämä rauhansopimus vielä kylläkin kaipaa lisätoimenpiteitä. Toisin sanoen Etelä-Vietnamiin pitää saada aikaan vapaat vaalit. Vaalit, joissa voidaan taata myöskin edistyksellisille voimille äänivaltaa. Sen takia me vielä joudumme taistelemaan ja osallistumaan tähän solidaarisuuskamppailuun. Nämä olivat joitakin esimerkkejä siitä myönteisestä kehityksestä joka on tapahtunut, mutta vielä on paljon ratkaisemattomia ongelmia kansainvälisellä sektorilla. Haluaisin kiinnittää erikoista huomiota siihen, että Vietnamin rauhansopimuksesta huolimatta sotaa vielä käydään mm. Laosissa ja Kambodsassa. Yhdysvallat on vielä sekaantunut Indo-Kiinan tapahtumiin väkivaltaisella tavalla. Jotta tilanne ei näissä maissa pääsisi ryöstäytymään samanlaisiksi kuin Vietnamin, tarvitaan yhä vielä voimakas kansalaismielipide, joka kykenee tuomitsemaan tämän tyyppistä väkivaltaista ja imperialistista toimintaa. Imperialismi osoittaa voimaansa myöskin Latinalaisessa Amerikassa, Afrikassa, ja vielä Euroopassakin. Siitä huolimatta on tervehdittävä tyydytyksellä sitä kehitystä, joka mm. Latinalaisessa Amerikassa on tapahtunut. Chile edustaa sitä taistelua ja niitä päämääriä, joihin maailman edistyksellinen liike on kiinnittänyt toiveensa. Se kansanrintama, joka Chileen on syntynyt, kaipaa meidän tukeamme ja meidän pitää myöskin jatkossa osoittaa, että me olemme sen rinnalla.

Afrikassa me joudumme toteamaan, että vapautusliikkeet vielä joutuvat taistelemaan kolonialismia vastaan vapautensa ja itsemääräämisoikeutensa puolesta ja tämä taistelu kaipaa myöskin meidän tukeamme. Lähi-Itä on edelleen samanlainen kriisipesä kuin aikaisemmin. Me voimme tänä päivänä vain toistaa sen, minkä olemme sanoneet aikaisemmin. Me voimme tänä päivänä vain toistaa sen, minkä olemme sanoneet aikaisemmin. Israelin on vetäydyttävä vuoden -66 rajoihin, ja me tuemme vuoden -67 YK:n julkilausumaa tässä asiassa. Euroopan mantereella fasismi näyttää vielä voimaansa mm. Kreikassa, Espanjassa ja Portugalissa ja me tuemme edistyksellisiä liikkeitä näissä maissa. Suurvaltojen välillä on saatu aikaan myönteisiä keskusteluja ja myönteisiä tapaamisia. Siitä huolimatta on tälläkin tasolla herännyt ajatuksia uusista ratkaisuista, jotka eivät välttämättä ole myönteisiä maailman rauhan, kehityksen kannalta. Viitataan niihin uusiin esityksiin uudesta Atlantin sopimuksesta, jotka on heitetty esiin. Ne eivät voi saada meidän kannatustamme. Euroopassa olemme myöskin joutuneet havaitsemaan, että monopolikapitalistinen integratio on ilmiö, joka yhä voimakkaammin vaikuttaa meidän maanosamme olosuhteisiin.

SNKlla on tässä suhteessa selvä kanta. Se on Ei EEC:n vapaakauppasopimukselle ja SNK on myöskin aktiivisesti osallistunut EEC:n vastaiseen toimintaan täällä Suomessa.

Me voimme todeta, että sosialidemokratia viime aikoina on saavuttanut huomattavia voittoja Euroopassa. Huomattavin niistä on luonnollisesti Länsi-Saksan Sos.dem. puolueen vaalivoitto joka takasi sen, että myönteinen, rauhanomainen kehitys Euroopassa voi jatkua. Samalla, kun me toteamme tyydytyksellä, että työväenliike tällä tavalla etenee, me voimme myös onnitella niitä kokeiluja, jotka tällä hetkellä suoritetaan mm. Chilessä, Ranskassa ja joissakin muissa maissa vasemmiston yhteistyön laajentamiseksi ja toivomme, että me täällä Suomessa myöskin voisimme päästä eteenpäin tällä alalla.

Suomen ulkopolitiikassa on kolmessa vuodessa tapahtunut melko paljon. Haluaisin erityisesti korostaa sitä seikkaa, että presidentti Kekkonen uudelleenvalinta takasi ulkopolitiikkamme peruslinjan jatkuvuuden aina vuoteen -78 saakka. SNK oli mukana yhtenä niistä nuorisjärjestöistä, jotka luovuttivat solidaarisuusvetoomuksen presidentti Kekkoselle ja pyysi, että hän asettuisi uudelleen valittavaksi. Näin myös tapahtui. Me olemme voineet myöskin havaita, että sosialidemokraattien vaatimukset aktiivisemmasta puolueettomuuspolitiikasta ovat toteutuneet. Saksan valtiot on tunnustettu, Suomen valtio on tunnustanut Pohjois-Vietnamin, ottanut samalla Vietnamin meidän kehitysapumme yhdeksi pääkohteeksi, Pohjois-Korea on tunnustettu, Suomen hallitus on päättänyt ryhtyä tukemaan vapautusliikkeitä ja kuten jo sanoin Turvakokous voitaneen pitää Helsingissä kesäkuun loppupuolella.

Tämä osoittaa vain sitä, että me olemme olleet oikealla asialla, kun me olemme vaatineet Suomen puolueettomuuspolitiikan tiukkojen puitteiden laajentamista. Näin on nyt myös tapahtunut.

Suomen ja Neuvostoliiton suhteissa oli varsinainen päätapahtuma YYA-sopimuksen 25 vuotisjuhla, joka äskettäin pidettiin ja joka osoitti mitä on tapahtunut Suomen ja Neuvostoliiton välisissä suhteissa 25:ssä vuodessa. Se ei ollut vähän, vaan se oli paljon. Meidän maittemme välisten suhteiden kehitys on ollut varsin myönteinen, sekä poliittisella, taloudellisella että sivistyksellisellä alalla. Me SNK:laiset olemme tukeneet ja tulemme edelleen tukemaan tätä toimintaa. Me osallistuimme aktiivisesti YYA-sopimuksen juhlan viettoon eri puolilla maata ja me pidämme tätä eräänä kohokohtana meidän kansainvälisessä toiminnassamme tänä keväänä. Tässä yhteydessä on myöskin syytä mainita, että Suomen sopimus SEV:n kanssa lisää huomattavasti Suomen mahdollisuuksia harjoittaa edistysellistä talouspolitiikkaa. Talouspolitiikkaa, joka ei ole sidottu mihinkään monopolikapitalismin tiukkoihin rajoihin.

Suomen sisäpolitiikassa on paljon tapahtunut Kotkan liittokokouksen jälkeen. Kotkan kokouksessa vasemmistoenemmistö, joka lupasi paljon vuonna -66, kun se saatiin aikaan, oli jo menetetty ja nyt me olemme voineet todeta, että kehitys vuodesta -70 on ollut melko kielteinen. Siitä huolimatta, että työväenliike on hitaasti kaventamassa porvarien välimatkaa ja johtotasemaa, me olemme edelleen parlamentaarisessa vähemmistössä. Tämä luonnollisesti rajoittaa meidän toimintamahdollisuuksiamme huomattavasti. Varsinkin, kun on kysymys sen tapaisista sosialistisista uudistuksista, joita me olemme olleet vaatimassa.

SDP on ollut hallituksessa käytännöllisesti katsoen pysyvästi vuodesta -70 lähtien. Me olemme olleet puolustamassa työväen välittömiä etuja. Me olemme olleet tietoisia siitä, että sosialistiset uudistukset tällaisen enemmistön aikana jäävät taka-alalle. Mutta me olemme kuitenkin lähteneet siitä, että tällainen toiminta, jossa joudutaan puolustamaan aivan jokapäi-

väisiä työläisten perusoikeuksia, on oikeutettu ja välttämätön. SNK on arvostellut puolueen toimintaa ja puolueen sekä eduskuntaryhmän että hallitusryhmien toimintaa niissä asioissa, missä me olemme katsoneet, että ei ole otettu riittävän edistyksellisiä kantoja. Tämä on tietysti ollut oikeutettua ja näin tulee tapahtumaan myöskin jatkossa. Siitä huolimatta mekin olemme nuorisoliitossa, siitä huolimatta, että me olemme katsoneet olevamme puoluetta vasemmalla ja joutumalla puuttumaan sen tekemättä jättämisiin, toteamaan, että oikeiston esiinmarssi Suomen sisäpolitiikassa on ollut melko huomattava. Tämä vaatii yhtenäistä työväenliikkeen vastataistelua. Se vaatii yhtenäisyyttä sos.dem. liikkeen sisältä ja se vaatii myöskin vasemmiston yhteistyötä.

Viimeaikaiset tapahtumat ovat myöskin osoittaneet, valtiosääntöuudistus, josta on paljon puhuttu, on aivan välttämätön seikka, jos aiotaan Suomen sisäpolitiikkaan saada uudistuksia aikaan. Se, että pieni eduskuntavähemmistö voi vastustaa kansanvaltaenemmistön pyrkimyksiä ei tietenkään ole demokraattista. Siinä vaiheessa me vaadimme demokratian huomattavaa laajennusta. Me olemme tervehtineet tyydytyksellä niitä yrityksiä vasemmiston yhteistyön aikaansaamiseksi, jotka on saatu aikaan puoluetasolla. Me kannatamme puolueiden välisiä keskusteluja tästä asiasta. Me toivotamme, että ne voisivat myöskin johtaa konkreettisiin tuloksiin. Tuloksiin, jotka näkyisivät myöskin eduskunnassa ja hallituksessa. Mutta me olemme samalla tietoisia siitä, että vasemmiston yhteistyön pitää tähdätä parlamentaarisen enemmistön aikaansaamiseksi. Muuten emme voi toteuttaa niitä hyviä ohjelmia, jotka me näissä yhteistyöneuvotteluissa ja kukin puolue erikseen on asettanut. Tällä hetkellä näyttää siltä, että sosialidemokraattinen liike meidän maassamme on voimakas ja se on menossa kovaa vauhtia eteenpäin. Nyt on kysymys siitä, millätavalla me saadaan rivit koottua siihen mennessä, jolloin seuraavan kerran täytyy mitata kansalaisten mielteitä.

Tällä hetkellä näyttää siltä, että vasemmiston enemmistö ei ole mitenkään mahdoton tavoite, vaan päinvastoin täysin mahdollisuuksien rajoissa. Juuri tällaisessa vastataistelussa, jossa työväenliike tällä hetkellä on, me joudumme luonnollisesti arvioimaan SNK:n asemaa ja roolia melko tarkasti. SNK:n täytyy olla radikaali järjestö sosialidemokraattisessa työväenliikkeessä niinkuin siitä tuli Kotkan liittokokouksen jälkeen. Mutta se on toisaalta järjestö, jonka toiminta on oikeutettu ja jonka toiminta voidaan ottaa vakavasti vain niinkauan kuin se toimii tiukasti sos.dem. työväenliikkeen sisällä. SNK:lla on tehtäviä myöskin sos.dem. työväenliikkeen ulkopuolella. Me toimimme aktiivisesti nuorisojärjestönä puolueen ulkopuolella ja me olemme myöskin ottaneet eräät poliittiset tehtävät itsellemme, joihin puolue ei ole ryhtynyt.

Tämän haluan sanoa sen takia, että tässä kokouksessa ilmeisesti tullaan vielä käymään keskustelua niin sanotusta kaksoisstrategiasta. SNK on jo itseasiassa toiminut yhden, kahden tai kolmen strategian mukaisesti. Näin ollen uusia määritelmiä nähdäkseni ei juuri tarvita. Kysymys on vaan poliittisesta määrätietoisuudesta ja samalla poliittisesta vakavuudesta ja realismista. Mutta on muistettava, että meidän toimintamme mitataan sen mukaan, mitä me pystymme saamaan aikaan sos.dem. työväenliikkeen osana ja eräänä sen jäsenjärjestönä. SNK:n asema puolueessa on huomattavasti vahvistunut viime vuosina, mutta se ei ole vielä riittävän voimakas. Viime eduskuntavaalit sekä vuoden -70, että -72 vaalit toivat sosialidemokraatti-

seen eduskuntaryhmään enemmän nuoria kuin mihinkään muuhun eduskuntaryhmään. Kunnallisvaalit osoittivat jotakin siitä, mitä me olemme SNK:na kentällä saaneet aikaan. Meillä on melko paljon nuoria valtuuston jäseniä eri puolilla maata tällä hetkellä. Mutta viime puoluekokouksessa näimme vieläkin liian vähän nuorisoliittolaisia puoluekokousedustajina. Tällä tavalla tietysti voidaan mitata myöskin mitä me olemme puolueen sisällä saaneet aikaan. Se ei ole ollut vielä riittävää.

Sen takia kun nyt on todettu monessa puheenvuorossa jo tässä kokouksessa, että SNK:n linjassa tapahtui muutos Kotkassa kolme vuotta sitten. Kun tämä on sitten todettu, niin sen jälkeen kannattaisi käyttää eniten voimaa seuraavalla kokouskaudella nimenomaan järjestövoiman kasvattamiseen. Oletan, että tästä hyvin moni tulee käyttämään puheenvuoroja. Näin on laita ja liittotoimikunta on täysin yksimielinen siitä, että tämä on asetettava tavoitteeksi.

On selvää, että aatteellisista asioista pitää keskustella edelleen, ideologiasta, SNK:n toimintalinjasta, puolueesta jne. Mutta se keskustelu ei saa viedä pohjaa pois aktiiviselta järjestötyöskentelyltä. SNK on nyt käynnistänyt laajan aatteellisen keskustelun puolueen sisällä, jonka tuloksena näemme näissä liittokokouksiasiakirjoissa. Se on luonnos SNK:n periaateohjelmaksi, joka on eräs tämän kokouksen tärkeimmistä dokumenteista. Me toivomme, että keskustelu täällä tulee johtamaan siihen, että tämä ohjelma voidaan hyväksyä. Me toivomme myöskin, että välittömästi tämän kokouksen keskustelua ruvetaan käymään sosialidemokratian aatemaailmasta ja periaatteista SNK:n ulkopuolella nimenomaan puolueen piirissä. On muistettava kuitenkin, että tämäkään ohjelma ei ole mikään lopullinen periaateohjelma. Meidän liikkeessämme se on vain ajan dokumentti ja tämäkin tulee muuttumaan aikanaan. On hyvä suhtautua tähänkin luonokseen ja tehtävään ohjelmaan juuri tällä tavalla.

Mitä sitten on SNK:ssa tapahtunut Kotkan liittokokouksen jälkeen?

Kotkan liittokokouksessa puhuttiin uudesta hengestä liiton sisällä. Sen liittokokouksen jälkeen on puhuttu siitä, millä tavalla Kotkan liittokokouksen henki on sitten toteutunut liiton päätöksissä ja toiminnassa. Jos tarkastelemme, mitä asioita tuotiin esille Kotkan liittokokoukseskustelussa silloin, kun toimintaselostuksesta käytiin mielipiteenvaihtoa. Puututtiin useimmissa puheenvuoroissa nimenomaan siihen, että SNK:n linjan on muututtava. SNK:n on sijoituttava puolueen vasemmalle laidalle. Väitän, että näin on myös tapahtunut tämän kolmen vuoden aikana kaikista muista väitteistä huolimatta. SNK:n asema Suomen nuorisopolitiikassa oli myös asia, joka useissa puheenvuoroissa oli esillä Kotkan liittokokouksessa. Tässä suhteessa on tapahtunut huomattava muutos. Meillä on tällä hetkellä varsin voimakas edustus Valtion Nuorisoneuvostossa ja ne erinäiset toimintatapahtumat, joihin tulen palaamaan vähän myöhemmin, osoittavat, että SNK:n asema yleisessä sekä kansallisessa — että kansainvälisessä nuorisopolitiikassa on varsin vahva. Puututtiin myös SNK:n julkaisutoimintaan. Todettiin, että SNK ei silloin ollut julkaissut mitään, ei ollut julkaissut koulutusmateriaali, eikä aatteellista materiaalia. Nyt on näin tehty. Me voimme arvioida tämän aineiston merkitystä kentällä tietysti eri tavalla. Tähän jokaisella on oikeus. Mutta joka tapauksessa on pyritty saamaan aikaan julkaisutoimintaa, josta on käyty melko paljon keskustelua meidän liikkeemme sisällä.

Yhä edelleen viimeiseksi puututtiin hyvin voimakkaasti SNK:n kansainväliseen toimintaan. Todettiin että se ei ollut riittävän laaja, se ei edustanut jäsenkunnan mielipiteitä riittävän selvästi. Puututtiin siihen, että SNK

on ollut liian varovainen kannanotoissaan ja että tarvitaan ripeämpää toimintaa. Väitän, että tämä kohta ehkä varsinaisesti on toteutunut kolmessa vuodessa.

Edelleen on myöskin sanottava, että SNK:n materialistiset edellytykset toimia ovat parantuneet. Kotkan liittokokouksessa vaadittiin nuorisolakia. Lakia, joka olisi voinut antaa enemmän valtionapua nuorisojärjestöille. Kunnallinen nuorisolaki on jo hyväksytty vuosi sitten ja juuri tällähetkellä valtakunnallinen nuorisolaki on tulossa. Tässä ajassa SNK:n omat valtionavustukset ovat nousseet melkoisesti.

Mitä tulee SNK:n linjaan olen luonnollisesti itse hieman jäävi lausumaan mitään. On parempi, että liittokokousedustajat käyvät siitä keskustelua ja sitäpaitsi olen jo avauspuheessani suurinpiirtein määritellyt oman kantani tähän kysymykseen. Usein minusta tuntuu kuitenkin, että toimintakertomukset -70, -71 ja -72 toiminnasta kertovat jotain siitä, miten SNK on toiminut sos.dem. puolueen nuorisojärjestönä ja mitä se on tehnyt omana itsenäisenä järjestönä. On sanottava suoraan, että SNK ei ole vaiennut sellaisista epäkohdista, joita on esiintynyt sos.dem. liikkeen sisällä, eikä se myöskään ole vaiennut epäkohdista Suomen yhteiskunnassa yleensä. Me olemme varsin aktiivisesti olleet mukana erinäisissä aktioissa ja kampanjoissa kansainvälisissä kysymyksissä. Edelleen Kotkan liittokokouksessa todettiin, että työryhmätoiminta pitää SNK:n puitteissa saada aikaan. Meidän täytyy käyttää liitossa olevaa asiantuntijavoimaa, julkaista ohjelmia, kannanottoja jne. Me olemme viimeisen kolmen vuoden aikana käynnistäneet melko paljon erilaisia työryhmiä. Eräät ovat saaneet tuloksia aikaan, eräät eivät, mutta pyrkimys on ollut se, että liiton käytössä olevaa asiantuntija- ja harrastusvoimaa olisi käytetty hyväksi.

Kotkassa puututtiin myös siihen, että liitolla ei ole koululaistoimintaa. Tänä päivänä me tuskin voimme sanoa, että meiltä puuttuisi toimintalinjoja ja ohjelmaa tässä suhteessa. Me olemme osallistuneet varsin aktiivisesti koululaisjärjestöjen toimintaan. Me olemme hahmotelleet nimenomaan omaa ryhmäpolitiikkaa sekä Teiniliiton että Ammattikoululaisten liiton sisällä. Me olemme suhteellisella menestyksellä osallistuneet ensimmäisiin kouluneuvostovaaleihin ja valmistelut seuraaviin neuvostovaaleihin ovat jo alkaneet. Näin ollen on sanottava, että tässäkin suhteessa on korjaus saatu aikaan, mikä nimenomaan vastaa Kotkan liittokokouksen niin sanottua henkeä.

Eräs asia, joka ei välttämättä ollut kaikilta osin kunnossa kolme vuotta sitten ja joka vielääkään ei välttämättä vastaa nykypäivän vaatimuksia on meidän järjestöllinen tilamme. Järjestöllinen tilanne on selvästi parantunut ja osoituksena siitä näemme tässä kokouksessa ennätysmäisen määrän kokousedustajia. Mutta silti meillä on huomattavasti parantamisen varaa juuri tällä alalla. On sanottu, että SNK:ssa on liian vähän aktiivisia työläisnuoria. Tämä pitää paikkansa. Tämän asiantilan korjaamiseksi me olemme yrittäneet käynnistää ammattiyhdistystoimintaa. Meillä on ay-ajosto, joka on käynnistänyt piirijaostoja ja perusjärjestöjaostoja. Mutta tässä on toki, hyvät toverit, paljon tekemistä ennenkuin tämä koneisto toimii. Tästä me olemme täysin yksimielisiä liittotoimikunnassa, että tätä työtä on huomattavasti tehostettava. Nyt tämä tulee olemaan seuraavan liittotoimikunnan varsinaisia tehtäviä tämän liittokokouksen jälkeen. On myös käynyt ilmi, että hyvin herkästi ainakin ennen näitä kokouksia puhutaan opiskelijain ja työläisnuorten välisistä suhteista. Minä haluaisin kertakaikkiaan nyt kumota kaikki edes teoriat siitä, että SNK:ssa voisi olla ristiriitoja työläisnuorten ja opiskelija- ja koululaisnuorten välillä tai, että täällä

harrastettaisiin ryhmätoimintaa. Se ei pidä paikkaansa ja se ei tietenkään saa pitää paikkaansa. Tämä on työläisnuorisojärjestö, johon opiskelijat ja koululaiset toki vapaasti voivat liittyä, kunhan hyväksytään liiton peruslinjat, jotka kulkee sosialismin suunnalla. On syytä todeta, että keskustelun turha kärjistäminen tässä asiassa ei voi muuta kuin synnyttää hämminkiä. Eikä se vastaa oikeastaan mitään varsinaisia poliittisia tarkoituksia.

Haluaisin edelleen palata SNK:n yleiseen nuorisopoliittiseen asemaan, joka on hyvin tärkeä osa SNK:n jokapäiväisestä toiminnasta. Kiitos niitten tovereitten jotka ovat heiluttaneet SNK:n lippua mm. valtion nuorisoneuvostossa. Me olemme nousseet, voi sanoa, melkein johtavaksi nuorisojärjestöksi. On selvää, että tämä johtuu osittain siitä, että me olemme Suomen suurimman puolueen järjestö. Mutta tämä ei kerro koko totuutta siitä huolimatta, että me jäsenmäärässä esimerkiksi olemme edelleenkin SDNL:sta jäljellä. Me olemme joka tapauksessa voineet korjata sen olo-tilan, joka vallitsi 60-luvulla, jolloin SNK oli paitsioasemassa yleisessä nuorisopoliitikassa. Tämä on johtunut ennenkaikkea siitä, että me olemme löytäneet yhteisen sävelen vasemmiston nuorisojärjestöjen kesken. Vasemmiston yhteistoiminta yleisessä nuorisopoliitikassa ja nuorisoneuvoston työskentelyssä on toiminut erittäin hyvin. Tämän järjestäytyneen ja valtion tasolla tapahtuneen toiminnan lisäksi me olemme harjoittaneet myös suoraa yhteistoimintaa nuorisojärjestöjen välillä. Viittaaan mm. EEC-rintaman työskentelyyn, viittaaan SAK:n nuorisovaliokunnan ja vasemmiston nuorisojärjestöjen väliseen yhteistoimintaan. Me olemme julkaisseet erinäisiä kannanottoja vasemmiston nuorisojärjestöjen kesken poliittisesta tilanteesta. Tämä osoittaa, että tämä on toimintaa, joka nyt alkaa olla jo melko pysyväisluontoista. Meillä ei ole mitään syytä lähteä muuttamaan toimintalinjojamme tässä suhteessa, vaan on selvää, että tämä tulee jatkumaan.

Kansainvälisen toiminnan osalta lopuksi, on tapahtunut ehkä huomattavin laajennus tämän kolmen vuoden aikana. Me olemme palanneet IUSY:iin. Kotkassa me olimme väliaikaisesti poissa IUSY:ssa tapahtuneen kriisin johdosta. Me olemme IUSY:ssa ylläpitäneet byroon elikä toimiston jäsenyyttä ja yrittäneet aktivoida tätä socialistista järjestöä. Me olemme myöskin pohjoismaisella tasolla yrittäneet vaikuttaa Pohjoismaisten sos.dem. nuorisojärjestöjen väliseen yhteistoimintaan edistävästi ja FNSU:n toiminta on tullut sanoakseni realistisemmalle tasolle.

Me olemme samalla, kun olemme toimineet näissä järjestöissä, yrittäneet edistää yleis-Eurooppalaista yhteistyötä. SNK on aktiivisesti vaikuttanut mm. siihen, että IUSY:n ja Maaailman Demokraattisen nuorisoliiton välille on saatu aikaan keskustelukontakti.

Täällä kotimaassa me olemme osallistuneet monenlaisiin kansainvälisiin projekteihin. Me olemme myös järjestöjen ulkopuolella osallistuneet kansainvälisellä tasolla yhteistoimintaan. Viittaaan vain siihen, että SNK oli alullepanevia voimia silloin kun ensimmäinen nuorison Euroopan turvakokous pidettiin Helsingissä. Sama tapahtui vuonna -72, jolloin pidimme toisen samanlaisen kokouksen myöskin Suomessa. Festivaalitoimintaan me olemme ottaneet osaa vuodesta -68 lähtien, mutta SNK:n valmistautuminen 10:siin festivaaleihin Berliinissä on aivan toista, mitä se oli viisi vuotta sitten. Tämä muutos suhtautumisessa on tapahtunut viimeisen kolmen vuoden aikana.

Edelleen viitataan siihen, että me olemme aktiivisesti osallistuneet sekä Vietnamin solidaarisuusliikkeeseen että DDR:n tunnustamisliikkeeseen. Nä-mä vain mainitakseni. Monet muut vastaavanlaiset toimet löytyvät toiminta-kertomuksesta. Me olemme aktiivisesti tukeneet puolueen toimintaa, puo-luen solidaarisuusrahaston toimintaa, solidaarisuus ja vapautusliikkeiden tukemisessa. Edelleen me olemme yrittäneet voimiemme ja kykyjemme mukaan ylläpitää suhteita eräisiin vapautusliikkeisiin. Sillä tavalla olemme voineet antaa näille sitä poliittista ja moraalista tukea, mitä he tarvitsevat.

Tärkein laajennus on kuitenkin viimeisen kolmen vuoden aikana ta-pahtunut yhteistyössä SNK:n ja sosialististen maiden kommunististen nuo-risojärjestöjen välillä. Haluan tässä yhteydessä viitata siihen kehitykseen, joka on tapahtunut nimenomaan SNK:n ja Neuvostoliiton nuorisojärjestö-jen välisessä yhteistyössä. Me olemme vaihtaneet valtuuskuntia, me olemme julkaisseet yhteisiä kommunikkeit ja me olemme erinäisissä kansainvä-lisissä yhteyksissä tavanneet, keskustelleet, tehneet yhteisiä aloitteita jne. Ja sen takia on todella toivottavaa, että tämä kokous antaisi tälle toimin-nalle arvoa, jotta voidaan todeta, että kokouksen jälkeen tämä toiminta jatkuu.

Täällä paikalla oleva FDJ:n edustajan kunniaksi haluan erikseen mainita nimenomaan FDJ:n, toisinsanoen Vapaa Saksan nuorison, ja SNK:n väli-sen yhteistyön sen takia, että se huipentuu nyt festivaalien aikana. Voim-me todella, että paljon on tehty järjestöjemme välisten suhteiden kehittä-miseksi. Samalla me suuresti kunnioitamme sitä työtä, jota DDR:ssa on tehty näiden festivaalien onnistumiseksi. Me emme ole näitä yhteyksiä, viime mainittuja yhteyksiä luoneet yksinomaan sen takia, että tähän nyt on ollut mahdollisuuksia, sen takia, että ilmapiiri on ollut myönteinen. Me olemme tällä tavalla halunneet myöskin osoittaa, että me suomalaisina sosialidemokraatteina olemme sitä mieltä, että kansainvälisen työväenliik-keen sisäistä yhteistyötä on laajennettava. Me olemme aikaisemmin anta-neet tukemme puolueen vastaavanlaisille pyrkimyksille Sosialistisen Inter-nationalin piirissä. Nyt me olemme edenneet hieman pitemmälle sen takia, että nuorisojärjestötasolla tämä on ollut mahdollista ja me tulemme jat-kamaan tätä toimintaa.

Hyvät toverit, tässä oli muutamia poimintoja liiton toiminnasta viimei-sen kolmen vuoden aikana. On selvää, että enemmän pitäisi tai olisi pitä-nyt tehdä, kuin mitä on tehty. On selvää, että seuraava liittotoimikunta joutuu toteamaan, että ei tämäkään liittotoimikunta kaikkea saanut aikaan, vaan päin vastoin melkoinen perintö tullaan jättämään seuraavalle toimi-kunnalle. Tärkeintä on kuitenkin mielestäni se, että tästäkin toiminnasta mitä on tehty, voidaan käydä asiallista keskustelua, todeta niitä epäkohtia, jotka esiintyvät ja samalla myös todeta ne alueet, jossa me olemme selvästi menneet eteenpäin.

On selvää, että tämän kokouksen valmistelujen aikana tämä ei aina ole ollut mahdollista. Tunteet ovat käyneet aina liian kuumina. Nyt olisi sit-ten harkinnan aika ja luulen, että tämä kokous on melkoisen yksimieli-nen niistä epäkohdista, jotka ovat esiintyneet. Liittotoimikunta on niistä ollut melko yksimielinen ja samalla yksimielinen myöskin arvioinneissa siitä, missä liitto on saavuttanut hyviä tuloksia. Minä toivon kokoukselle menestystä ja toivon, että keskustelu tästä liiton toiminnasta viimeisen kolmen vuoden aikana tulee olemaan vilkas ja asiallinen.

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Seuraava puheenvuoro toveri Folke Sundman, hänen jälkeensä toveri Lauri Ihalainen. Toveri Sundman ole hyvä.

Folke Sundman, Liittotoimikunta: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Menneen liittokokouksen liittotoimikunnan jäsenen ominaisuudessa haluan käyttää puheenvuoron, jossa tarkastelen takana olevan toimintakauden aikana tapahtunutta kehitystä nuorisoliitossamme yleisen yhteiskunnallisen ja poliittisen kehityksen luomaa taustaa vasten. Olen katsonut puheenvuoren käyttämisen välttämättömäksi sen vuoksi, että tehdessämme nyt tiliä menneen liittokokouksen tapahtumista kävisi ilmi miten SNK:n tosi[^]asialliset sisäiset erimielisyydet ilmenevät menneen toimintakauden arvioinnissa.

Eri yhteyksissä on todettu, että kaikki liiton johtotyöhön osallistuneet toverit kantavat yhdessä vastuun harjoitetusta toiminnasta. En halua varsinaisesti kiistää tämän väitteen todenperäisyyttä, sillä muodollisesti asia on näin. Kysymys siitä, ketkä kantavat muodollisen vastuun menneestä ja ketkä eivät, jää kuitenkin varsin toisarvoiseksi kysymykseksi, kun tarkemmin erittelemme viimeisen kolmen vuoden aikana tapahtunutta yleistä kehitystä ja erityisesti SNK:n sisäistä kehitystä. Tällöin joudumme toteamaan, että tietyt erimielisyydet ovat jakaneet liiton johdon enemmistöön ja vähemmistöön, ja että enemmistö kantaa pääasiallisen käytännöllis-poliittisen vastuun noudatetusta SNK:n toiminnan päälinjasta.

Kun tarkastelemme viime vuosien yleistä yhteiskunnallista kehitystä kansainvälisessä mittakaavassa, voimme helposti havaita, että tämän kehityskulun epätasaisuus ja ristiriitaisuus on selvästi lisääntynyt. Siksi on virheellistä pitää esimerkiksi Euroopassa tapahtunutta turvallisuuspoliittista kehitystä kansainvälisessä mittakaavassa, voimme helposti havaita että tämän kehityskulun epätasaisuus ja ristiriitaisuus on selvästi lisääntynyt. Siksi on virheellistä pitää esimerkiksi Euroopassa tapahtunutta turvallisuuspoliittista kehitystä osoituksena siitä, että maailmanpolitiikassa on tapahtunut ratkaisevaa vakiintumista, että eri yhteiskunnallisten voimien väliset kärjekkäät ristiriidat olisivat kansainvälisellä tasolla tasoittumassa, että imperialismin ja imperialismin vastaisten voimien välillä olisi syntymässä sovinto. Tämänkaltaiset analyysit sosialidemokraattinen nuorisoliike torjuu jyrkästi. Päinvastoin voimme havaita, että viime vuosien kehitys on merkinnyt imperialismin sisäisten kriisi-ilmiöiden kärjistymistä, kansainvälisten voimasuhteiden muutossuunnan voimistumista imperialismin vastaisten voimien eduksi ja samalla imperialismin puolustustaistelun tehostumista.

Imperialismin sisäisten ristiriitojen kärjistymistä osoittaa esimerkiksi imperialismin eri keskusten välisen kilpailun lisääntyminen, EEC:n ja Japanin nouseminen entistä selvemmin USA:n imperialismin rinnalle. Tämä yhdistyy säännöllisesti toistuviin imperialististen maiden talouskriiseihin, joista vuonna 1971 puhjennut kansainvälinen valuuttakriisi oli varsin voimakas osoitus.

Imperialismin kriisiin liittyy kiinteästi sen asemien heikkeneminen eri puolilla maailmaa. Euroopassa tapahtunut myönteinen turvallisuuspoliittinen kehitys, joka on merkinnyt jännityksen lieventymistä ja yhteiskunnatajärjestelmiltään erilaisten valtioiden välisen kanssakäymisen lisääntymistä, on nimenomainen osoitus siitä, että maanosamme eri edistysellisten voimien aloitteellisuus on kantanut hedelmää, että taantumusvoimat ovat joutuneet asteittain perääntymään.

Merkillepantavaa on myös eri imperialismin vastaisten voimien piirissä tapahtunut taisteluyhtenäisyyden lisääntyminen, ja tämän myötä imperialismin vastaisen taistelun voimistuminen. Alikehittyneessä maailmassa kan-

salliset vapausliikkeet ja sosialistinen liike ovat saavuttaneet erityisen suuria voittoja. Indokiinassa ja Chilessä, ja myös eteläisessä Afrikassa vapaustaistelu on edennyt. Useissa kehittyneissä kapitalistisissa maissa imperialismiin vaistainen taistelu on vahvistunut etenkin sen vuoksi, että useissa sosialidemokraattisissa puolueissa marxilaiset ja vasemmistolaiset virtaukset ovat lujittaneet asemiaan. Tämä on lisännyt edellytyksiä työväenliikkeen yhteistoiminnan rakentamiseen, missä suhteessa Ranskan työväenliikkeessä tapahtunut kehitys muodostaa rohkaisevimman esimerkin. Imperialismin vastaisen taistelun yhden tärkeän perusvoiman, sosialistisen maailmanjärjestelmän piirissä on 70-luvulla tapahtunut vakiintuminen. Tämä ei ole merkinnyt sen sisäisten ristiriitojen häviämistä.

Esimerkkinä imperialismiin puolustustaistelun tehostamisyrittämisistä ovat Euroopan Talousyhteisön laajentamisyrittämiset ja pyrkimykset EEC:n poliittisen yhtenäisyyden lisäämiseen. Näiden pyrkimysten lonkerot ovat saavuttaneet myös Suomen, mutta toistaiseksi maamme imperialismiin vastaiset voimat ovat onnistuneet estämään pyrkimykset Suomen liittämiseksi vapaakauppasopimussuhteeseen EEC:n kanssa, sopimus, joka ratkaisevalla tavalla vaarantaisi Suomen ja Neuvostoliiton välisen ystävä-sopimukseen perustuvan rauhantahtoisen ulkopoliittisen linjamme jatkamis- ja kehittämismahdollisuuksia.

Imperialismin vastaisen taistelun eteneminen on heijastunut erityisen voimakkaasti kansainväliseen nuorisotoimintaan. Tästä on ollut osoituksena nuorison laajapohjainen ja määrätietoinen toiminta Euroopan turvallisuuden lisäämiseksi sekä nuorison imperialismiin vastaisen solidaarisuustoiminnan tehostumisen esimerkiksi kansainvälisen Nguyen Van Troi—Vietnamkeräyksen ja Berliinin X nuoriso- ja ylioppilASFestivaalin valmistelujen muodossa. Sosialidemokraattisen nuorisoliikkeen kannalta Sosialistisen Nuorisointernationaalin toiminnan elpyminen uudelta sosialistiselta pohjalta on erityisen ilahduttava ilmiö, joka tulevaisuudessa ratkaisevasti tulee lisäämään kansainvälisen imperialisminvastaisen nuorisoliikkeen taisteluvoimaa.

Kotimaassamme 70-luvun alkuvuodet ovat merkinneet poliittisen ja yhteiskunnallisen kriisin kärjistymistä verrattuna 60-luvun jälkimmäiseen puolistoon, joka sittenkin oli verrattain tasainen kausi suomalaisen kapitalismin kehityksessä, erityisesti hallituspolitiikan kannalta. Viime vuosina on sen sijaan esiintynyt toistuvia kriisejä hallitus- ja eduskuntapolitiikassa, jotka valitettavan läheisesti ovat koskettaneet myös työväenliikettä ja vaikuttaneet sen sisäiseen kehitykseen.

Talouspolitiikassa pääomapiirien ja niiden poliittisten edustajien aloite on vahvistunut, mikä on näkynyt mm. palkkatyöväestön kannalta kielteisten tulopoliittisten ratkaisujen muodossa. Työväestö ei ole voinut toimeksi seuran seurata kehitystä, ja on sen vuoksi eri yhteyksissä noussut aktiiviseen taisteluun etujensa puolustamiseksi. Tästä pitkä metallilakko vuonna 1971 oli eräs esimerkillinen voimannäyte.

Osoituksena siitä, että suomalaisen kapitalismin niisanottu uudistusmarginaali on entisestään supistunut, on porvariston jarrutuspolitiikan voimistuminen sosiaali- ja erityisesti koulutuspolitiikan aloilla. Työväenliikkeen sinnikkään taistelun tuloksena on kylläkin pystytty toteuttamaan, vaikkakin vesitettynä, kouluneuvostojärjestelmä oppikouluihin, mutta korkeakoulujen hallinnon uudistus on jatkuvasti siirtynyt oikeiston hysterisen vastarinnan johdosta. Samalla on suomalaisen oikeiston piirissä ollut havaittavissa tiettyjä eriytymistendenssejä.

Oikeiston eriytyminen on järjestöllisesti ilmennyt esimerkiksi Maaseudunpuolueen hajoamisena sekä Ruotsalaisen Kansanpuolueen ja Kokoomuksen sisäisten ristiriitojen voimakkaana kärjistymisenä. Tämän eriytymisen myötä eräät äärioikeistolaiset virtaukset ovat nostaneet päätään ja pyrkineet entistä järjestäytyneempään ja määrätietoisempaan toimintaan, mutta yhtä määrätietoisesti eri demokraattiset voimat ovat pyrkineet äärioikeiston poliittiseen eristämiseen ja eliminoimiseen. Vaikeampaa on sen sijaan ollut oikean toimintalinjan hahmottaminen suurpääoman ja sen poliittisten edustajien päästrategian torjumiseksi. Tämä strategia on hienovaraisuudessaan ja kavaluudessaan tähdännyt muunmuassa siihen, että Suomen virallisen ulkopoliittisen linjan muodollisen kannattamisen varjolla voitaisiin harjoittaa maan ja työväenluokan etujen vastaista ulkomaankauppapolitiikkaa. Konkreettisesti tämä on ilmennyt oikeiston pyrkimyksenä presidentti Kekkonen uudelleenvalinnan ja EEC-vapaakauppasopimushankkeen yhteenniputtamiseen. Tämän strategian mitätöimiseksi työväenliike ei ole vielä löytänyt tehokkaita keinoja, ja tämä strategia on sen vuoksi tällä vuosikymmenellä noussut varsinaiseksi "oikeistovaa-raksi" maassamme:

Maan poliittisen kriisin kärjistymisestä huolimatta 70-luvun alussa ei ole valitettavasti avautunut kovin suosiollisia näköaloja työväenliikkeen taisteluyhtenäisyyden rakentamiselle. Kaksi vuotta sitten työväenpuolueiden yhteistyö hallitustasolla katkesi, ja huolimatta siitä että SDP:n SKP:n ja SKDL:n yhteistyöneuvottelut ovat tänä vuonna käynnistyneet, vasemmiston sisäiset suhteet ovat ainakin puoluejohtojen tasolla pikemminkin kärjistyneet. Kommunistisen liikkeen sisäiset ristiriidat ovat luonnollisesti vaikuttaneet kielteisesti yhteistyön aikaansaamiseen, mutta lähinnä hurskastelulta vaikuttaa erityisesti viime aikoina sosialidemokraattisessa liikkeessä voimakkaasti julistettu käsitys, että juuri SKP:n sisäinen kriisi olisi ratkaisevin kompastuskivi yhteistoiminnan kehittämiseksi. Vähintään yhtä haitallinen tekijä on sosialidemokraattisen liikkeen johdon penseä suhtautuminen koko työväenliikkeen yhteistyön kiinteyttämiseen yhteisen toimintaohjelman muodossa, sekä yhteistoiminnan rakentamiseen muillakin kuin hallitus ja eduskuntatasoilla.

Tässä yhteydessä on syytä tarkastella eräitä piirteitä koko sosialidemokraattisen liikkeen viimeaikaisessa kehityksessä. On usein korostettu SDP:ssä puheenjohtaja Rafael Paasion johdolla 60-luvulla tapahtuneen kehityksen myönteisyyttä. SDP:n viimevuotinen puoluekokous vahvisti osittain tätä kehitystä: puolueen vanhakantaisen oikeistosiiven asema puoluejohdossa heikkeni ratkaisevasti. 60-luvulla tapahtuneiden myönteisten muutosten ansiosta puolue on noussut varsin keskeiseksi tekijäksi maamme poliittisessa elämässä. Puolueen voiman kasvu on luonnollisesti lisännyt sen mahdollisuuksia poliittisen hegemonia-aseman saavuttamiseen, ja tähän puolue on myös aktiivisesti pyrkinyt. Nämä hegemonia pyrkimykset ovat sinänsä täysin luonnollisia ja kuuluvat jokaisen poliittisen puolueen pyrkimykseen. 70-luvun alkuvuosien kokemukset kuitenkin osoittavat, että näihin pyrkimyksiin liittyy myös kielteisiä piirteitä. Näyttää siltä, että niin sanotun keskustasosialidemokratian valtaannousu SDP:ssä ei tule merkitsemään mitään mullistavaa laadullista muutosta puolueen roolissa suhteessa yhteiskunnallisen kehityksen peruskysymykseen, työn ja pääoman väliseen ristiriitaan ja sen ratkaisemiseen työväenluokan eduksi sosialismin toteuttamisen muodossa. SDP:n määrällisen voiman kasvu ei nimittäin sanottavassa määrin ole johtanut puolueen kehittymiseen entistä voimakkaammaksi työväenhenkiseksi joukkopuolueeksi, vaan puolue on vaarassa muo-

dostua byrokraattiseksi vaalikoneistoksi, kapitalistisessa valtiokoneistossa keskeisessä asemassa olevaksi puolueeksi ja siten väistämättä nykyistä yhteiskuntajärjestelmää säilyttäväksi osatekijäksi. Puolueen haparointi EEC-kysymyksessä on vain yksi oire näistä kehitystendensseistä.

Tämän kehityssuunnan ei kuitenkaan missään tapauksessa tarvitse jäädä SDP:n lopulliseksi ja muuttumattomaksi kohtaloksi, sillä samalla kun puolueen vanhakantainen oikeistosiipi on eristäytymässä, puolueemme marxilaiset ja vasemmistolaiset voimat ovat kasvaneet. Myös puolueen vasemmiston kehitys on 70-luvun alussa ollut vaivalloista ja ristiriitaista, sitä ei sovi kiistää. Pälkäneen liikkeen kaltaiset toimintamuodot kuuluvat jo historiaan, ja puolueen vasemmisto on oppinut paljon esimerkiksi Edvard Valpas Seuran käynnistämisen yhteydessä tehdyistä vakavista virheistä. SDP:n vasemmisto on kuitenkin edelleen ideologisesti sekä osittain myös poliittisesti liian epäyhtenäinen ja sen toiminta liian suunnittelematonta. Näin ollen se ei tässä vaiheessa oleellisesti pysty vaikuttamaan puolueen politiikan sisällön muuttamiseen. Tämä kävi ilmi esimerkiksi SDP:n viimevuotisessa puoluekokouksessa. Kehitystä kohti entistä suurempaa ideologista ja poliittista kiinteyttä on puolueen vasemmistossa kuitenkin tapahtunut sen jälkeen kun marxismi-leninisin kannalla ollut SDP:n ja SNK:n sisäinen ryhmittymä lopetti toimintansa liikkeessämme.

Siirtyessäni tarkastelemaan sosialidemokraattisen nuorisoliikkeen kehitystä tämän yleiskatsauksen valossa haluan korostaa sitä, että kenties suurin ongelma SNK:n kehityksessä viime vuosina on ollut juuri se, ettemme ole riittävän selkeästi kyenneet määrittelemään SNK:n asemaa ja tehtäviä edellä kuvatussa yleisasetelmassa, yleisen yhteiskunnallisen ja poliittisen kehityksen luoman haasteen edessä. SNK:n roolin jäsentymättömyyden vuoksi olen eräissä aikaisemmissakin yhteyksissä katsonut oikeaksi määritellä SNK:ssa vallinnutta tilaa eräänlaiseksi poliittiseksi "tyhjiöksi". SNK:n Kotkan liittokokous merkitsi kylläkin nuorisoliiton irrottamista puolueen oikeiston, eräiden SAJ:laisten ja TUKlaisten voimien valvonnan. Mutta huolimatta siitä, että SNK sen jälkeen on siirtynyt erääksi osaksi puolueen vasemmistoa, se ei ole kokonaisvaltaisella tavalla hahmotanut itselleen tämän uuden aseman edellyttämiä poliittisia ja toiminnallisia tehtäviä.

Ideologisella tasolla on SNK:ssa Kotkan liittokokouksen jälkeen tapahtunut paljon. Kotkan liittokokoushan ei sinänsä määritellyt täsmällisesti SNK:n aatteellis-poliittista perustaa, mutta sen selväsanainen toimeksianto oli juuri tämän kysymyksen selvittäminen. Tapahtunutta ideologista kehitystä on luonnollisesti etupäässä ohjannut SNK:n omasta periaateohjelmasta käyty keskustelu. Koskaan aikaisemmin ei ole SNK:ssa käyty niin laajaa ja vilkasta ideologista keskustelua, kun tämän kuluneen liittokokouskauden aikana. Tärkeä piirre on lisäksi ollut se, että tätä keskustelua ei ole ainoastaan käyty SNK:n johtoelinten piirissä. Päinvastoin voimme sanoa että piiri- ja perusjärjestötasolla käydyllä keskustelulla on ollut huomattavaakin vaikutusta keskustelun etenemiseen ja myös itse periaateohjelmaesityksen aatteellisen sisällön muotoutumiseen. SNK:n ideologista kehitystä on ohjannut myönteiseen suuntaan juuri perustasolla syntyneen voimakkaan paineen vaikutus liittojohdon toimintaan,

SNK:ssa käyty ideologinen keskustelu on vaikuttanut liikkeemme kehitykseen sekä eriyttävästi että selkeyttävästi. Eriyttävä vaikutus on ilmennyt siinä, että tietyissä vaiheissa on keskustelun aikana syntynyt voi-

makkaitakin aatteellisia erimielisyyksiä. Näistä vaikuttavimmat syntyivät kuten tiedämme niinsanottujen marxilais-leniniläisten tai pitkäsläisten sosialidemokraattien välillä vuosina 1971—72. Tämä kiista koski erityisesti suhtautumista marxismi-leninismiin ja kommunistisen puolueen johtavaan osuuteen työväenliikkeessä, sekä suhtautumista sosialidemokraattisen liikkeen historialliseen rooliin. Marxilaisten sosialidemokraattien kanta, jonka mukaan marxismi-leninismi ei ole ainoa mahdollinen ja itseoikeutettu tulkinta marxilaisuudesta eivätkä marxilais-leniniläiset puolueet automaattisesti työväenliikkeen johtava voima, jäi vallitsevaksi näkemykseksi. SNK:n periaateohjelmaesityksen viimeisten käsittelyvaiheiden aikana on ilmenyt myös muita, ei kuitenkaan yhtä jyrkkiä erimielisyyksiä, jotka koskevat muunmuassa suhtautumista kapitalistisen valtion olemukseen, tavoiteltavan sosialistisen yhteiskunnan rakennetta sekä sosialistisen strategian eräitä puolia, ja joiden vuoksi tälle liittokokoukselle tuotu esitys SNK:n periaateohjelmaksi ei ole kaikilta osin yksimielinen.

SNK:ssa tapahtunut ideologinen kehitys on heijastunut myös työläisnuorisoliikkeen eri suuntien väliseen keskusteluun, on saatu aikaan melko hedelmällistä keskustelua ideologisella tasolla esimerkiksi vasemmiston yhteistoiminnan edellytyksistä ja luonteesta, sekä demokraattisen yhteistyön olemuksesta ja mahdollisuuksista.

Kun arvioimme SNK:n kehitystä poliittisella tasolla, joudumme kiinnittämään huomiota sekä myönteisiin että kielteisiin piirteisiin. Laajasti tunnustettu tosiseikka on todellakin se, että SNK:n kansainvälisessä toiminnassa on tapahtunut voimakasta määrällistä ja laadullista kehitystä. SNK:n rooli kansainvälisessä ja erityisesti eurooppalaisessa nuorisopolitiikassa on muodostunut varsin keskeiseksi, SNK:n suhteet veljesjärjestöihinsä ovat kehittyneet ja SNK:n osuus sosialidemokraattisen nuorisoliikkeen kansainvälisen yhteistyön uudelleen organisoinnissa on ollut merkittävä. Mitä tärkeintä on ollut myös SNK:n sekä Neuvostoliiton nuorisojärjestöjen komitean ja Komsomolin välisten suhteiden voimakas lujittuminen ja kiinteytyminen. Samalla SNK:n osuus kotimaassa harjoitetussa imperialismiin vastaisessa toiminnassa on ollut keskeinen, mainittakoon esimerkkinä SNK:n viimeaikaista toimintaa' EEC:n vastaisessa kansanliikkeessä sekä SNK:n osallistumista kansalaistoimintaan DDR:n tunnustamiseksi. Haluan erityisen voimakkaasti korostaa, että SNK:n kansainvälisen toiminnan sisällöstä olemme olleet varsin yksimielisiä.

Valtakunnallisen nuorisopolitiikan piirissä on myös ollut havaittavissa SNK:n aseman ja vaikutusvallan lujittumista verrattuna siihen paitsioon jossa SNK oli 60-luvulla. Tähän liittyy se myönteinen kehitys joka on tapahtunut erityisesti Suomen Demokraattisen Nuorisoliiton ja SNK:n välisissä suhteissa virallisten yhteistyöneuvottelujen muodossa, ja johon liittyy se myönteinen piirre, että yhteistyötä on rakennettu myös esimerkiksi piirijärjestötasolla, josta SNK:n Helsingin ja Uudenmaan piirien, Uudenmaan Sosialistisen Nuorisoliiton sekä SSN:n Uudenmaan piirin yhteistyöasiakirja on konkreettinen näyttö.

Kotkan liittokokouksen jälkeen SNK on saanut jalansijaa myös nuorison eri joukkojärjestöissä, erityisesti koululaisjärjestöissä. Koululaisliikkeen, ja myös opiskelijaliikkeen viime vuosien kehitys antaisi periaatteessa aihetta varsin laajaankin tarkasteluun, mutta tyydyn tässä yhteydessä toteamiseen, että samalla kun on syntynyt selvä rintamajako demokraattisten voimien ja oikeiston välillä, on myös demokraattisten voimien piirissä tapah-

tunut selvää puoluepoliittista eriytymistä. SNK on pitänyt tätä myönteisenä kehityspiirteinä, ja osallistunut demokraattisen yhteistyön rakentamiseen koululaisliikkeessä nimenomaan siltä pohjalta, että kysymys on eri edistyksekkösten poliittisten voimien väliseen yhteistyöhön perustuvasta joukko-toiminnasta. Lisäksi SNK on korostanut vasemmiston toimintayhtenäisyyden lujittamisen välttämättömyyttä tämän yhteistyörintaman ytimenä. Tämä yhteistyö ei kuitenkaan ole tapahtunut vaikeuksista, josta Ammattikoululaisten liiton viimeaikainen kehitys on valitettava esimerkki.

Ammattiyhdistysliikkeessä SNKlla on ollut enemmän vaikeuksia saada jalansijaa omalle SNK:laiselle ay-nuorten organisaatiolle ja SNKlaiselle ay-politukalle. Vaikeudet ay-toiminnan käynnistämässä eivät kuitenkaan ole johtuneet pelkästään SNK:n heikkoudesta[^] vaan taustalla on ollut myös puolueen ay-organisaation haluttomuus tukea ay-toimintamme voimistumista. Tämä on johtunut siitä pelosta, että SNK:n ay-organisaation merkitys puolueen ay-politiikkaa uudistamaan tähtäävänä voimana kasvaisi liian suureksi. Tämä on yhdistynyt SNK:n piirissä esiintyneeseen tiettyyn haluttomuuteen suunnata SNK:n ay-toimintaa kysymyksiin, joissa syntyisi ristiriitatilanteita nuorisoliiton ja puolueen välillä.

SNK:n toiminta on kaikissa edellämainituissa yhteyksissä jäänyt puolinaiseksi kokonaisvaltaisen näkemyksen puuttuessa siitä, mitkä ovat SNK:n varsinaiset yleiset poliittiset tehtävät ja tavoitteet eri sektoreilla ja miten toimintaa eri sektoreilla olisi yhdistettävä mielekkääksi strategiseksi kokonaisuudeksi. Tämänkaltaisen strategian hahmottamista ja erityisesti sen mahdollista toteuttamista on kuitenkin vaikeuttanut se, ettei SNK:n oma järjestöllinen voima ole kehittynyt läheskään samassa tahdissa kuin on saatu muodollisia asemia esimerkiksi valtakunnallisessa nuorisopolitiikassa ja puolueessa. Riittämätön oma järjestövoima, liian vähäisen huomion kiinnittäminen perustason joukkoliikkeen rakentamiseen, toiminnan painopisteen pitäminen niinsanotun "ylätason" politiikan kuvioissa, ovat merkittäviä syitä siihen, ettei SNK menneen liittokokouskauden aikana tyydyttävällä tavalla ole pystynyt toteuttamaan tehtävänsä eräänä osana puolueen vasemmistoa, SNK ei ole pystynyt toimimaan sellaisena järjestöllisenä selustana puolueen uudistusvoimille, jonkalaiseksi jo Pälkäneen liike aikanaan toivoi sen kehittyvän. Myös tästä tosiasiasta SDP:n puoluekokous Tampereella oli vakava muistutus.

SNK:n sisäistä kehitystä on voimakkaasti häirinnyt se vakava luottamus-pula, joka kolmen vuoden aikana on vallinnut SNK:n johdon sisällä. Tämän luottamuspulani taustalla on ollut SNK:n jäsenistön keskuudessa esiintynyt laaja tyytymättömyys ja kritiikki SNK:n johdon harjoittamaa politiikkaa kohtaan. Osa SNK:n johtoa on pyrkinyt kanavoimaan näitä kriittisiä asenteita eteenpäin SNK:n toiminnan suunnan korjaamiseksi, mutta toinen osa johtoa, valitettavasti sen enemmistö on sen sijaan lähinnä pyrkinyt vaimentamaan tätä kritiikkiä. Tämä kärjisti pariin otteeseen tilannetta niinkin voimakkaasti, että jäsenistön keskuudessa esiintyi jopa vaatimuksia ylimääräisen SNK:n liittokokouksen koollekutsumiseksi, jotka olivat täysin ymmärrettäviä.

Tässä yhteydessä haluan lisäksi lausua syvän ihmetykseni niistä keinoista joita SNK:n sisällä ja myös julkisuudessa jopa sosialidemokraattisen lehdistön palstoilla on käytetty SNK:n liittotoimikunnan niinsanotun vähemmistön pyrkimysten mustaamiseksi. On esitetty jopa niin pitkälle meneviä väitteitä, että pyrkimyksenä olisi nuorisoliiton irrottaminen sociali-

demokraattisesta liikkeestä ja nuorisoliiton hajottaminen. Koska tällaiset väitteet ovat täydellisesti vailla perää on aiheellista kysyä, mikä osapuoli SNK:ssa loppujen lopuksi on se joka aiheuttaa hajaannusta.

Toteaisin lopuksi yleisarviona SNK:n kehityksen luonteesta, että se on kulkenut eteenpäin erilaisten sisäisen ristiriitojen kautta. Nyt taakse jäävä toimintakausi on merkinnyt näiden ristiriitojen kypsymistä sellaiselle asteelle, että tämä liittokokous voi luoda edellytykset niiden lopulliselle ratkaisemiselle. Tämä saattaa olla vaivalloinen prosessi, mutta jos saamme sen läpiviedyksi se tulisi merkitsemään sitä, että SNK:n rakentaminen poliittisesti ja toiminnallisesti itsenäiseksi osaksi sosialidemokraattista, työväenliikettä vihdoinkin voitaisiin viedä eteenpäin nykyistä korkeammalle tasolle.

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Toveri Lauri Ihalainen ja hänen jälkeensä toveri Pekka Sarkkinen. Huomautettakoon, että nyt puheenvuoron pituus on korkeintaan 10 minuuttia. Ole hyvä.

Lauri Ihalainen, Suur-Helsingin Sosialisti-seura: Toveri puheenjohtaja ja hyvät edustajatoverit. Haluaisin puuttua tässä toimintakertomuksessa esiintulleeseen eräaseen meidän keskeiseen työlohkoon, joka liittyy työssäkäyvän nuorison asemaan ja toisaalta siihen työhön, mitä tämä järjestö on tehnyt tai mitä sen pitäisi tehdä tämän liittokokouksen jälkeen työläisnuorison keskuudessa. Toimintakertomuksesta kävi hyvin selville, että SNK:n oma ay-poliittinen työ ei ole saanut niitä muotoja ja sitä tulosta, mitä sille on asetettu ja yhteisesti toivottu. Tämä liittokokous on siinä merkittävä, että SNK:lle on esitettävissä tässä kokouksessa oma ay-poliittinen toimintaohjelma perustaksi työläisnuoriso työlle ja ammattiyhdistyspoliittisille tavoitteille. SNK:n poliittisen, toiminnallisen ja järjestöllisen kehittämiskeskustelun yhteydessä on yksimielisesti todettu, että SNK:n tulee voimistaa työtään työssäkäyvän nuorison aatteellisen tietoisuuden ja ay-poliittisen aktiivisuuden kasvattamiseksi, sekä määritellä tehtävänsä ja tavoitteensa lähelle työpaikkoja, nuorten työläisten jokapäiväisiin ongelmiin. Sen edellyttämiseksi määritellään ja pidetään tärkeänä, että SNK luo ay-toiminnan järjestämisen pohjan itselleen.

Liittokokouksen alla käydyssä keskustelussa on nähdäkseni valittu helpoin tapa etsiä niitä syitä, miksi SNK:n työläisnuorisoon kohdistuva työ ja toisaalta miksi työpaikoille ei SNK:n rooli ole tunnettu eikä edes tunnustettu. Nimittäin se, että me pyrimme nostamaan tämän kysymyksen henkilöratkaisujen tuomaan vastaukseen ja sen muuttavaan voimaan pelkästään.

SNK:n järjestöllisen tilan kehittämiseen on oikeutetusti esitetty arvostelua. Arvostelua, joka pitää paikkansa. Se on jäsenistön ilmaisu siitä, ettei liitossa ole tehty kaikkea SNK:n nostamiseksi poliittiseksi työläisnuorisojärjestöksi, joka nojaisi jokaisessa ratkaisuissaan jäsenistön sen hetkisiin mielipiteisiin ja, että tieto jäsenistölle kustakin tilanteesta ja tehtävästä kantautuisi välittömästi.

Kun tätä työläisnuorisotyöhön kohdistuvaa keskustelua on seurannut, on ainakin pannut merkille kolme perustelua mihin on puututtu. Ensimmäinen on se, että SNK ei ole riittävästi puutunut siihen, miten kasvava ammattiyhdistysliike, SAK, määrittelee ay-poliittisia päätöksiä ja toimenpiteitä. Toisaalta, että SNK:n ay-poliittinen työ on ollut epä johdonmu-

kaista ja vailla omaleimaisuutta. Ja kolmanneksi, että SNK ei ole tuntenut riittävää kiinnostusta oman järjestönsä ay-toiminnan kehittämiseksi. Osatoukuksia paljastamalla voimme näihin käsityksiin yhtyä.

Käsitykseni mukaan se, antaako SNK poliittisena työläisnuorisojärjestönä, miten merkittäviä, miten kovia kulloisinkin työehtosopimusratkaisuihin liittyviä kannanmäärittelyjä, varsinkin ratkaisujen jälkeen, ei ole poliittisen työläisnuorisoliikkeen keskeisin taistelutapa, vaan olennaisempaa on se, miten tilanne arvioidaan, miten tavoitteet mitoitetaan ja miten tärkeinä milloinkin ja missä vaiheessa milloinkin tavoitteet esille nostetaan.

Poliittisen työläisnuorisoliikkeen vaikuttaminen ammattijärjestön työhön sekä ajankohtaisiin TES-kamppailun muotoihin ja tavoitteiden sisältöön voi onnistua vain silloin kun määrittelemme riittävässä ajoin taistelutunnuksemme nuorisoliikkeen työläistovereille joiden tehtävä on ay-liikkeen sisällä tuoda SNK:n ay-poliittiset näkemykset esille. Toisaalta korostaisin sitä, että SNK:n työläisnuorisojärjestönä tulee kantaa myös jäsenistönsä nähden vastuunsa kamppailun jokaisessa vaiheessa. Sillä helpoin tapa tehdä epäjohtomukaista jäsenistön epävarmuutta lisäävää politiikkaa on toimia siten, että esimerkiksi työehtosopimusvaatimukset asetetaan sel-laiseksi ettei niitten takana pystytä seisomaan loppuun saakka.

Perustan SNK:n ay-toiminnalle tulee muodostamaan toivottavasti tässä liittokokouksessa yksimielisesti hyväksyttävä ja siihen päästävä periaate-ohjelma. Näiden lisäksi käsitykseni mukaan SNK:n tulee korostaa ja työ-sään arvostaa SAK:laisen ay-liikkeen asettamia periaatteellisia ja toimin-nallisia tavoiteohjelmia ja pyrkiä omalla panoksellaan näiden käytännöl-liseen toteuttamiseen.

Ay-organisaation lujittaminen ja jatkuva kehittäminen on SNK:n suu-rimpia ja vaativampia tehtäviä lähdetessä tästä liittokokouksesta. Pää-paino tulee asettaa perus- ja piiritason toimintamuotojen parantamiseen, ay-neuvoston toimintamahdollisuuksien edistämiseen. Ensisijaisesti on saa-tava meidän jokaiseen piirijärjestöön oma ay-organisaatio, oma ay-jaosto ja jokaiseen yhteys, jokaisella paikkakunnalla yhteys SAK:seen ay-liikkeeseen ja sen sosialidemokraattisiin työläisnuoriin. Piiritason ay-toiminnan keskeisimpiä kysymyksiä on piirin tarpeista lähtevä poliittisen ja ay-tie-touden koulutuksen järjestäminen, yhdyssiteiden hankkiminen ammatilli-siin oppilaitoksiin, ammatillisiin kurssikeskuksiin ja ammatillisiin paikal-lisjärjestöjen nuorisajaostoihin. SNK:n ay[^]poliittisessa ohjelmaluonnosesi-tyksessä, jota te käsittelette korostaa SNK:n ay-toiminnan tärkeäksi osaksi poliittisen ja ay-aktiivisuutta kasvattavan koulutuksen merkitystä.

Näiden kysymysten käsittely ymmärtääkseni on jäänyt liian vähälle kes-kustelulle. Työläisnuorison vankka ideologinen pohjakoulutus ja ay-poliit-tisen peruskoulutuksen edistäminen ja siihen ohjelmoiminen on SNK:n sisäisen oman koulutustoiminnan keskeisin tehtävä. SNK pystyessään ja pyrkiessään todella poliittiseksi työläisnuorisojärjestöksi tulee lujittaa ja pitää hyviä yhteyksiä SAK:laiseen ay-liikkeeseen ja nuorisotyöhön. SNK:n ay-politiikka on ymmärtääkseni kykenemätöntä tai ainakin vajavaista ilman hyviä suhteita SAK:n keskusjärjestötasolle, liittotasolle, paikallisjärjestö-tasolle. Yhteistyö SNK:n, SDNL:n sekä SAK:n nuorisovaliokunnan kesken on viime vuosien aikana saanut nimenomaan työläisnuorisolohkolla mer-kittäviä muotoja. Tämän työn tunnustaminen on hyvin tärkeätä ja sen edelleen lujittaminen, kehittäminen on tämän liittokokouksen jälkeinen

hyvin tärkeä työsarka. Sen tarkemmin määrittelemättä tässä yhteydessä, mihin keskeisiin kysymyksiin nimenomaan työläisnuorisotyössä tulisi puuttua haluaisin mainita sen, että keskeisten työ- ja palkkaehtokysymysten lisäksi on SNK:n nostettava esille työpaikoilla työläisnuorisoa lähellä olevia ongelmia. SNK:n tulisi pystyä yhdistämään SNK:n työläisnuorisotyö, taistelu yhdessä ay-liikkeen käymän kamppailun kanssa sekä pystyä yhdistämään SNK:n ay-työ koko SNK:n toimintaan sekä myös osana sosiaalidemokraattista työväenliikettä kamppailuun työväestön jokapäiväisten elin- ehtojen lisäksi riistosta ja rahanvallasta vapaan yhteiskunnan, sosialismin puolesta.

Hyvät toverit, minä toivon, että tämä liittokokous muodostuisi sellaiseksi, että päätökset olisivat työläisnuorisoystävällisiä ja että pitkään keskustelisimme siitä, miten SNK:n järjestöllistä kehittämistä nimenomaan tulee tehdä. Miten sitä tulee tehdä työläisnuorison hyväksi, sillä pidän sitä tämän kokouksen keskeisenä ja hyvin tärkeänä asiana. Kiitos.

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Seuraavaksi toveri Pekka Sarkkinen, hänen jälkeensä toveri Seppo Korhonen.

Pekka Sarkkinen, Uimaharju: Toveri puheenjohtaja, toverit liittokokousedustajat.

Kotkan liittokokouksessa käytettyjen puheenvuorojen tarkastelu osoittaa selvästi sen, kuinka voimakas tahio ja pyrkimys liiton niin poliittisen kuin järjestöllisen aseman lujittamiseksi vallitsi SNK:n kenttäväen keskuudessa. Nähdäksemme ei ole asian yksinkertaistamista, jos liiton poliittista voimaa punnittaessa käytetään mittarina jäsenistön ideologista tietämystä, poliittista taisteluvalmiutta, järjestökoulutusta, piiri- ja perusjärjestöjen toiminnallista valmiutta sekä jäsenmäärää ja jäsenistön rakennetta. Kuinka hyvin liittomme johto on onnistunut käytännössä toteuttamaan asetettuja järjestöpoliittisia tavoitteita siis kuluneella liittokokouskaudella? Toimintakertomuksesta havaitsee eräitä sektoreita, joilla on tapahtunut sängen voimakastakin edistymistä. Näin on tapahtunut juuri ulkopoliittisissa suhteissa ja valtakunnallisessa nuorisopolitiikassa lähinnä organisaatiotasolla. Onkin aiheellista kysyä, miksi muut liiton toimintasektorit eivät ole kehittyneet ja edistyneet vastaavalla tavalla. Keskustelussa liittomme järjestöllisistä puutteista on usein esitetty kestävämpiä argumentteja. Tilannetta on puolusteltu sillä, että ohjelmien ja toimintastrategioitten puutteessa ei ole mielekästä laajentaa järjestön pohjaa, mikä potee toiminnallista vajuusta eikä siten vastaa tarkoitustaan. Tämä saattaakin pitää paikkaansa, mutta koska tilanne on tiedostettu, olisi kohtuuden nimissä ollut odotettavissa aktiivisempia toimenpiteitä. Eikä todella aina Liittokokoustapahtuman yhteydessä todeta vaan, että näin on jälleen kerran tapahtunut, että meidän järjestöpoliittinen taso ei ole päässyt ja kyennyt myöskään kuluneella liittokokouskaudella kehittymään odotetulla tavalla. Näin voitaneen todeta myöskin tässä liittokokouksessa. Asiaa voidaan myös tarkastella toisesta näkökulmasta eli ilman laajoja ja toimivia jäsenkaadereita emme kykene riittävän tehokkaaseen taisteluun kapitalismia vastaan. Eräiltä osin näyttääkin SNK:n poliittinen toiminta olleen lähinnä ylätasen suhteilla hoidettua kabinettipolitiikkaa. SNK:n asema maan suurimman puolueen nuorisojärjestönä on ehkä osaltaan helpottanut eräiden toimintamuotojen eteenpäinmenoa. Mutta se osa järjestötoimintaa, joka olisi vaatinut nimenomaan SNK:n johdolta omaehtoista ponnistelua, ja asioihin paneutumista, on syystä tai toisesta jäänyt vaille riittävää huomiota ja toimen-

piteitä. Jäsenkaadereiden lisäys näin toimintakertomusvuosina on ollut todella heikko. V. -71 perustettiin 28 uutta perusosastoa, mikä lukumäärä on varsin vaatimaton. Mutta kehitys on siitäkin taantunut, sillä viime vuonna eli v. -72 aloitti toimintansa vain 15 uutta osastoa. Poliittinen kasvatustyö ja koulutustoiminta ei myöskään ole ollut riittävää. Lukuisista seminaareista ym. tapahtumista huolimatta jää mielikuvaksi joukko tapahtumia hyviä sinänsä, sillä tietoa niissä on tarjottu, mutta liiton koulutuspolitiikalta on puuttunut ohjelmointi ja suunnitelmallisuus, mitkä ovat todellisia edellytyksiä luokkatietoisien kaaderiston luomisessa. SNK:n ay-toiminta, joka on ainoa kanava luoda kontakteja työläisnuoriin, ja siten lisätä heidän osuuttaan jäsenrakenteessa ja poliittisessa päätöksenteossa, ei ole myöskään tuottanut toivottua tulosta. Kenttäorganisaatio on edelleen luomatta. SNK:n ay-tovereilta puuttuvat toimintamotiivit ja strategia. Vaikkakin SNK:n ay-organisaatiossa on mukana erittäin hyviä luokkatietoista tovereita, niin heidän vapaaehtoiset ponnistelunsa eivät ole voineet riittää etenkin kun liittojohdon tukitoimenpiteet ja ratkaisut eivät ole edustaneet sitä tasoa, jota asia olisi vaatinut. Edellä esitetystä johtuen SNK:n ay-toiminta onkin jäänyt joukoksi yrityksiä vaille poliittisia päämääriä ja tuloksia. Pалаan tarkemmin SNK:n ay-toimintaan kun käsittelemme lähete keskustelussa SNK:n ay-poliittista toimintaohjelmaa, jossa pyrin hieman tarkemmin ja läheisemmin tarkastelemaan tulevaa ohjelmaa kuin myöskin SNK:n tulevia ay-poliittisia näkymiä. Halutessamme lodeilla mitata SNK:n tämän päivän poliittista voimaa niin objektiivisen kuvan saavuttamiseksi käyttäkäämme jo edellä mainittua järjestöllisen tilan mittaria. Tällöin huomio kiinnittyy niihin todella vähäisiin toimenpiteisiin, joilla olisi tuettu ja lisätty piiri- ja perusjärjestötason toiminnallisia mahdollisuuksia. Piirien taloudellisia edellytyksiä ei suinkaan parantanut liittojohdon päätös piirien taloudellisen tuen tasaamisesta sillä eräiden piirijärjestöjen on todennäköisesti luovuttava päätoimisista piiriohjaajistaan eli kyseinen päätös on johtanut jo olemassa olevan tilanteen kärjistymiseen sillä tehokasta järjestötyötä ei voida enää toteuttaa yksin vapaaehtoisin voimin tässä tilanteessa. Tosin piirijärjestöjen ongelmat eivät ole vain taloudellista laatua, sillä piiritasonkin perusjärjestön koordinointi on edelleen puutteellista. Piiritoimikuntien työskentely on ollut myöskin suurelta osin erehdysten kautta oppimista, mikä sinänsä on varma ja koettu keino, mutta ei liene järjestöpoliittisesti tarkoituksenmukaista. Vallitsevaa tilannetta kuvaa myöskin piirien poliittinen eristyneisyys, liittojohto on itsenäisesti kyennyt ratkomaan kaikki päivänpoliittiset ongelmat tarvitsematta esitellä piireille vaihtoehtomahdollisuuksia tai vielä vähemmän kysyä mielipiteitä. Voitaneen todeta, että demokratia ei ole toteutunut poliittisissa kysymyksissä, mutta sen, sijaan kylläkin melko laajasti ohjelmallisissa kysymyksissä. Voimakkaan poliittisen vaikuttajajärjestön luominen edellyttää todella tehokkaita ja pikaisia toimenpiteitä järjestökoneiston perustason toimintaedellytysten parantamiseksi. On myönteistä havaita, että kentän ongelmia on alettu tiedostaa, mutta kaikesta huolimatta esimerkiksi järjestötasolla kipeästi tarvittavia toimintaohjelmia ei ole edes alettu valmistaa. Tällä hetkellä perusosastamme toimivat kukin kykyjensä ja edellytystensä mukaan ja tulokset ovat yhtä monen tasoisia kuin niiden toiminta-asteet. Puutteena ovat yhdenmukaiset poliittiset toimintamallit, joita voisi tarpeen mukaan soveltaa niin nuoriso-, kunnallis- kuin ammattiyhdistyspolitiikkaankin, joissa tämän hetken toiminnallisuus on todella puutteellista. Olemme edellä halunneet ottaa esille muutamia liittomme järjestötoiminnan puutteita, joita kuluneella liittokokouskaudella ei ole pystytty eliminoimaan. On tietenkin luonnollista, että kaikkia todella

suuren luokan järjestökysymyksiä ei ratkaistakaan käden käänteessä, mutta tosiasia on se, että liittomme poliittisen voiman kasvu on ollut varsin vaatimatonta luokkaa. Käsityksemme mukaan monet keskeiset ongelmat olisi pystytty ratkaisemaan, jos liittojohto jo alussa mainitsemani kabinettipolitiikan sijasta olisi pyrkinyt tehokkaasti laajentamaan järjestön pohjaa ja kohottamaan sen toiminnallista tasoa sekä saavuttamaan laajemman poliittisen kannattajoukkonsa työläisnuorison. SNK:n poliittinen taistelu on luokkatietoisten joukkojen taistelua yhteisesti asetettujen tavoitteiden puolesta kohti sosialismia. Toveri Sorsa esitti puheenvuorossaan muutamia mielenkiintoisia arvioita SNK:n asemasta ja roolista. Toteamus erillispolitiikasta, joka toteutettuna aiheuttaa etääntymistä puolueesta on todella mielenkiintoinen näkemys. Jos lähdemme siitä, että SNK toteuttaa vain puolueen lähinnä päivänpoliittista linjaa pyrkimättä muuttamaan sitä suuntaan taikka toiseen, rajaa se SNK:n toiminnallisuutta nähdäksemme ratkaisevasti. Edelleen vain nuorison piirissä toteutettu sosialistinen taistelu ei myöskään siten voi suuntautua ulospäin, joka lienee ainut keino ja myöskin mahdollisuus toteuttaa ja pyrkiä sosialismiin. Kysymys on myös siitä, voiko SNK vaikuttaa voimakkaammin puolueen poliittiseen linjaan. Me tiedostamme myös puolueen sisällä olevat sangen oikeistolaisetkin ajatukset, joihin haluamme voimakkaasti vaikuttaa. On myöskin tällaista muistaa tämä oleva aspekti. Nähdäksemme nuorisoliikkeen poliittinen ja toiminnallinen itsenäisyys, joka ei ole ristiriidassa puolueen periaatteiden kanssa, on nuorisoliiton järjestöllisen ja poliittisen toiminnan ainut todellinen perusta. Kiitoksia.

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Seuraavaksi toveri Seppo Korhonen ja hänen jälkeensä toveri Pekka Aro.

Seppo Korhonen, SNK:n Porvoon Nuoret: Toveri puheenjohtaja.

Toverit, olemme menossa kohti sosialismia. SNK on omalla toiminnallaan edesauttanut etenemistä milloin nopeuttaen milloin vähemmän nopeuttaen. Työhön on osallistunut lukuisia tovereita kaikilta järjestömmä tasoilta. SNK:n jäsenet ovat toimineet ay-liikkeessä ja muussa poliittisessa toiminnassa, mutta on asia erikseen, kuinka nämä toiminnat ovat kiteytyneet toisiinsa edesauttaakseen sosialismin pikaisempaa tuleamista.

Olen henkilökohtaisesti ollut keväällä kuukauden lakossa. Olin Neste periaatteellisessa lakossa, taistelimme työntekijäin perusoikeuksista. SNK:n jäseniä oli myös muita mukana, he odottivat tukea sosialidemokraattiselta työväenliikkeeltä ja eritoten SNK:lta. Valitettavasti olemattomaksi jäänyt tuki ei rohkaissut jäseniämme tässä taistelussa. Tämän keväinen Neste lakko tarjoaa esimerkin siitä, miten etäällä sittenkin olemme siitä joka-päiväisestä todellisuudesta, jossa elää ja toimii puolueen kannattajakunnan runko ja perusta, teollisuustyöväki. Satoja miehiä oli kuukauden lakossa poliittisen vainon kohteeksi joutuneen toverinsa puolesta ja kaikki, mitä SNK sai itsestään irti oli muutama julkilausuma. Tosiasiaksi jää, että sosialidemokraattien kannatuksen ja luottamuksen voimistamisen kannalta lakko hävitettiin.

Meidän organisaatiomme ei yksinkertaisesti ole valmis edes tukemaan saati ohjaamaan työntekijöiden kamppailua oikeuksistaan. Sinänsä valitettavan tapahtuman pitää viimeistään osoittaa meille, että poliittista järjestöä — järjestöä, jonka sanalla on painoa — ei rakenneta paperilla tai kabineteissa, vaan työpaikoilla. Mutta tärkeä on havaita myös, että ongelmat ei rajoitu liittomme johtotasolle.

Eräissä julkilausumissa on kiitettävällä ripeydellä puututtu siihen, että yhtiön hallintoneuvostossa ei mahdollisimman päättäväisesti tuotu esiin työläisten näkemyksiä, mutta kovin rajoittunut ja todellisuudesta vieraantunut on se itseään sosialistiksi kutsuva, joka olettaa toiminnan ainoaksi tai keskeiseksi tasoksi yhtiön hallintoneuvoston. Samanaikaisesti, kun kansandemokraattien nuorisopiiri erittäin konkreettisesti ja laajasti avusti lakossa olevia työläisiä, jätti meidän vastaava järjestömme lakon järjestelyissä mukana olleet SNK:laiset toverit yksin. Kannanotot ovat välttämättömiä, mutta niillä ei kaadeta STK:ta ja kapitalistia eikä saavuteta työntekijöiden luottamusta.

Kotkan kokouksen jälkeistä aikaa seurattaessa ei SNK ole pystynyt ottamaan kouriintuntuva kantaa työläistovereiden taisteluun edes auttaakseen periaatteidensa etenemistä. SNK:n organisaatio piiri-, perusjärjestö- ja muilla tasoilla ei kyennyt tämän suuntaisen taistelun tukemiseen. Piiri- ja perusjärjestöjen on tuettava liittoa työläis- ja opiskelijanuorten taistelujen tukemisessa. Samoin on liiton tuettava jäsenistöään taisteluissa. Ellei tällaista toimintaa ole, olemme vähitellen tilanteessa, jossa saamme puhua historiasta, jolloin SNK:lla oli työläisjäseniä.

Toverit, kaatuneiden punatovereiden veri huutaa kostoa, se huutaa apuun lähinnä työläisnuoria ja heidän asiallaan olevia. Työläisiä keulakuvanaan käyttävää, mutta ainoastaan omia pyrkimyksiään ajavaa joukkiota tovereiden veri eikä SNK:n työläistoveritkaan hyväksy yhteiseen rintamaan.

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Pekka Aro ja hänen jälkeensä toveri Raimo Väyrynen.

Pekka Aro, Kulosaari: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit.

Puutun puheenvuorossani kolmeen nuorisoliiton kannalta erittäin keskeiseen seikkaan, joiden olisin suonut tulleen huomattavasti paremmin mainituiksi päättyvän liittokokouskauden aikana. Puutun niihin siksi, että meidän nyt olisi mahdollista pyrkiä korjaamaan virheitä. Nämä asiat ovat: Suhtautuminen työläisten jokapäiväiseen kamppailuun elinehdoistaan ja oikeuksistaan, suhtautuminen sosialidemokraattisessa puolueessa toimiviin sosialisteihin ja kolmantena kunnallispolitiikka.

Toveri Seppo Korhonen selvitti tämänkeväistä Neste Osakeyhtiön lakkoistelua. Lakkotoimikunnan työssä mukanaolleen hän tuntee asian parhaiten. Haluan vielä korostaa sitä merkitystä, jotta tällaisella työtaistelulla sosialidemokraattiselle nuorisoliikkeelle on. Kenties vakavin puute kuluneen kauden toiminnassa on ollut puuttuva kyky osallistua ja riittävästi tukea kamppailua, jota kannattajakuntamme perusjoukko elämänsä ehdoista käy. Nesteen lakko opettaa meille kaksi asiaa. Tärkeämpi niistä on, että nuorisoliikkeen taisteluvoiman pitää kestää kaikilla tasoilla, mutta ennenkaikkea perus- ja paikallisella tasolla. Toinen opetus on, että työväenliikettä eri elimissä edustavien toverien on todella edistettävä kannattajiensa etuja. Huippu on kuitenkin kapea ja voidaan aina lohkaista pois, ellei sitä ole tukemassa vankka järjestö. Toiminta alkaa alhaalta ei koskaan ylhäältä.

Eräänä keskeisenä kysymyksenä tätä liittokokousta valmisteltaessa on ollut nuorisoliiton ja puolueessa toimivien sosialistien suhde. Esimerkiksi on esitetty, että sosialidemokraattisen nuorison on kaikkialla pyrittävä muotoutumaan sos.dem. vasemmiston yhdistäjäksi taistelussa, jota käydään

sosialidemokratian marxilaisen perinteen saamiseksi harjoitettavan käytännön politiikan ohjenuoraksi. Sosialidemokratian marxilaisen perinteen korostaminen on erittäin tärkeä asia ja sehän toki muodostaa pääsisällön meidän toiminnassamme. Lainauksen alkuosa paljastaa kuitenkin esittäjänsä lyhytjänteisen ja tavoitetiedottoman suhtautumisen poliittiseen toimintaan. Hän on verrattavissa juoksukilpailujen tarkkailijaan, jonka mielestä tämän tai tuon juoksijan pitäisi johtaa kilpailua. Tällöin hän unohtaa, että kilpailua johtaa se, joka juoksee nopeimmin, eikä se, jonka pitäisi juosta nopeimmin.

Kuluneet pari vuotta osoittavat, että SNK ei voi mestaroida puolueen vasemmistoa ainakaan ennenkuin se politiikallaan ja toimintansa kaikilla tasoilla pystyy todella yhdistämään sos.dem. vasemmiston. Koska sosialistit eivät SDP:ssä pyri puolueesta eikä sen virallisista elimistä erillisen päätöksenteko-organisaation rakentamiseen on tässä sosialistien koko tehtävässä tietenkin pääpaino alueellisella ja paikallisella toiminnalla. Valta-kunnallisesti voi SNK toimia yhteydenpitovälineenä ja niin sen pitääkin, mutta nuorisoliitosta ei tule rakentaa toista puoluetta sillä meidän tulee palauttaa koko SDP marxilaiseen lähtökohtiinsa ja se voi tapahtua vain puolueen omassa organisaatiossa avoimesti toimien. Ei ole sosialisti hän, joka epäilee puolueen kannattajakunnan perustan vieroksuvan marxilaista tarkastelutapaa. Mutta tämä on arkista määrätietoista ja pitkäjänteistä työtä, josta ehkä vasta pitkän ajan kuluttua saadaan näkyviä tuloksia.

Tällä hetkellä puolueen sisällä tapahtuva marxismia korostava toiminta tapahtuu suurelta osin SNK:n ja sen alueellisen organisaation ulkopuolella suorastaan siitä riippumatta. Tämä on paljon haitallisempaa nuorisoliitolle kuin puolueen vasemmistolle. Näyttää siltä, että puolueen vasemmisto ja marxismin korostaminen sosialidemokratian aatemaailman puitteissa on alkamassa. On havaittavissa selvää edistymistä. On nuorisoliikkeelle tappio, jos se ei pysty osallistumaan tähän sosialidemokraattisen työväenpuolueen rakentamiseen. Sillä juuri nämä toverit ovat niitä, joiden toimintaa seuraamalla ja siitä oppimalla myös SNK:lle avautuu mahdollisuus voimistumiseen. Kaikella edellisellä en halua sanoa, että tilanne olisi SNK:n kannalta huono — päinvastoin. Ilahduttavan monet. SDP:ssä toimivat sosialistit ovat joko nuorisoliiton jäseniä tai muuten melko läheisesti kosketuksessa sen toimintaan. Haluan korostaa, että kannanottoja esittämällä ei sosialidemokraattista puoluetta muuteta, ei myöskään sen toiminnasta eristytymällä. Ensimmäinen seikka on luottamuksen voittaminen puolueväen keskuudessa ja se saadaan aikaan vain meidän jokaisen työllä.

Kunnallispolitiikka on ehkä tärkein alue, jolla SNK voi vaikuttaa puolueen profiiliin siihen kuvaan, jonka kannattajat SDP:sta saavat. Helsingissä kävimme erittäin menestyksellisen vaalitaistelun viime kunnallisvaaleissa. Nuorisopiiri asettui tukemaan viittätoista ehdokasta, joista kymmenen valittiin. Edellisessä valtuustoryhmässä oli neljä, joita voitaisiin nimittää sosialisteiksi, joten edistyminen oli huomattavaa. Sen seurauksena sosialidemokraattinen valtuustoryhmä on tällä kaudella esiintynyt paljon aikaisempaa päättävämmän vähävaraisten kaupunkilaisten etujen puolesta. Tie irti porvaripolitiikasta vasemmiston yhteistyöhön on pitkä, mutta sen kulkeminen on aloitettu.

Nuorisoliiton kannalta valitettavaa on, että SNK:n Helsingin piirin piiritoimikunta on tästä kamppailusta lähes täysin sivussa. Vaalin suurnittelijoista ja vetäjistä tosin monet ovat SNK:n jäseniä, mutta he toimi-

vat nimenomaan vaalityön hoitamiseksi olematta juuri millään tavoin yhteydessä piiritoimikuntaan. Väärinkäsitysten välttämiseksi totean, että piirisihteeri ja piirin ohjelmaryhmä osallistuivat sangen merkittävällä ja hyvällä panoksella toimintaamme. Mutta kun noin neljä kuukautta ennen vaaleja jakaannuttiin useisiin työryhmiin, joilla oli omat tehtävänsä vain yhteen ryhmään tuli piiritoimikunnan jäsen ja tämä ryhmä oli myös ainoa, jonka tehtävät jäivät muiden hoidettavaksi.

Kaiken kaikkiaan kun me arvostelemme SNK:n johtoa ja sen toimintaa päättyvällä liittokokouskaudella on myös muistettava, että järjestön johto ei voi olla enempää kuin sen perusta. Vaikka on selvää, että liittotoimikunnan ja toimiston tehtävänä on rakentaa SNK:sta poliittista järjestöä, niin vielä selvempää on, että tuon rakentamisen on lähdeittä paikalliselta ja alueelliselta tasolta, osastoista ja piireistä. Toimintaa osastoissa voidaan tukea liitosta käsin, mutta sitä on äärimmäisen vaikea liitosta käsin synnyttää tai pitää yllä. Tämän tietää jokainen järjestötoiminnassa mukana ollut. Olen halunnut osoittaa, että työme on pahasti kesken. Toimikautensa päättävää liittotoimikuntaa kokonaisuutena sekä liiton toimistoa on aiheellista moittia siitä, että edellytyksiä määrätietoiselle marxismiin pohjaavalle toiminnalle ei ole tämän nopeammin rakennettu.

Tovereita voidaan myös moittia siitä, että he eivät ole käyttäneet kyllin suurta osaa voimavaroistaan nuorisoliiton rakentamiseen. Sama moite on vielä vakavampana kohdistettava useiden piirien toimintaan. Ei poliittisten tavoitteiden asettamisesta ja saavuttamisesta tule mitään, jos odotetaan yksinomaan ylhäältä, kuten useat kannanilmaisut ovat osoittaneet. Historiasta löytyy Wrightiläinen työväenliike kammottavana esimerkkinä tällaisesta suhtautumisesta. Monet arvostelun esittäjistä ovat olleet keskeisillä paikoilla liiton ja piirien elimissä koko kuluneen liittokokouskauden. Turhaan heidät sinne on valittu, jos suurimmaksi suoritukseksi jää järjestön johdon sinänsä perusteltu arvosteleminen, mutta omat tehtävät jätetään hoitamatta.

Me olemme sosialidemokraatteja ja olemme sitä vastakin. Me toimimme ihmisen vapauttamiseksi kapitalismin orjuudesta ja sosialistisen yhteiskunnan rakentamiseksi. Se tavoite ei lähesty senttiäkään sillä, että ryhdymme itse viipaloimaan joukkoamme. Sosialidemokraattista nuorisoliikettä on rakennettava kaikin voimin kaikilla sen tasoilla. Kiitos.

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Nyt puheenvuorojen suhteen voitaneen menetellä siten, että seuraavan puheenvuoron aikana kaikki, jotka haluavat tästä kohdasta puheenvuoron käyttää tuovat puheenjohtajalle puheenvuoropyyntönsä. Menettely hyväksyttäneen. Hyväksytään. Seuraavaksi toveri Raimo Väyrynen, hänen jälkeensä Reijo Lindroos.

Raimo Väyrynen, Tampereen Sos.dem. Nuoret: Toveri puheenjohtaja, Hyvät toverit.

Täällä on hyvin ansiokkaasti käyty läpi yleisiä periaatteita SNK:n toiminnasta sekä sen menneisyydestä viimeisenä kuluneena olleena liittokokouskautena että sen tulevaisuudesta.

Jo yksistään tästä syystä en katso tarpeelliseksi lähteä luomaan enää mitään laajaa yleiskatsausta. Epäilen, pystyisinköhän edes siihen. Sen sijaan aion kiinnittää huomiota näitten toimintakertomusten yleiseen luonteeseen ja eräisiin kansainvälispoliittisiin kysymyksiin.

Ensinnäkin voitaneen käsittääkseni hyvin perustellusti todeta, että nämä toimintakertomukset ovat monessa suhteessa hyvin pintapuolista tekstiä ja monessa tapauksessa jättävät sangen ihmeellisen tai ehkä oikean kuvan siitä toimintatavasta ja ajattelutavasta, jota liittojohdon enemmistö on harjoittanut. Haluaisin viitata ainoastaan pariin esimerkkitapaukseen. Esimerkiksi sivulla 45 todetaan, että SDP:n kanssa suhteet on pyritty voimakkaasti normalisoimaan monin eri tavoin ja todetaan, että myöskin on onnistuttu jonkin verran saattamaan puolueen ja nuorisoliiton suhteet luonnolliseksi. Heti tämän jälkeen vertauksessa todetaan, että pääsihteeri on ollut läsnä puolueen toimistovaliokunnan kokouksissa eli tämä on ainoa seikka, joka on itseasiassa nähty todellisenä mainitsemisen arvoisena kysymyksenä pyrittäessä kehittämään SNK:n ja puolueen välisiä suhteita. Voidaan siis todeta, että puuttuu analyysi, erittely siitä, mitkä nämä suhteet ovat ja millä tavoin niitä täytyy pyrkiä kehittämään. Pääsihteerin läsnäolo toimistovaliokunnan kokouksissa ei liene tällainen seikka. Jos yksittäinen esimerkki poimitaan, voidaan viitata sivulle 80, jossa todetaan, että puolueen johdolla ja SNK:n johdolla on ollut muutamia virallisia tapaamisia, joissa on käsitelty yhteisiä, keskinäisiin suhteisiin liittyviä ongelmia. Sen jälkeen on lause: "Keskeisenä keskustelun aiheena on ollut SNK:n periaateohjelmaluonnos". Niinkuin tässä käy ilmi asiasta on puhuttu ja ilmeisesti pyritty mitätöimään periaateohjelman merkitys. Samoin saman sivun viimeisessä kappaleessa todetaan, että myönteisenä kehityspiirteinä sosialidemokraattisen työväenliikkeen kannalta on pidettävä sitä, että kertomusvuoden aikana heikkeni eräiden puolueoikeiston ja puoluevasemmistoa edustaneiden ryhmäkuntien toiminta. Voin kyllä hyvin ymmärtää, mihin vähemmistöön tai ryhmäkuntaan viitataan. Mutta tällainen täysin täsmentämätön käsittelynmäärittely ei ole paikallaan. Itse asiassa meillä on täällä nyt kaksi ryhmäkuntaa, jos niin halutaan sanoa, ja niiden heikkeneminen on tämän toimintaohjelmien lausuman mukaan toivottava ja sellainen asiantila, johon pyritään. Nämä olivat yksittäisiä esimerkkejä. Näitä puutteita, nimenomaan puutetta, analyttisestä ja erittelevästä näkemyksestä löytyy muualtakin. Voidaan viitata Paasion vähemmistöhallituksen, työväenhallituksen, jos niin halutaan sanoa, aikaan, jossa täällä on pari ylimalkaista mainintaa. Käsittääkseni sosialidemokraattisen vähemmistöhallituksen aika on ollut, paitsi puolueen myös SNK:n kannalta, hyvin keskeinen. Siitä olisi pitänyt vetää ne opit, suuntaviivat, joita yleensä hallitusyhteistyölle, koko parlamentaariselle toiminnalle, täytyy asettaa. Nyt sellaista linjanvetoa ei esiinny. Aivan samaa voidaan todeta Paasion hallituksen EEC-politiikkaa koskevasta osasta, jossa vain todetaan, että vapaakauppasopimus on parafoitu. Jos asia on nuorisoliiton toimintakertomuksessa (nuorisoliittohan on asettunut vastustamaan vapaakauppasopimusta, joka on yksi tämän liittokokouksen pää tunnuksia) on se hyvin pintapuolisesti ja monessa suhteessa epäilyksiä herättävästi kerrottu. Näitä tällaisia löytyy muitakin.

En kuitenkaan lähde mitään sitaattikokelmia esittämään, vaan puutun lyhyesti SNK:n kansainvälispoliittiseen toimintaan. Sitä voidaan näin toimintakertomuksen käsittelyn yhteydessä jakaa kahteen osaan. Toisaalta niihin kansallispoliittisiin tilannekatsauksiin, joita jokaisessa toimintakertomuksessa on, ja toisaalta SNK:n poliittiseen, tavoitteelliseen kansainväliseen toimintaan. Nähdäkseni SNK:n kansainvälistä tai toimintakertomuksen kansallista tilannetta koskevia lukuja voidaan kritisoida hieman samoilla perusteilla kuin toimintakertomusta yleensäkin — monessa yhteydessä esiintyy perusteetonta liberalismia, jos käyttäisin tällaista termiä. Esimerkiksi Bangla Deshin kohdalla todetaan vain, että tällainen valtio

syntyi sodan raunioista, haluamatta ja pyrkimättä puuttumaan siihen itse konkreettiseen konfliktitilanteeseen ja sen seuraamuksiin kansallisen politiikan kannalta. Aivan samalla tavoin suurlähettiläs Jakobsonin ehdokkuus YK:n pääsihteeriksi tuodaan hyvin neutraalisti esiin. Kohta sen jälkeen viitataan hallituksen esitykseen Saksan kysymyksen ns. "pakettikysymykseen". Tässä esimerkiksi olisi syytä tuoda esiin se suunnitelma, joka SDP:llä oli olemassa ja joka sitten jäi tietojen vuodettua toteuttamatta ja joka ei olisi sisältänyt näitä Saksan "pakettikysymykseen" sisältyneitä haitallisia tapahtumia ja ilmiöitä. Yleisesti voidaan todeta, että käsiteltäessä SNK:n kansallista toimintaa, että se on ollut onnistunutta ja tämä on varmasti pääpiirteisenä toteamuksena paikallaan. Ensimmäinen seikka joka on syytä havaita on se, että selvää aktivoitumista on tapahtunut ennen Kotkaa edeltävään aikaan verrattuna ja varsinkin liittokokouksen loppulla tämä on ollut sangen selvästi havaittavissa. Ehkä kaikkein merkittävintä kehityssuuntaa on ollut suhteiden kehittäminen sosialististen maiden nuorisjärjestöihin ja Demokraattisen Nuorison Maailmanliittoon. Tämä suhteiden kehittäminen varmasti vastaa niitä toiveita, joita meillä kaikilla oli ennen Kotkan liittokokousta ja joita ei silloisessa tilanteessa voitu toteuttaa ja joille Kotkassa tapahtunut muutos antoi pohjan. Samoin voidaan todeta, että SNK IUSY:n kehittämistoiminnassa ja SNK:n osallistuminen FNSU:n toimintaan on käsittääkseni ollut hyvin, hyvin selvillä linjoilla.

Tilastotieteeseen taipuvaisena katselin läpi ketkä SNK:n johtoon kuuluvat henkilöt ovat edustaneet liittoa ulkomailla kansallisessa toiminnassa. Päädyin seuraaviin lukuihin, joilla saattaa olla jotakin mielenkiintoa: Sundman 20 kokousta, Manninen 12, Vesa 11, Sundqvist 9, sen jälkeen tulee neljää, viittä vaikka kuinka paljon. Ja minun nähdäkseni tämä osoittaa haluamatta kieltää liittojohdon monessa suhteessa ansiokasta toimintaa suhteiden kehittämisessä sosialistisiin valtioihin kuitenkin sen kuka käytännössä on hoitanut IUSY:n ja FNSU:n suhteita vaikka tietenkin tällaiset määrälliset kehitysluvut, kehityspiirteet eivät ole riittäviä ja tässä mielessä esimerkiksi TST:n parikin päivää sitten ilmestyneessä artikkelissa ollut arvostelu voidaan kai kumota osapuulleen perusteettomana. Näkisin tärkeänä, että kun lähdetään tämän liittokokouksen jälkeen kehittämään SNK:n kansainvälistä toimintaa, täsmennetään ulkopoliittisia suuntaviivoja, pyritään löytämään sille tavallaan sisältöä enemmän kuin tähän asti on ollut. Tämä koskee mm. IUSY:n piirissä noudatettavaa politiikkaa ja monia muita kysymyksiä.

Ja lopuksi ehkä lyhyt katsaus vielä tähän tulevaisuuteen. Tavallaan tiivistäisin koko Suomen ulkopoliittikan ongelman, ongelmakimpun ja sen mukana SNK:n ulkopoliittisen toimintastrategian kahteen termiin, jotka ovat EEC-sopimus ja YYA-sopimus. EEC-sopimus viittaa paljon muuhunkin mistä yleensä on keskusteltu se on eräänlainen oire kaikelle sille vientipiirejä myötäilevälle ulkomaankauppapolitiikalle, jota 40-luvun loppupuolelta lähtien on harjoitettu. Tässä mielessä SNK:n täytyy tiivistää ja luoda myös johtotasolla paremmat edellytykset EEC:n vastaiselle toiminnalle ja kaikkeen kapitalistiseen integraatioon kytkeytymistä vastustavalle politiikalle. EEC-sopimus on hyvin pitkälle ristiriidassa YYA-sopimuksen kanssa. Näitä erilaisia tulkintoja ei liene syytä tässä lähteä käymään läpi. Näkisin kuitenkin, että idänsuhteiden kehittäminen on tärkeätä nyt juuri kun kytkeytyminen monopolikapitalistiseen integraatioon länessä on meitä selvästi uhkaamassa. Ei niinkään ehkä johtajien välisissä

suhteissa, vaan koko Suomen ja Neuvostoliiton suhteiden perusrakenteessa. Ja jotta nämä haitalliset tendenssit voitaisiin torjua on käsittääkseni ainoana vaihtoehtona se, että YYA-sopimus pyritään nostamaan toiminnalliselle tasolle. Sellaiselle tasolle, että se myös näyttelee omaa osaansa suunniteltaessa Suomen ulkopoliittikkaa suhteessa kapitalistiseen integraatioon. Uskoisin, että näitten mietteitten pohjalta voidaan ainakin eräitä suuntaviivoja SNK:n kansainväliselle toiminnalle löytää. Kiitos.

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Seuraava puheenvuoro Reijo Lindroos ja hänen jälkeensä Juhani Tolvanen.

Reijo Lindroos, Hämeenlinna: Toveri puheenjohtaja, hyvät liittokokouksetoverit!

Folke Sundmanin mainion yleispoliittisen katsauksen ja Pekka Sarkisen järjestöpoliittisen katsauksen jälkeen on hieman vaikea tulla puhumaan SNK:n tulevasta toiminnasta ja kritisoimaan niitä virheitä joita nyt päättyvällä liittokokouksella on tehty. Tämän vuoksi pyrin keskittymään lähinnä SNK:n harjoittamaan kansainväliseen toimintaan ja esittämään hieman lisää siihen, mitä Raimo Väyrynen tuossa edellä toi esille.

Tässä on jo useampaan otteeseen tuotu esille ne ansiot joita Kotkan liittokokouksen jälkeinen kausi on merkinnyt nimenomaan kansainvälisten suhteiden hoidossa. Meillä on hyvin selkeät esimerkit kahdenkeskisten suhteiden hoitamisesta SNK:n ja toisaalta Neuvostoliiton ja DDR:n, Puolan jne. kanssa. Nämä suhteet on luotu tällä liittokokouksella ja olen varma, että näiden suhteiden kehittämiseen tullaan kiinnittämään uuden tällä valittavan liittojohdon toimesta erityistä huomiota. On myöskin todettava mielihyvällä ne toimenpiteet joita SNK on harjoittanut lähinnä kansainvälisen sosialistisen liiton nuorisoliiton IUSY:n ja meidän pohjoismaisen yhteistyöjärjestömme FNSU:n puitteissa, kuitenkin tämä kansainvälinen toiminta ei ole ollut yksinomaan tai ei ole ollut riittävän tehokasta. Joka suhteessa kansainvälinen toiminta on suurelta osin keskittynyt muutamien liiton johdossa toimivien tovereiden harteille. Kansainvälinen toiminta, kansainvälinen solidaarisuus, meidän toimintamme imperialismia vastaan ei ole ollut tehokasta meidän jäsenkentässämme. Voidaan sanoa, että kansainvälisessä toiminnassa on tehty hyvin pitkälle niitä samoja virheitä, joita on tehty ideologisessa koulutustyössä, joita on tehty siinä vaiheessa kun on käynnistetty, mikäli nyt on yleensä käynnistetty, todella pitkälle menevää keskustelua periaateohjelmasta. Tällaisen koulutusmateriaalin ja toisaalta koulutus-tilaisuuksien puute on ollut omiaan estämään jäsenkentän aktiivisen toiminnan ulkopoliittisissa kysymyksissä jäsenkentän tiedostamisen näistä kysymyksistä, joiden pohjalta liiton johto on toiminut. On todettava, että EEC-kysymyksessä Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliitto oli ensimmäinen järjestö joka otti selkeästi kantaa tähän asiaan EEC:tä vastaan ja esitti myös yhteistyötarjouksen muille järjestöille. Kuitenkin on todettava, että vuodesta -71 jolloin liiton edelleenkin voimassa oleva EEC-kielteinen kanta tehtiin EEC-kysymys hyvin pitkälle unohdettiin toisin sanoen käytännön toiminnan EEC:tä vastaan. Ainoastaan muutamat aktiivisemmat nuorisoliittolaiset olivat todella mukana täysin rinnoin toimimassa kansainvälisen kapitalismin laajentumista vastaan sen sijaan jäsenkentälle liiton johto ei luonut mahdollisuuksia, ei luonut edellytyksiä toimia tämän työväenluokan kannalta elintärkeän kysymyksen piirissä. Yksi tällainen seikka joka myös herättää kritiikkiä on ollut nimenomaan toi-

minta nyt vuonna -73, YYA-sopimuksen juhluvuonna, tämän ulkopoliittikan peruskivemme YYA-sopimuksen tunnetuksi tekemisen puolesta. Siinä tilanteessa jolloin SNK onnistuu saamaan YYA-seminaariin n. 15 ihmistä paikalle ollaan väärillä urilla luotaessa kansainvälistä toimintaa silloin kun todella pyrimme tekemään, saamaan jotakin aikaseksi laajemmalla pohjalla kuin ainoastaan liiton johdon luomilla hyvillä suhteilla.

Hyvät toverit! Ensi kesänä pidetään Berliinissä Saksan Demokraattisen Tasavallan pääkaupungissa Maailman Nuorison ja Opiskelijain Festivaali tunnuksella "Imperialismin vastaisen solidaarisuuden, Rauhan ja Ystävyyden puolesta". Tilanne siitä jolloin tämä vastaava festivaali pidettiin Suomessa vuonna -62 on huomattavasti muuttunut. Enää ei kenellekään nuorisoliittolaiselle tulisi mieleen lähteä kaduille vastustamaan kivin ja pommien edistykseellisen nuorison suurta mielenilmausta rauhan ja kansojen välisen solidaarisuuden puolesta. SNK on tässä festivaaliliikkeessä ollut nimenomaan tämän festivaalin valmisteluissa alusta pitäen mukana. Kuitenkin voidaan sanoa, että tämäkin toiminta on hyvin paljolti jäänyt muutaman toverin harteille. Liiton puolesta ei ole riittävän hyvin tehty tunnetuksi tätä koko edistykseellisen nuorison tapaamista ensi kesänä. Olen varma, että näiden parin kuukauden aikana, joita meillä on vielä jäljellä ennen Berliinin festivaaleja tähän kysymykseen tullaan kiinnittämään huomiota ja todella toivon, että tänne Turkuun kokoontuneet eri perusjärjestöjen edustajat ottavat nimenomaan tämän kysymyksen nimenomaan kansainvälisen toiminnan sektorilla päätoimenpiteeksi, koska aikaa on todella vähän. Me tänne kokoontuneet SNK:laiset edustamme sukupolvea, joka voi hyvin selkeästi havaita imperialismin aiheuttamat tuhot, imperialismin aiheuttaman hädän maailmassa. Me voimme selkeästi havaita sen miten imperialismi Vietnamin, yleensä Indokiinassa, Latinalaisessa Amerikassa, Afrikassa myöskin Euroopassa riistää ja sortaa nimenomaan työväenluokkaa. Tämän vuoksi olen varma, että me myöskin tältä pohjalta yhä selkeämmin pystymme perustelemaan itsellemme minkä takia toiminta imperialismia vastaan on hyvin keskeinen lähtökohta SNK:n kansainvälisessä toiminnassa.

Tämä liittokokous tulee mahdollisesti hyväksymään joko kansainvälispoliittisen ohjelman tai mahdollisesti ainoastaan kannanoton kuitenkin kansainvälispoliittisen toimintaohjeen joka hyvin selkeästi rakentuu imperialismiin vastaiselle toiminnalle. Tämän toimintaohjelman pohjalta meillä on nyt välittömästi tämän kokouksen jälkeen todella työtä kun lähdemme viemään näitä kysymyksiä jokaisen nuoren sosialidemokraatin tietoisuuteen, kun lähdemme tekemään näistä konkreettisista kysymyksistä todella jokaisen SNKlaisen henkilökohtaisesti kokemia toimintaohjeita tällä sektorilla. Olen varma, että ne virheet joita nimenomaan kenttätason kansainvälisessä politiikassa on tehty tiedostetaan tällä hetkellä ja uskon, että niihin myöskin tullaan kiinnittämään huomiota ja toivon, että nimenomaan tämä kenttätason toiminta tullaan aivan lähivuosina välittömästi tämän kokouksen jälkeen tähän tullaan kiinnittämään erityistä huomiota.

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Seuraava puheenvuoro toveri Juhani Tolvanen ja hänen jälkeensä toveri Risto Vähätaho.

Juhani Tolvanen, Sulkava: Toveri puheenjohtaja hyvät, toverit!

Kuluneen kolmivuotiskauden aikana SNK:n kehitys poliittisena nuorisjärjestönä on kulkenut voimalla eteenpäin, ottaen huomioon sen pohjan, jolle toiminta on rakennettu. On tunnustettava, että liiton johdossa

toimineet toverit ovat todella paneutuneet tehtäväänsä. Kansainvälinen toiminta on Uitossa aivan toisella tasolla kuin ennen Kotkan liittokokousta. Taloudelliset edellytykset ovat ainakin osittain parantuneet. Vielä Kotkassa, toverit, oli valittaen todettava, että SNK oli selvästi jäljessä SDNL:sta ja NKL:sta valtion nuorisomäärärahoja jaettaessa. Nyt SNK:lla on käytettävissään sama valtionavustus kuin edellämainituilla järjestöillä. Vaikeuksia kuluneella kaudella on tietysti esiintynyt. Erityisesti tämä on tullut näkyviin koululaistoiminnassa 60-luvun lopulla.

Koululaisnuorisoin piirissä alkoi kasvaa halua tuntea lähemmin työväenliikettä ja sen toimintaa ja päämääriä. SNK:n vanha johto oU kyvytön ohjaamaan tämän nousevan tyytymättömyyden aallon sos.dem. työväenliikkeeseen ja niin se orientoitui kommunistiseen liikkeeseen ja epämääräisiin yleisdemokraattisiin ryhmittymiin. Tämä tausta huomioon ottaen on SNK:n eteneminen ollut koululaismaailmassa tyydyttävää. Esimerkkinä tuosta etenemisestä on mm. se, että 1970 SNK:lla ei ollut minkäänlaista koululaisorganisaatiota, vuoden -71 syksyllä alettiin luomaan yhteyksiä maakuntiin ja vuoden -72 syksyllä oli meillä jo yhteyshenkilöt jo melkein jokaisessa koulussa maassamme. Samoin kokousedustajien määrä eri koululaisjärjestöjen liittokokouksissa on kasvanut vuosi vuodelta.

Vielä jonkinlaisena esimerkkinä on SNK:n jäsenkentässä tapahtunut muutos. Viimeisenä kolmen vuoden ajanahan on suurin osa liiton uusista jäsenistä tullut juuri koulunuorisoin parista ja näin ollen liiton ikärakenne ja muu sellainen on muuttunut. Vertailtaessa koululaismaailmassa SNK:n kannatusta muihin ryhmittymiin huomataan, että erityisesti kokoomuksen kannatus on vähentynyt koululaisten etujärjestöissä, kun taas SNK on samoin kun "koulutoveri"-liike onnistunut lisäämään kannatustaan mutta on huomattava vertailtaessa "koulutoveri"-liikettä ja SNK:oa se, että SNK on perinteisen työväestön lasten piirissä saavuttanut huomattavasti paremman jalansijan kuin "koulutoveri"-Hike. Tästä on vedettävä se johtopäätös, että SNK:n ajama sosialidemokraattinen, sosialistisia piirteitä korostava linja on saanut huomattavasti parempaa vastakaikua tuotannossa toimivien karussa todellisuudessa elävien työläisten lapsissa kuin "koulutoveri"-liikkeen markkinoima aate. Näin ollen on todettava, että SNK on onnistunut suhteellisen hyvin viimeisen kolmivuotiskauden aikana taistelussaan paremman tulevaisuuden ja sosialismin puolesta.

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Seuraava Risto Vähätahlo ja hänen jälkeensä Ahti Korkiakoski.

Risto Vähätahlo, Liittoneuvosto: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit!

SNK:n säännöissä on maininta, että liittoneuvosto käyttää korkeinta päättäväisyyttä liittokokousten välisenä aikana. Kuitenkin tämän edellisen kolmivuotiskauden aikana kuin sitä ennenkin tämä sääntöjen kohta on jäänyt vain kirjaimeksi. Tätä ei ole haluttu toteuttaa. Jostain syystä ei ole haluttu antaa päättäväisyyttä SNK:n laajoille joukoille niin laajoille kuin mahdollista ja näiden nykyisten sääntöjen puitteissa liittoneuvosto olisi laajan mahdollinen joukko joka voi tehdä ratkaisuja ja päätöksiä SNK:n puitteissa liittokokousten välisenä aikana. SNK:n tulisi periaatteessa olla mahdollisimman demokraattinen nuorisoliitto. SNK:n tulisi antaa kentälle päätösmahdollisuus ja vaikutusvalta, kuitenkin näin ei ole tapahtunut. Toimintakertomuksessa sivuutetaan jokaisen vuoden kohdalla liittoneuvoston kohta vajaalla sivulla. On täysin ymmärrettävää, että näin on.

Tänä aikana sinne ei ole tuotu eikä sille annettu mahdollisuutta sen tehdä päätöksiä. Mahdollisuuksia kuinka voitaisiin SNK:n politiikassa ja kannanotoissa, liiton toimintakertomuksessa käsitellä laajemmin liittoneuvoston asemaa, ei ole, kun liittoneuvostolla käytännöllisesti katsoen asemaa ei liitossa olekaan. Hyvänä esimerkkinä voitaneen mainita liittoneuvoston vähäpätöisyys tämänhetkisessä liiton organisaatiossa.

Vuoden -72 liittoneuvoston sääntöjen mukaan kevätkokous pitäisi olla huhtikuun loppuun mennessä. Näin olikin, mutta tässä kokouksessa ei pystytty kaikkea säännöissä määrättyjä asioita käsittelemään. Varsinainen kevätkokous saatiin vasta elokuun puolessavälissä päätösvaltaiseksi. Pari kertaa on kutsuttu liittoneuvosto kokoon. Siitä johtuen, että liittoneuvoston jäsenetkin hyvin suurelta osalta ovat turhautuneet siihen tilanteeseen ja vaikutusmahdollisuuteen joka liittoneuvostolla on, näitä kokouksia ei saatu ennen elokuuta koolle. Siksi olisikin aiheellista, että tulevaisuudessa SNK:n liittoneuvoston asemaa korostettaisiin siten, että todella liittokokousten välisenä aikana tehtävät poliittiset päätökset ja kannanotot tärkeissä asioissa tuotaisiin liittoneuvostoon. Tällöin ei tapahtuisi vallan keskittymistä liittotoimikunnalle, jonka kannanotot tänä kolmivuotiskautena eivät ole läheskään aina tyydyttäneet kentän mielipidettä. Liittoneuvoston jäsenet ovat huomattavasti paremmissa kontakteissa kenttään ja perusjärjestöihin kuin liittotoimikunnan jäsenet siksi liittoneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa päätöksiin siinä laajuudessa, että kentän mielipiteet todella tulee kaikissa asioissa esille.

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Seuraavaksi toveri Ahti Korkiakoski ja hänen jälkeensä viimeinen puheenvuoro toveri Erkki Leskinen.

Ahti Korkiakoski, Porvoon Sos.dem. Killan nuorisosaasto: Toveri puheenjohtaja, hyvät kokoustoverit!

Tässä keskustelussa on puhuttu hyvin paljon SNK:n ammattiyhdistystoiminnasta, työläisnuorisotoiminnasta, sen puutteesta ja mitä pitäisi tehdä. Kuitenkaan en tässä puheessani puutu tällä kertaa tähän asiaan vaan lähinnä puutun Nestein lakkotilanteeseen. Tässä keskustelussahan käytti toveri Seppo Korhonen monella tapaa osuvan puheenvuoron työläistoverien asemasta ja toimintaongelmista. On totta että sosialidemokraattisessa puolueessa ja SNK:ssa on ay-toiminta osittain laiminlyöty. Tähän puutteeseen suorastaan perustavaa laatua olevaan virheeseen on tartuttava rautaisin kourin. Toveri Korhosen Nestein lakkoa koskeva osa ei kuitenkaan tukenut tätä tavoitetta. Tosiasia on, että laiminlyönnit SDP:n taholta olivat ilmeiset. Tässä suhteessa tämä tietysti kääntyy Nestein sosialidemokraattisia työläisiä vastaan. Aivan erityisen kiusallinen tilanne oli siksi, että Nestein hallintoneuvosto oli vasemmistoenemmistöinen ja koska hallintoneuvoston kansandemokraattiset jäsenet olivat hyvin aloitteellisia, niin että kunnia lakosta tavallaan kääntyy heidän edukseen ja sosialidemokraattiset työläiset ovat taas saaneet kärsiä pilkkaa ja ivaa työpaikoilla. Kuitenkin Uudenmaan ukkopiiri on ottanut hyvin jyrkän kannan valtionjohtoisia yrityksiä ja Nestettä kohtaan mm. vaatimalla että Neste on saatava järjestyksen kouriin. Tältä kannalta katsottuna oli täysin välttämätöntä, että edes Uusmaalaiset SNK:n piirijärjestöt ovat myös puuttuneet tapahtumien kulkuun ja loivat poliittisella tasolla painetta joka nopeutti lakon lopettamista. Mikäli SNK:n liittojohtokin olisi ollut yhtä aloitteellinen oltaisiin sosialidemokratian profiilia työläisten silmissä voitu varjella hie-

man paremmin. Myöskin voidaan syyttää sosialidemokraattista lehdistöä siitä, että eivät ole ottaneet minkäänlaisia kannanottoja työläisten oikeutetun lakon puolesta vaan ainoa isompi kannanotto oli Demarissa silloin kun lakko loppui.

Jatkoa silmälläpitäen, hyvät toverit, on täysin välttämätöntä, että SNK:n roolin selkeyttämisen tiellä olevat esteet on raivattava. Kun näin on tapahtunut on varmaa, että koko SDP:n on kannettava osansa työtätekevän taakasta tässä yhteiskunnassa. Tuo taakka on niin painava, että se pakottaa työväenosan etsimään uutta tietä, tietä sosialistiseen yhteiskuntaan. Tuolla tiellä keskustalaisen sosialidemokratian perustelu on piikkiinastojen levittelyä kulkureitillemme. Tämän, hyvät toverit, uskallan sanoa Nesteen lakkokomitean sihteerinä ja vakaumuksellisena vasemmistosocialidemokraattisena nuorena.

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Toveri Erkki Leskinen.

Erkki Leskinen, Kallistahti: Toveri puheenjohtaja! Ihmettelen suuresti kun toimintakertomuksessa mainitaan suhteet TUK:oon ovat entisestään viilentyneet ollen kuitenkin viileän asialliset. Onhan kuitenkin kysymys 200.444 jäsentä käsittävästä työväen-, nuoriso- ja kasvatusjärjestöstä, joka on tällä kertaa ehkä suurempia sos.dem. puolueen kasvatusjärjestöjä. Onhan 55:stä sos.dem. kansanedustajasta yli 30 kansanedustajaa TUKlaisen seuran jäsenenä. Ihmettelen vielä sitä, kun tänä aamuna ei ollut TUK:n edustajaa avajaisissa.

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Keskustelu kohdasta yhdeksän on päättynyt. Todetaan kohta yhdeksän loppuunkäsittelyksi.

LIITON TALOUS

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Kohta kymmenen käsitellään selostukset liiton taloudesta vuosina 1970, 1971, 1972, pääsihteeri toveri Tuomo Saarinen.

Tuomo Saarinen, Liittotoimikunta: Toveri puheenjohtaja, Hyvät toverit! Tehtävänäni on selvittää teille niitä tapahtumia ja niitä näkymiä, joita liittomme taloudessa on ollut kuluneen kolmisvuotiskauden aikana. Ensiksi on todettava, että oman taloudellisen toiminnan suhteen on koko kolmisvuotiskauden ajan ollut häiriönä se, että meillä ei ole ollut koko ajan samaa henkilöä hoitamassa liiton talousasioita, vaan tänä aikana niitä on päätoimisesti hoitanut kolme henkilöä ja niitten vaihtumisen välillä muutamat muut henkilöt. Siitä huolimatta voidaan todeta, että ei liiton taloudellinen tila, taloudellinen toiminta ole aivan onneton vaan se on suhteellisen hyvä.

Kuluneen liittokokouskauden aikana suurimpana yksittäisenä ongelmana meillä on ollut kysymys piirijärjestöjen avustamisesta. Kotkan liittokokous teki päätöksen, jonka mukaan liittotoimikunta velvoitettiin tutkimaan mahdollisuutta saattaa piirijärjestöt keskenään tasa-arvoiseen asemaan liitolta saatavan taloudellisen tuen suhteen. Varmasti kaikki tiedämme, että se ei ole onnistunut. Vasta tänä vuonna olemme päässeet lähinnä lisääntyneiden rahavarojen myötä tähän järjestelmään. Toisaalta erittäin suurena jarruna tässä asiassa oli se, että aikaisemmin liiton avustus piirijärjestöille perustui siihen, että liitto maksoi puolet piirijärjestön piiriohjaajan pal-

kasta, mikäli piirijärjestö hankki toisen puolen. Tällä tavalla oli kiintiöity suhteellisen suuri summa piirijärjestöille, mutta se meni parhaimmissa tapauksissa vain puolelle piirijärjestöistä. Kuitenkin tässä ratkaisua on hidastanut ja vaikeuttanut juuri se, että taloudellinen avustus tasattaessa yhtäkkiä olisi merkinnyt työpaikan menetystä hyvin useille tovereille. Tällä hetkellähän meillä on vain kolme SNK:n piiriohjaajaa kentällä ja tilapäisesti on katsottu aiheelliseksi luopua vielä näistäkin tämän vuoden ajaksi.

Uuden valtakunnallisen lain mukaantulo kuvaan ratkaisevalla tavalla muuttaa näitä olosuhteita siinä suhteessa, että valtio tulee antamaan ensi vuoden alusta alkaen — tällä hetkellä jo — melkoisella varmuudella tämä laki tulee voimaan ensi vuoden alusta —> piirijärjestöjen toimintaan avustusta.

Täällä toveri Vähätahlo viittasi niihin ongelmiin, joita meillä oli viime vuoden aikana liittoneuvoston kevätkokouksen suhteen.

On aivan totta mitä hän kertoi näistä ongelmista ja nämä ongelmat paljolta juuri johtuivat siitä, että meillä taloudenhoidon käytännöllisen hoidon suhteen oli suuria vaikeuksia niin, että tilinpäätöksiä ei saatu riittävän ajoissa. Kuitenkaan tämä ei sinänsä aiheuttanut varmasti käytännössä muuta haittaa järjestön taloudelle kuin sen juuri mitä Vähätahlokin totesi, että se jossain määrin turhautti varmasti liittoneuvoston jäseniä.

Tulevaisuudessa mielestäni on syytä panna erittäin suurta painoa järjestön taloudellisen omatoimisen varainhankinnan tehostamiseen ja nimenomaan tässä tulee eteen kysymys myyntitoiminnan tehostamisesta. Myyntitoiminta on tärkeä kahdestakin syystä, toisaalta siitä syystä juuri, että se lisää omavarainhankintaa, mutta tällaisella järjestöllä kuin SNK myynti on myös erittäin tehokasta ja merkittävää poliittista toimintaa. Sen artikkelit voivat olla tietysti aika agitoivaa ja koulutuksellista tavaraa.

Mitä tulee sitten muutamien numeroihin liiton talouden osalta vähän pidemmällä perspektiivillä. Vuonna -66 oli valtionapu SNK:lle 133.400, vuonna -67 164.000, vuonna -68 204.000, vuonna -69 242.500, ja vuonna -70 joka oli meidän ensimmäinen liittokokousvuosisipulikas 248.900, ja vuonna -71 327.000, viime vuonna elikä -72 410.000, ja tälle vuodelle meille on jo myönnetty 532.000 markkaa. Tästä tilastosta voimme havaita sen, että 60-luvulla valtionavun kehitys on ollut erittäin hidasta, kun taas tämän kuluneen kolmivuotiskauden aikana järjestön saama valtionapu on yli kaksinkertaistunut ja varmasti ei vähiten ansio tästä lankea järjestömme varapuheenjohtajalle Matti Ahteelle, joka on tässä suhteessa toiminut erittäin aktiivisesti ja voimakkaasti valtion nuorisoneuvoston puheenjohtajana.

Puolueen avustuksen suhteen numerot näyttävät seuraavilta. Vuonna -66 SNK sai Sosialidemokraattiselta puolueelta avustusta 18.000 markkaa, vuonna -67 38.000 markkaa, vuonna -68 91.000 markkaa, vuonna -69 72 500 markkaa, vuonna -70 80.500 markkaa, vuonna -71 noin 100.000 ja vuonna -72 90 000 tälle vuodelle avustuspäätös on 120 000. Tässä vastaavaa kehitystä ei ole tapahtunut kuten valtionavun suhteen. On vaikea mennä arvioimaan sitä mistä tämä kehityksen hitaus johtuu päätökset ovat nousseet 10.000 markkaa vuodessa mutta kuten esimerkiksi vuonna -72 puolue, johtuen kaksista vaaleista ja pidetyistä puoluekokouksesta ilmoitti, että eivät täysin kykene kaikkia suorittamaan ja silloin jäi noin 20.000 saamatta.

Minulla ei ole käytettävissäni ollut tietoja 60-luvun omatoimisesta varainhankinnasta mutta vuosina -71, -72 muu varainhankinta on ollut noin 50.000—60.000 luokkaa.

Erityisesti valtionavusta kannattaa tällä hetkellä mainita se, että SNK poliittisista nuorisjärjestöistä saa eniten valtionapua tällä hetkellä. Nyt vasta ensimmäisen kerran tänä vuonna — aikaisempina vuosina me olemme saaneet vähemmän kuin SDNL ja NKL — SDNL saa saman summan kuin mekin. Kulujen suhteen numerot näyttävät seuraavilta. Tilinpäätösten loppusummat vuosina -70, -71, -72 ovat seuraavanlaisia. Vuonna -70 525.200 markkaa 73 penniä, vuonna -71 475.922 markkaa 65 penniä ja vuonna -72 607.360 markkaa 31 penniä. Vuoden -73 lopputulosta tämän hetken arvion mukaan näyttää sellaiselta 800.000—850.000 luokkaa sikäli kun oma-toiminen varainhankinta loppuvuodesta onnistuu. Kulujen erittelystä on mielestäni syytä todeta muutamia pääkohtia.

Avustuksista piirijärjestöille. Vuonna -70 avustukset piirijärjestöille siis lähinnä erillisavustuksina piiriohjaajien palkkojen osana oli noin 110.000 markkaa, vuonna -71 90 000 markkaa, vuonna -72 110.000 markkaa ja nyt se päätös jonka me piiriavustuksista tänä vuonna olemme tehneet merkitsee 140.000:n markan summaa. Nämä summat joka vuosi ovat olleet noin 20 % koko-tilinpäätöksen loppusummasta. Palkka- ja hallintokulut, joihin lasketaan järjestön päätoimisten työntekijöiden palkat liittotoimikunnan liittoneuvoston kokous- ja matkakustannukset, toimitsijoiden matkakustannukset ja järjestön toimistovuokrat, puhelinlaskut jne, ovat seuraavan näköiset. Vuonna -70 225.000, vuonna -71 230.000, ja vuonna -72 300.000. Nämä summat keskimäärin vuosittain merkitsevät noin 45 %:n osuutta tilinpäätöksen loppusummasta. Ja koulutuskustannusten osalta tilanne on koulutus- ja julkaisutoiminnan osalta seuraavan näköinen. Vuonna -70 73.000, vuonna -71 74.000, ja vuonna -72 100.000 markkaa. Nämäkin summat, nämä summat ovat noin 15—20 % tilinpäätöksen loppusummasta. Kansainvälisen toiminnan osalta kulut ovat olleet seuraavan näköiset. Vuonna -70 48 000, vuonna -71 48.000 ja vuonna -72 52.000, kansainväliseen toimintaan järjestön varoista on kulunut noin 8—10 % tilinpäätöksen loppusummasta. On todettava, kun katselee noin kokonaisuutena tätä jakautumalistaa, että toivomisen varaa varmasti on koulutuspuolella ja piirijärjestöjen avustuksen puolella ja uskaltaisinkin todeta, että keskusjärjestön osuutta järjestön kokonaisvarojen käytöstä ei ole missään tapauksessa syytä päästää enää nousemaan vaan lisääntyvät taloudelliset mahdollisuudet mielestäni tulee käyttää juuri piirijärjestöjen ja koulutustoiminnan puolella.

Mitä kansainvälisiin kuluihin tulee on tässä yhteydessä syytä todeta, että 10 % eli nämä summat noin 50.000 vuosittain ovat minimiaalisia niiden suhteitten hoitamiseksi, joita SNK:n tulee hoitaa. Sen uskon, että tämän alemmaksi ei juuri päästä ja toisaalta on myöskin todettava, että koko ajan järjestö on saanut erillisavustusta kansainväliseen toimintaan ja kun myöskin periaatteena avustuksen suhteen tähän asti ainakin on ollut, että valtionavustus voisi kattaa vain noin 50 % kyseisen alan kuluista niin voidaan todeta, että tällä alueella ei mitään erityisen järkyttävää ole tapahtunut. Koko ajan kansainvälisissä kuluissa on valtionapu ollut noin 60 %. Liiton taloudellinen tilanne tällä hetkellä on mielestäni suhteellisen hyvä ja tämmöisen järjestön talous ei koskaan ole hyvä eikä liian hyvä eikä riittävän hyvä. Järjestön loppuvuosi näyttää siltä, että loppuvuodesta laskelmieni mukaan on käytettävissä koulutustoimintaan noin 50—60.000.

Olen kuullut puhuttavan muuallakin kuin liiton hallinnossa liiton tilivelkatilanteen sanotun olevan katastrofaalinen. On totta, että järjestöllä on tilivelkoja tällä hetkellä suhteellisen runsaasti. Tällä hetkellä on noin 12—13 % tilinpäätöksen loppusummasta eli noin 100.000 markkaa, mutta meillä myöskin varallisuus vastaa velkoja niin kuin sanotaan. Toisaalta tällä hetkellä juuri tilivelkatilanne on näin suuri kahdestakin syystä. Toisaalta siitä syystä, että huhtikuun valtionavustus ei tullut aikanaan. Se tuli vasta noin puolitoista viikkoa sitten ja tästä syystä tilivelkatilanne on noussut ja toisaalta liittokokouskustannukset sekä samalla käteisvarojen tarve ovat sitä luokkaa että ei ole syytä laskea kassaa tyhjäksi. Se siitä.

Kuten jo aikaisemmin mainitsin mielestäni omatoimiseen varainhankintaan on kiinnitettävä suurinta huomiota tulevassa toiminnassa. Samanlaisesti erittäin tärkeä huomio on suunnattava piiri- ja perusjärjestöjen varain- ja taloudenhoitajien kouluttamiseen. Se on se tie, jossa järjestön taloustilannetta voidaan kohentaa. Toisaalta siinä mielessä, että kaikki koulutustoiminta perus- ja piirijärjestötasolla ei olisi riippuvainen vain järjestön varoista ja järjestön mahdollisuudesta avustaa, vaan piiri- ja perusjärjestötasolla olisi nykyistä paremmat mahdollisuudet järjestää koulutusta. Tähän antaa erittäin hyvät edellytykset viime heinäkuun puolesavälissä tullut laki kunnallisista avustuksista nuorisotyötä tekeville järjestöille. Tämä on laki jonka puolesta me sosialidemokraatit valtion nuorisoneuvostossa eri komiteoissa ja eduskunnassa olemme työskennelleet erittäin voimakkaasti. Tämän lain yksi periaatteellinen merkitys on juuri siinä, että siinä päästettiin poliittiset nuorisojärjestöt lainsuojattoman asemasta. Ja nyt kun ensi vuoden alusta todellakin mitä suuremmalla todennäköisyydellä tulee voimaan laki valtion avusta valtakunnallisille nuorisojärjestöille niin edellytykset myöskin piirijärjestötasolla paranevat nykyisestään huomattavasti.

Ensimmäisenä ongelmana tässä liittokokouksessa valittavalle järjestön johdolle ja uudelle pääsihteerille on järjestää järjestön taloudenhoito ja siitä syystä omista kokemuksistani uskallan antaa muutamia ohjeita, jos vaikka tuleva pääsihteeri sattuisi kuulemaan. Nykyaikana kirjanpitoa ei enää kannata tehdä käsin se on syytä antaa tietokoneille taikka kirjanpito-koneille. Se on huomattavasti edullisempi ja käytännöllisempi. Toisaalta järjestössä voi olla vain yksi päätoiminen työntekijä joka vastaa viime kädessä järjestön kaikesta taloudesta lähes käytännöllisesti katsoen omilla ja perheensä varoilla ja hengellään ja toinen taloudenhoidosta vastaava henkilö tulee olla ennen kaikkea taloudenhoidon teknistä toteutusta varten. Pääsihteerin ja liiton johdon tärkein tehtävä on käydä neuvottelut, hoitaa lakimääräisiä asioita talouskysymysten eteenpäinviemiseksi. Lopuksi korostan sitä, että poliittisen toiminnan, poliittisen koulutuksen, ideologisen ja käytännön poliittisen koulutuksen ohella vähintään yhtä tärkeä on kunnossa oleva talous, koska ilman sitä edellämäinittukin on suhteellisen turha.

Kiitoksia tältä osalta. Puhemieshistö ja järjestävä valiokunta on pyytänyt allekirjoittanutta tässä yhteydessä esittelemään myös kohdan yksitoista työjärjestyksestä.

Koskien jäsenmaksun suuruutta ja sen tilitystapaa. Liittotoimikunta ehdottaa, että liiton jäsenmaksu eli liittomaksu olisi 2 markkaa vuodessa jokaista jäsentä kohden, maksu on tilitettävä tehdyn sääntömuutosehdotuksen mukaisesti piirijärjestöille yhdessä mahdollisen piirimaksun kanssa 15 pv tammikuuta mennessä. Piirijärjestö tilittää liittomaksun liiton poatisiir-

totilille 31 tammikuuta mennessä kunakin vuonna tämä tarkoittaa tietenkin aina maksamista jälkikäteen se tästä lauselmasta puuttuu. Tätä ehdotetaan ennenkaikkea siitä syystä, että nähdään tärkeäksi, että jäsenistöllä on konkreettinen velvoite jäsenyytensä hoitamiseksi ja myöskin nykyistä konkreettisempi tapa todeta se onko jäsensuhteet kunnossa. Ei tietenkään voida jatkuvan jäsenistön lisääntymisen myötä väheksyä tämän ajatuksen taloudellista merkitystä. Kiitoksia.

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Seuraava puheenvuoro toveri Jouko Sillanpää.

Jouko Sillanpää, Liittotoimikunta: Hyvät toverit! Kuten liiton pääsihteerin talouskatsauksesta kävi ilmi liiton tilinpäätökset, liiton rahankäyttö yleensä on kasvanut varsin merkittävästi tällä liittokokouskaudella. Erikaisesti liiton saamat valtionavustukset ovat huomattavasti lisääntyneet, mutta kuitenkin voidaan todeta, että vaikka liiton kautta rahaa on huomattavasti enemmän mennyt niin voitaisiin sanoa, että tämä rahankäyttö ole välttämättä kuitenkaan näkynyt niinkuin vastaavalla tavalla kuin olisi luullut Uiton järjestöllisen tilan edistymisessä. Eli voidaan sanoa, että rahan käyttö ei välttämättä ole ollut kaikkein hyödyllisimmällä tavalla toteutettu. Mikä tähän sitten on syynä. Niitä on varmasti useita. Ehkä noin pääsyynä mielestäni on se, että Uiton taloudenhoitoa on vaivannut tällainen yleinen suunnittelemaisuus. Ei ole tehty tuollaisia realistisia taloussuunnitelmia, joista olisi pidetty kiinni ja joista olisi aina voitu välittömästi havaita miten liiton talouden hoito kulloinkin on onnistunut ja mistä myöskin olisi voitu seurata sitä miten liiton rahoja käytetään, vaan liiton taloudellinen päätöksenteko on aika pitkälti tällaista nopeasti tehtyä päätöstä eri tilaisuuksien järjestämisestä. Ei ole tehty useinkaan kovin tarkkoja ja pitäviä laskelmia mitä ne todella tulevat maksamaan ja tosiaan voidaan sanoa, että varsin usein liiton taloudelliset ratkaisut on tehty suorastaan huiskimalla. Eli mielestäni tähän olisi syytä vakavasti perehtyä ensi liittokokouskaudella. Liiton taloudelliseen suunnitteluun ja mitä yleensä tulee liiton varainkäytön painopisteisiin, noin yleisenä huomiona voisi sanoa sen, että liiton keskushallinnon osuus on ehkä suhteettoman suuri verrattuna perusjärjestötasolle sijoitettuun rahamäärään siis nimenomaan lähien siitä, että tämä johtotason erilaisten edustusluonteisten kulujen osuus on suhteettoman suuri verrattuna SNK:n todelliseen järjestövoimaan perustasolla. EM voidaan sanoa, että SNK:n rahainkäyttö ja taloudenhoito on keskustasolla moninverroin mahtavamman järjestön tyy-Ustä kuin SNK tosiasia onkaan järjestö voimaltansa.

Sitten yksi tärkeä kysymys, josta pääsihteerikin tässä talousselostuksessaan puhui liiton taloudenhoidossa on SNK:n piiriavustusjärjestelmä. SNK:n johto ei tällä liittokokouskaudella ole onnistunut kuin aivan lopussa luomaan jonkinlaisen yhtenäisen piirien avustussysteemin, vaikka Kotkan liittokokous aikoinaan teki periaatepäätöksen tasapuolisen piiriavustus järjestelmän luomisesta. Parien tukemisen perustana tulisi olla se, että huomioitaisiin eri piirien todelliset tarpeet niiden taloudelliset voimavarat ja mahdollisuudet saada erilaista rahoitusta ja myös näiden piirien järjestöllinen voima tulisi ottaa huomioon tässä rahain jakamisessa. Ja tietenkin yksi peruslähtökohta on se, että kaikkien piirien tulisi saada jotakin. Tällaista menettelyä ei valitettavasti liiton johto menneellä liittokokouskaudella noudattanut avustuksia jakaessaan vaan avustusta on aika pitkälle sidottu siihen onko pMrijärjestöUä ollut toimitsija. Sitten lisäksi voi tosiasia sanoa, että SNK:n piiriavustus tällä liittokokouskaudella

ovat selvästi syrjineet eräitä piirijärjestöjä. Eräät piirijärjestöt eivät ole usein pitkään aikaan saaneet mitään avustuksia ja toiset huomattavasti enemmän. Ja tällainenhan ei luonnollisestikaan mielestäni sovi SNK:n piiriavustusjärjestelmään. Liittotoimikunta on juuri tämän liittokokouskauden edellä tehnyt tällaisen uuden avustussysteemiratkaisun jossa suurinpiirtein jaettiin tasan piiriavustus piireille. Suurinpiirtein kaikki piirit saavat saman suuruisen summan rahaa mutta mielestäni välttämättä tätä nykyistäkään järjestelmää ei ehkä voi pitää lopullisena eikä ehkä täysin tyydyttävänä. Liittokokouksen jälkeen on ehkä senkin kehittämistä vakavasti pohdittava.

SNK:n taloutta tulevalla liittokokouskaudella on pystyttävä välttämättä kehittämään, että järjestön talous rupeisi vihdoin pelaamaan jonkinlaisella järjestelmällisyydellä. On pystyttävä välttämättä kehittämään todella tarkkoja taloussuunnitelmia, joissa huomioidaan eri toimintasektoreiden taloudelliset tarpeet ja nimenomaan nämä tarpeet tulee huomioida realistisesti, eli, että nämä pitää olla paikkansa pitäviä. Ei siitä isinänsä hyötystä ole, että joku hutaisee äkkiä jonkinlaisen budjetin, jossa ei sitten kuitenkaan tosiasiaassa ole huomioitu se mitä liitto tulee tekemään seuraavalla kaudella ja laskettu sitä kuinka paljon rahaa voidaan mihinkin käyttää. On siis täysin välttämätöntä, että seuraavalla liittokokouskaudella pystytään eri toimintasektoreittani luomaan tarkkoja taloussuunnitelmia ja sitten näistä yhdistämään liitolle lyhyen tähtäimen taloussuunnitelmat ja toisaalta sitten pitää suunnitella myös liiton taloutta pitkällä tähtäimellä. Sitähän ei juuri olekaan suoritettu. On pysytty yleensä tilivuodessa. Pitäisi pystyä pitkälläkin tähtäimellä suunnittelemaan erikoisesti liiton erilaisia rahoituslähteitä ja rahoituskeinoja. Ja todennäköisesti myös tulevalla liittokokouskaudella on liiton johdon syytä kenties harkita uudelleen eräiden taloudellisten voimavarojen painopisteiden määrittelyä, jotta liiton talouden vahvistumisesta hyötyvät kaikki järjestötasot, jota välttämättä tällä liittokokouskaudella ei ole tapahtunut huolimatta valtionavustusten suuresta kasvusta. Kiitos.

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Seuraa puheenvuoro toveri Niilo Virkkunen.

Niilo Virkkunen, Heinolan Sos.dem. Nuoriso-osasto: Toveri puheenjohtaja. Kun tässä kokouksessa on käynyt selville se, että jokaisesta puheenvuorosta, ainakin eräitten henkilöitten pitämistä puheenvuoroista, on heti välittömästi puheen jälkeen jaettu moniste niin olisin toivonut, että myöskin tästä liiton taloudellisesta tilanteesta ja tilasta olisi ollut käytettävissä moniste, josta olisi nähty ne taseet mistä, miksi ja mihin on liiton toiminnassa varoja käytetty. Nyt tätä ei ole kuitenkaan syystä tai toisesta jaettu. Minun täytyy ihmetellä tätä asiaa, onko liiton rahavarojen käytössä ollut niin paljon mätää, ettei ole uskallettu liittokokoukselle esittää edes taseita. Täytyneekin todeta, että liiton taloudenhoito on ollut rompallaan. Siitähän on kentällä kuulunut huikeita. Ei edes liittoneuvosto ole voinut sääntömääräisessä kokouksessaan liiton tilejä vahvistaa, eikä myöntää liiton tileistä vastuuvollisille tili- ja vastuuvapautta. Onko liitto ollut niin köyhä, ettei se ole voinut palkata sellaista taloudenhoitajaa, joka pystyisi nämä asiat ajallaan tekemään vai mistä on ollut kysymys? Ehkä se on sanottakoon se tässä erittäin suuresti ollut riippuvainen myöskin pääsihteeristä.

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Keskustelu kohdasta kymmenen on päättynyt. Todetaan kohta kymmenen loppuunkäsittellyksi.

JÄSENMAKSUT

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Kohta yksitoista päätetään jäsenmaksun suuruudesta ja tilitystavasta. Liittotoimikunta ehdottaa, että liiton jäsenmaksu eli liittomaksu olisi vuodessa kaksi markkaa per jäsen. Maksu tilitetään tehdyn sääntömuutosehdotuksen mukaisesti piirijärjestölle yhdessä mahdollisen piirimaksun kanssa 15 päivä tammikuuta mennessä. Piirijärjestö tilittää liiton maksun liiton postisiirtotilille 31 tammikuuta mennessä kunakin vuonna, Keskustelu alkaa. Toveri Virkkunen.

Niilo Virkkunen, Heinolan Sos.dem. Nuoriso-Osasto: Toveri puheenjohtaja. Aikoinaan tässä SNK:ssa päädyttiin siihen, että jäsenistöltä ei liittoperi maksuja vaan jätti sen piirijärjestöjen ja perusjärjestöjen tehtäväksi. Minä rohkenenkin esittää, että tämä sama entinen käytäntö jatkuisi tästäkin lähtien yhä edelleen. Sillä minä katson, että se nuoriso joka tällä hetkellä SNK:ssa on valtaosana ja käy kouluja ovat vailla käteisrahoja taikka saavat ne vanhemmiltaan. Onko siis syytä, että liitto lähtee heiltä sitä kaksimarkkastakaan viemään, koska he kuitenkin joutuvat maksamaan omalle perusjärjestölleen ja myöskin piirilleen jäsenmaksuja?

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Keskustelu kohdasta 11 on päättynyt. Toveri Niilo Virkkunen on tehnyt liittotoimikunnan esityksestä poikkeavan ehdotuksen, mutta tämä ehdotus ei ole saanut kannatusta ja ehdotus raukeaa. Näin ollen on tullut hyväksytyksi liittotoimikunnan esitys. Kohta 11 on loppuun käsitelty.

LÄHETEKESKUSTELUT

1. Periaateohjelma

Kohta kaksitoista työjärjestyksen muutoksen vuoksi siirtyy myöhäisempään ajankohtaan ja siirrytään kohtaan kolmetoista, joka tässä työjärjestyksessä on siis kohta kaksitoista. Suoritetaan lähetekeskustelu valiokuntakäsittelyyn lähetettävistä asioista. Liittotoimikunta esittää, että lähetekeskustelu suoritettaisiin seuraavassa järjestyksessä perustelupuheenvuoroinen. Enksi periaateohjelma perustellun puheenvuoron esittää Erkki Liikanen. Järjestöpolitiikka Pentti Väänänen, ay-politiikka Kauko Viitala, koulutuspolitiikka Jorma Westlund, aluepolitiikka Matti Ahde, talouspolitiikka plus teesit Pertti Hynynen, päihdepolitiikka Hannu Vesa, säännöt Matti Nurmi. Tämä hyväksyttäneen. Hyväksytään. Käsitellään ensi periaateohjelma, toveri Erkki Liikanen.

Erkki Liikanen, liittotoimikunta: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit!

Periaateohjelman valmisteluun liittyvässä työssä ja sitä seuranneessa keskustelussa on puhuttu ideologiasta lainausmerkeissä varmasti enemmän kuin konsanaan SNK:n historiassa. Jotta ei syntyisi väärinkäsityksiä siitä mistä me oikeastaan keskustelemme puhuessamme ideologiasta lienee paikallaan muutama sana tämän käsitteen täsmällisestä määrittämisestä.

Perinteellisesti ideologia on määritelty kahdella tavalla, jotka kuitenkin liittyvät kiinteästi yhteen, toisaalla ideologia määritellään todellisuuden typistetyksi ja vääristyneeksi heijastumaksi-. Ideologioissa ihmisten ja ihmiskuntaluokkien väliset suhteet esiintyvät vääristyneinä, käännteisinä jonkinlaisina haamuina todellisista suhteista: Tällöin ideologia on käsitetty historian ihmisten todellisten suhteiden ja käytännön virheelliseksi tiedostamiseksi. Näin ideologia ei ole mitään muuta kun kokoelma erehdyk-

siä ja illuusioita ja valheita. Ideologian kritiikin tehtävänä on paljastaa nämä valheet ja erehdykset sekä se todellisuus, jonka ilmaisuna tällaiset ideologiat syntyvät. Tässä yhteydessä ideologiat usein samaistetaan tietoisuuteen yleensä tai lainataan mielellään tunnettua lausumaa "ihmisten tajunta ei määrää heidän olemistaan vaan päinvastoin heidän yhteiskunnallinen olemisensä määrää heidän tajuntansa." Yhteiskunnallisen olemisen muotojen löytäminen merkitsee avaimen löytymistä myös ideologioiden eri muotoihin ja ilmenemistapoihin.

Toinen ideologia-käsitys ei ole yhtä radikaali kuin edellinen. Tämän käsityksen mukaan ideologiat eivät ole sinällään harhaa ja erehdystä. Jos ideologiset lähtökohdat palautetaan niiden historiallisiin edellytyksiin ja lähtökohtiinsa, yhteyksiinsä, ne lakkaavat olemasta täydellistä harhaa, ne muuttuvat pikemminkin teorioiksi, jotka eivät ole tietoisia aineellisesta perustastaan ja merkityksestään, joita ei ole liitetty kiinteästi käytäntöön ja joiden käytännön seuraamukset jäävät merkityksettömiksi tai ovat erilaisia kuin kuvitellut seuraukset. Tämän ideologiakäsityksen mukaan ideologiat toisin sanoen ovat teorioita, jotka esittävät tietyt ryhmäedut tai luokkaedut yleisinä totuuksina, kaikkia ihmisiä ja kaikkia aikakausia koskevinä totuuksina. Kapitalistisen yhteiskunnan lainalaisuuksien kilpailun vastakohtaisuuksien jne. käsittäminen luonnonlakeja vastaaviksi välttämättömyyksiksi tai ihmisen perusluonnon ilmaisuiksi on juuri tällaisen ideologiakäsityksen mukaista.

Kokoavasti voimme nyt ilmaista ideologian keskeiset tekijät seuraavasti. Ideologiat lähtevät liikkeelle tietystä historiallisesta totuudesta, mutta esittävät tämän todellisuuden ilman tietoisuutta tiedostamatta tämän todellisuuden luonnetta ja omaa suhdettaan tähän historialliseen todellisuuteen. Toiseksi ideologiat korvaavat todellisuuden tiedostamisen olemassa olevilla perinteisillä käsityksillä, joiden seurauksena tiedostaminen vaikeutuu, todellisuus peittyä harhan ja sumuverhon suojaan.

Kolmanneksi ideologian luonne on kahtalainen: toisaalta se esittää itsensä ratkaisuna maailmankatsomuksellisiin ongelmiin ja on tässä mielessä maailmankatsomus, toisaalta se edustaa tiettyä luokka- ja ryhmäintressiä. Neljänneksi ideologiat ovat aina yhteydessä yhteiskunnalliseen ja poliittiseen käytäntöön. Ideologiset käsitykset ovat ryhmien tai yhteiskuntaluokkien välisen taistelun kohteita, välineitä. Viidenneksi: Vaikka ideologioihin aina sisältyy harhaa ja tiedostamatonta, niiden vaikutus ei ole toki epätodellisempi kuin minkään muun todellisuuden ilmentymän vaikutus. Niiden vaikutus käytäntöön ja toimintaan on tiedostettu tai tiedostamaton, mutta joka tapauksessa niiden vaikutus on suora ja yhteiskunnallisten suhteiden kannalta, pysyvyyden kannalta, ratkaiseva: ne hahmottavat ryhmien ja luokkien intressit ja luovat toiminnalle malleja. Kuudenneksi ideologioissa on aina kysymys yhteiskunnallisten suhteitten hämmäntämisestä siinä mielessä etteivät ne ideologisten käsitysten takaa ole nähtävissä välittöminä yhteiskunnallisina suhteina ja käytäntönä.

Edellä olen hahmotellut klassisen marxilaisen käsitteen peruspiirteitä. Olen pitänyt tällaisen selvityksen pitämistä tarpeellisenä koska sen avulla voimme paremmin hahmottaa perusluonteeltaan sosialistisen historiallisen materialismin pitkälti nojaavan periaateohjelman tehtäviä, asemaa ja siitä käytyä keskustelua, kuinka periaateohjelma suhtautuu ideologiakäsitteseen. Ensinnäkin on luonnollisesti todettava, että periaateohjelma kokonaisuudessaan ei voi olla samalla tasolla kuin ideologiat klassisessa merkityksessä. Asian voisi ehkä ilmaista sanomalla, että ohjelma on yritys vähentää porvarillisten ideologioiden vaikutusta tässä osassa työväenliikettä, jota

me edustamme. Joka tapauksessa ohjelma toimii ideologiakriittisenä asiakirjana ja voimakkaana ohjeena todelliseen tietoisuuteen pääsemiseksi. Emme voi sitä sisällöllisesti verrata ideologioihin perinteellisessä merkityksessä. Samalla meidän on kuitenkin nähtävä, ettei ohjelma voi, sillä ei ole mahdollista, antaa täysin läpinäkyvää kuvaa yhteiskunnasta jossa elämme. Tätä täydellistä läpinäkyvyyttä voidaan lähestyä pelkästään käytännön välityksellä. Periaateohjelman ympärillä käydyssä keskustelussa on kuitenkin ollut havaittavissa piirteitä, joita ei voi ymmärtää muuten kuin tarkastelemalla niitä perinteellisen marxilaisen ideologiakäsityksen valossa.

Olen jo maininnut, että porvarillisen ideologian luonteeseen kuuluu ja yleensä porvarillisten ideologioiden luonteeseen kuuluu, että ne esittävät ihmisten väliset yhteiskunnalliset suhteet esineellisinä fetisseinä; elävien ihmisten elävät suhteet esitekään näin elottomina. Tämä piirre on tullut esiin keskustelussa ikävällä ja periaateohjelman tehtävien ja luonteen kannalta ristiriitaisella tavalla. Koko ohjelmaa yleisesti ja sen yksityiskohtia erityisesti on käsitelty fetissien tavoin. Ohjelman on oletettu ratkaisevan liikkeemme kysymyksiä, joihin sillä ohjelmalla ei ole mitään mahdollisuuksia. Sen on oletettu ratkaisevan liikkeemme kysymyksiä, joihin ohjelmalla ei ole mitään mahdollisuuksia. Sen on oletettu antavan vastauksia sellaisiin poliittisiin ongelmiin, joiden ratkaisemiseen se nimenomaan ohjelmalla ei pysty. Sen on oletettu saavan ihmeitä aikaan siellä missä pelkästään ankara yhteiskunnallinen ja poliittinen taistelu voi saada aikaan tuloksia. Sen on nähty muodostavan jonkun kummallisen uuden ideologian, joka poikkeaa milloin mitenkään paljon mistäkin muusta poliittisesta ideologiasta tai sen on jopa sanottu poikkeavan jostakin muusta poliittisesta käytännöstä. Sen yhteydessä on pidetty poliittisen aritmetiikan ja geometrian luentoja ja jopa graafisin esityksin on sen sisältöä pyritty selvittelemään. Ohjelma ei kuitenkaan ole mikään fetissi, eikä sen ainakaan tulisi olla uskonyhteyttä luova järjestelmä, jolla pyritään oikeuttamaan joitakin poliittisia käytäntöjä.

Ohjelma on sitä vastoin kokoelma menetelmällisiä suuntaviivoja yhteiskunnallisen ja poliittisen todellisuuden erittelemiseksi. Siinä vaikuttavien lainalaisuuksien selvittämiseksi ohjelma tarjoaa periaatteet, joiden mukaan voimme tulkita ja suunnata työpaikoilla, kouluissa, korkeakouluissa jne. käytävää taistelua, joiden avulla voimme suunnistautua nopeasti vaihtuvissa poliittisissa suhdanteissa ja yhteiskunnallisissa tilanteissa. Ohjelma ei voi olla sen vanhan käytännön kaltainen, joka muodostuisi ohjeista: "Polvistu, liikuta huuliasi niin uskot!" Sen tulisi ennemminkin vaikuttaa tämäntapaista, tämäntapaista ideologiaa käytäntöjä murentavasti. Tuoda uskon tilalle järjen ja sen ohjaaman käytännön. Ohjelmalla ei voi olla sitä itseisarvoa, joka joskus sille on tunnut annettavan keskustelun kuлуessa. Itseisarvosten ohjelmien taipumuksena on muodostua suljetuiksi järjestelmiksi, joihin ei suodatu käytännön kokemukset eivätkä politiikan tulokset.

Viime kädessä kuitenkin käytäntö, todellinen liike, ratkaisee ohjelmien, myös tämän periaateohjelman, pätevyyden ja käytäntö sotii perusluonteensa mukaisesti kaikkia suljettuja järjestelmiä vastaan. Se avaa uusia mahdollisuuksia. Se poistaa poliittisesta käytännöstä ja taistelusta todellisuutta hämärtävät opinkappaleet. Vain käytäntö voi avata uusia perspektiivejä. Tämä työväenliikkeen käytännön taistelusta, elämän liikkeestä saatu opetus on nähdäkseni pidettävä tarkoin mielessä arvioitaessa periaateohjelman asemaa ja merkitystä SNK:lle. On toivottavaa, että nyt käsittelyssä oleva

periaateohjelmaesitys ja hyväksyttävä periaateohjelma voivat osaltaan olla kehittämässä poliittista teoriaa sosialidemokraattiselle liikkeelle. Sosialistinen liike ei koskaan ole erehtymätön. Se vahvistuu usein erehtyessään, mutta sosialistinen liike ei kulje eteenpäin vain voitosta voittoon. Liikkeen tiellä on jatkuvasti esteitä. Poliittisen teorian tulee muokata tämän liikkeen taistelua, estää liikettä joutumasta umpikujiin. On aina muistettava, että teoria on liitettävä käytäntöön mutta teorian ja käytännön yhteys ei ole yksinkertainen ja aina samanlainen. Tämä yhteys on dialektinen ja käytännön ja teorian yhdistämisen vaikeudet nimenomaan tulevat jatkuvasti vastaan tutkiessamme sosialidemokraattisen ja miksei koko työväenliikkeen historiaa.

Nyt käsitellyssä oleva SNK:n periaateohjelmaluonnos juontaa taustansa Kotkan liittokokouksessa tehdyistä päätöksistä, joiden mukaan liittotoimikunnalta edellytettiin periaateohjelmaesitystä tälle liittokokoukselle. Käsitellyssä olevaa esitystä valmisteltiin eri liiton elimissä parisen vuotta. Pitkällä valmistelulla ja käsittelyn eri vaiheilla oli varmasti tärkeä merkityksensä koko nuorisoliitolle. Se on ollut omiaan lisäämään keskustelua ideologisista kysymyksistä. Se on lisännyt aktiivisuutta opintotoimintaan. Toisaalta on tietysti todettava kielteisenä piirteenä se, että liian yksinkertaisten käytännöllispoliittisten johtopäätösten vetäminen käydystä keskustelusta saattoi usein ja saattaa jatkuvasti johtaa varsin virheellisiin jopa porvarillisiin ideologiakäsityksiin ja käytännön ja teorian yhteyden väärinymmärtämiseen. Liittotoimikunnassa periaateohjelman käsittely oli varsin monivaihteinen, erimielisyyksiä oli muutamista varsin keskeisistä kysymyksistä. Haluan tässä puuttua eräisiin niistä. Periaateohjelman ympärillä käydyssä keskustelussa eniten ovat erilaisia käsityksiä aiheuttaneet kysymykset valtiosta, parlamentarismi, työväenluokan johtovalta, kysymys väkivallan käytöstä sekä kysymys puolueen ja nuorisoliiton suhteista.

Periaateohjelmalehtaus lähtee valtiota käsitellessään siitä perinteisestä marxilaisesta lähtökohdasta, jonka mukaan kapitalistinen valtio on aikaisempien valtiotyyppien tavoin ilmaus siitä, että yhteiskunta on jakautunut toisilleen vastakkaisiin luokkiin. Samalla periaateohjelma toteaa, että valtiovalta kapitalismissa on alistettu pääomasuhteen uusintamisen ja kapitalismin kokonaisuuden tarpeille. Edelleen ohjelmassa korostetaan, että valtion merkityksen kasvu ei ole merkinnyt sen luokkaluonteen häviämistä. Liittotoimikunnassa ja myöhemmin käydyssä keskustelussa on ollut keskeisenä erimielisyytenä se tuleeko valtiovaltan riippuvuus ilmaista suhteessa pääomasuhteen uusintamiseen ja kapitalismin kokonaisuuteen vai suhteessa vallitsevaan luokkaan. Periaateohjelmassa on hyväksytty edellinen lähtökohta joka merkitsee sitä, että valtion roolia tarkasteltaessa korostetaan keskeisesti kapitalismin pitkäjähtäimen objektiivisia lähtökohtia. Toisaalta jos valtiovaltan riippuvuus ilmaistaan mekaanisesti alistussuhteessa vallitsevaan luokkaan on käsitteen 'suhteellinen itsenäisyys', joka periaateohjelmassa on varsin keskeinen, määrittelemisen varsin vaikeaa. Kun ohjelmaesityksessä todetaan, jotta voitaisiin ottaa huomioon kapitalistisen tuotantotavan molemmat puolet eli riisto ja pääomien keskinäinen kilpailu tarvitaan valtio, jolla on suhteellista itsenäisyyttä eri pääomapiireistä. Esitetyssä kritiikissä on annettu ymmärtää, että nämä määrittelyt asettaisivat jotenkin kyseenalaiseksi kapitalistisen valtiovaltan luokkaluonteen. Tällöin on nähdäkseni ymmärretty käsite 'suhteellinen itsenäisyys' perustavaa laatua olevalla tavalla väärin. Periaateohjelmaesitys toteaa ja lähtee siitä, että se ei määrittele eikä määritä suhteellista itsenäisyyttä suhteessa tuotantosuhteisiin ja niiden olemassaoloon, vaan suhteellinen itsenäi-

syys määritellään nimenomaan suhteessa hallitsevaan luokkaan. Luokka-taistelutilanteessa tämä käsitys on varsin yleinen viimeaikaisessa marxilaisessa keskustelussa. Tämä merkitsee sitä, ettei suhteellinen itsenäisyys sinänsä tietenkään aseta kapitalistisia tuotantosuhteita saatikka valtion luokkaluonnetta kyseenalaiseksi vaan antaa valtiolle mahdollisuuden toimia suhteellisen itsenäisesti erityisesti silloin kun hallitsevan luokan eri osat, eri pääomapiirit, ovat ristiriidassa keskenään. Kritiikissä on todettu että ohjelmassa pitäisi erikseen mainita valtion olevan viime kädessä alistetussa asemassa hallitsevaan yhteiskuntaluokkaan nähden. Mitä tämä nyt viimekädessä tarkoittaa? Jos se tarkoittaa sitä, että viimekädessä perusta määrittää päällysrakenteen, että alarakenne viimekädessä määrittää ylärakenteen, on kyse sen luokan itsestäänselvyydestä, että sen mainitseminen tässä yhteydessä enää on varsin kyseenalaista. Toisaalta tällaisen maininnan lisääminen merkitsisi sitä, että koko käsite 'suhteellinen itsenäisyys' tulisi hämäräksi ja antaisi vaikutelman, että sitä ei ole joko ymmärretty tai se on ymmärretty väärin.

Parlamentarismia koskevat ristiriidat ja erimielisyydet ovat olleet moninaisempia. On sanottu kyseessä olevan parlamentaarisen ja ulkoparlamentaarisen toiminnan keskinäisen suhteen arvioinnin. Voidaan helposti asettaa kyseenalaiseksi se onko tällainen parlamentaarisen ja ulkoparlamentaarisen toiminnan erottelu, joka tuli tutuksi 60-luvun lopun länsi-Eurooppalaisissa vasemmistopiireissä käydyistä keskusteluista, enää kovinkaan ajankohtainen. Luvussa kapitalistinen valtio esitys toteaa: "Kapitalistisen valtion erityispiirteenä on poliittisen päätöksenteon erottaminen yhteiskunnallisesta tuotantotapaa koskevasta päätöksenteosta." Edustuksellisten laitosten oletetaan takaavan demokraattisen vallankäytön kapitalistisen valtion ja yhteiskunnan puitteissa ja edelleen tämä valtio tyyppi "kapitalistinen valtio" voi ilmetä erilaisissa valtiomuodoissa kuten esimerkiksi monarkia, porvarillinen demokratia ja fasismi. Näistä porvarillinen demokratia on saanut nykyisen muotonsa yleisine ja yhtäläisine äänioikeuksineen työväenluokan taistelun tuloksena. Sosialistisen liikkeen tärkeänä tehtävänä on saavutettujen voittojen ja etujen puolustaminen sekä niiden jatkuva laajentaminen. Sosialistinen liike on lähtenyt siitä, että porvarillinen demokratia tarjoaa parhaimmat edellytykset sosialismin puolesta käytävälle ammatilliselle ja poliittiselle taistelulle. Nähdäkseni tässä yhteydessä on jo määritetty porvarillisen demokratian ja sen edustuksellisten laitosten puitteissa tapahtuvan taistelun lähtökohdat. Jos välttämättä halutaan suoriutua jako parlamentaariseen ja ulkoparlamentaariseen toimintaan, on kohtuudella edellytettävä, että ulkoparlamentaarisen toiminnan luonne tarkemmin jäsennetään. Varsin perusteellisesti tässä epäonnistuu kirjallisessa muodossa esitetty kritiikki. Ensinnä kun tämä kritiikki osittain varsin oikeutetusti arvioi ohjelmassa asetettuja parlamentaarisen taistelun tavoitteita yksioikoisiksi ja pelkästään propagandistisiksi niin kuitenkin kritiikissä esitetään parlamentaariselle toiminnalle ja myös joukkotoiminnalle samat varsin yksioikoiset tavoitteet. Jos kyseessä on ollut lapsus tekijöiden taholta, he voivat sen tietysti täällä ilmoittaa myöhemmin. Toisaalta jos halutaan määrittää ulkoparlamentaarisen toiminnan luonne on nähdäkseni eriteltävä kaksi eri toimintamahdollisuutta. Ensinnäkin on eriteltävä se ulkoparlamentaarinen toiminta, joka järjestetään parlamentissa tapahtuvan poliittisen taistelun tueksi. Tätenhän on suuntautunut keskeisin osa mielenosoituksia esimerkiksi tänä päivänä joskus jopa niin konkreettisella tavalla, että ne pidetään eduskuntatalon portailla. On tuskin luultavaa, että tällaista toimintaa kukaan näkee sosialidemokraattien parlamentissa tapah-

tuvan toiminnan kannalta kielteisenä. Toisaalta on erotettava se osa ulko-parlamentaarista toimintaa, joka pyrkii suoraan päätöksentekoon. Tämä onkin jo huomattavasti vaikeampi tehtävä jos joku tämän tyyppisen ulko-parlamentaarisen toiminnan määrittelyä periaateohjelmassa pitää tarpeellisena on kohtuudella edellytettävä käsitteen konkreettista erittelyä.

Kolmas ristiriita koskee käsitteen 'johtovalta' määrittelyä. On itsestään selvää, että kun tuotantovälineiden yhteiskunnallistamiseksi ja sosialismiin siirtymiseksi työväenliike tarvitsee valtaa niin se tarvitsee valtaa työväestön oikeuksien ja oikeuksia puolustavia uudistusten läpiajamiseksi joka päivä. Ensinnäkin on korostettava sitä, käsitettä 'johtovalta' ei ole missään vaiheessa käytetty samalla tavoin kuin puolueen periaateohjelmassa ja SNK:n periaateohjelmaluonnoksessa kuten on joskus virheellisesti väitetty. Jos käytämme työväenluokan ja sen liittolaisten 'johtovalta'-käsitettä avaimena yhteiskuntarakenteen muuttamiselle on kohtuudella edellytettävä, että määritellään mitkä ovat tämän johtovallan saavuttamisen tunnusmerkit. Mitkä ovat sen olennaiset edellytykset. On helppoa todeta, että sen subjektiivisina edellytyksinä ovat työväenluokan ja sen liittolaisten korkea tietoisuusitaso, mutta mitä rakenteellisia edellytyksiä on työväenluokan ja sen liittolaisten johtovallan täytettävä. Mitä on tapahduttava esimerkiksi kapitalistisen valtion suhteen. Koko ongelma on helppo väistää toteamalla kuten kritiikissä on sanottu, että Marx ja Engels käyttivät 'proletariaatin diktatuuri'-käsitettä. Sanalla, joka tuo mieleen lähinnä juuri käsitteen 'johtovalta', on helppoa ja yksinkertaista todeta, että kysymys on vain vallan luokkasisällöstä siitä minkä luokan eduksi valtaa käytetään. Ja lopullisesti koko ongelma voidaan tietysti väistää sanomalla, että 'proletariaatin diktatuuri'-käsitteellä on kuitenkin tiettyä historiallisia rasitteita, jonka takia on parempi käyttää käsitettä työväenluokan ja sen liittolaisten johtovalta.

Haluan vielä lyhyesti puuttua kahteen kysymykseen ensinnäkin neljänneksi kysymykseen väkivallasta ja sitten viidenneksi kysymykseen puolueen ja nuorisoliiton suhteista. Esityksen luvussa "vastavoimat" korostetaan kapitalismin rakenteellisen väkivallan merkitystä, toisaalta korostetaan sitä, että sosalistisen liikkeen uudistusohjelma lähtee yhteiskunnan muuttamisesta rauhanomaisin keinoin. On esitetty, että rehellisyyden, nimenomaan rehellisyyden, nimissä on välttämätöntä kuitenkin todeta porvariston pyrkimys väkivallan käyttöön työväenluokkaa vastaan ja se, että tällaiset pyrkimykset on torjuttava. Ja on esitetty, että ensimmäisessä luonnoksessa ollut kappale väkivallan käytöstä olisi palautettava sellaisenaan. Vaikka unohtaisimmekin sen sosialidemokraattien historiasta tutun asennoitumisen väkivallan käyttöön, on todettava, ettei ole kovinkaan helppoa tätä kysymystä ratkaista. Kun on korostettu, että periaateohjelman tulee antaa SNK:lle pelkän ideologisen ja strategisen ohjenuoran, olisi mielenkiintoista tietää mitä konkreettista poliittista käytäntöä mitä konkreettisia toimenpiteitä olisi luotava siltä pohjalta, mitä konkreettista poliittista käytäntöä, mitä konkreettisia toimenpiteitä olisi luotava siltä pohjalta, että on aina varauduttava porvarien avoimen väkivallan käyttöön. Engels väisti tämän väkivaltaongelman aikoinaan toteamalla, että herrat porvarit ampukaa ensin. Jos SNK:ssa on voimia, jotka uskovat Engelsiä huomattavasti selkeämmin ja teoreettisesti kestävimmin ratkaisemaan tämän kysymyksen väkivallan käytöstä on ilolla tervehdittävä tällaista teoreettista kontribuutiota. Yhtä hyvin heitä voisi syyttää jos lainataan kirjaa Anti-Duhring, josta tämä on. Kun viime päivien keskusteluun on otettu kirjojen otsikointia ja nimiä, niin tästä kirjasta löytää yhden lainauksen, jota voitaisiin käyttää tässäkin yhteydessä: Engels syytti Duhringia nimittäin suuruudenhulluudesta johtuneesta syynakeettomuudesta.

Viides varsin keskeinen erimielisyys on koskenut SNK:n suhdetta puolueeseen ja tämän ohjelman suhdetta puolueen periaateohjelmaan. Mielestäni meidän on lähdettävä siitä, että jos katsomme olevamme osa liikettä on loogista todeta liikkeellä olevan myöskin aatemaailma ja keskeistä on se, että iSNK:n periaateohjelman yleinen ja poliittinen ja ideologinen merkitys painottuu keskeisimmin siinä miten voidaan itsenäisenä osana onnistua periaateohjelman pohjalta kehittämään koko sosialidemokraattisen liikkeen toiminnallisia ja periaatteellisia tavoitteita. Eräät toverit ovat tuominneet käsitteen 'socialidemokraattinen aatemaailma'. Vaikuttaa siltä — jos olen väärässä, tämä voidaan myöhemmin korjata — että tällöin lähtökohdinaan arvioitaessa puolueen suhteita pidetään sitä, että socialidemokraattinen puolue on suuri liike ja siinä mahdollistaa toiminnan se, että periaateohjelma on kirjava kokoelma eri puolilta koottuja aineksia.

Vaihtoehtoisesti esityksessä todettiin yleensä, että eräänä SNK:n periaateohjelman tehtävänä on selkeyttää puolueen periaateohjelman tavoitteita. Mielestäni ei ole kysymyksessä mikään eräs tehtävä, vaan keskeisin SNK:n periaateohjelman tehtävä. Ongelman ydin tässä ei ole se miten yhtenäisenä tai hajanaisena pidämme 'käsitettä' socialidemokraattinen aatemaailma'. Olennainen erimielisyys käydyssä keskustelussa on ollut se mistä lähtökohdista käsin me arvioimme socialidemokraattisen liikkeen toiminnan ratkaisevimmin kehittyvän. Liittotoimikunnan enemmistön lähtökohdat tiivistäisin siten, että me arvioimme liikkeen kehityksen riippuvan siitä miten sen oma aatemaailma kehittyy ja täsmentyy käytännön toiminnaksi. Tämän kehittämisen me haluamme liittää kiinteästi SNK:n periaateohjelmaan. Vähemmistönä olleet toverit haluavat nimenomaan väittää socialidemokratian aatemaailman mahdollisimman epämääräiseksi ja näkevät tämän nimenomaan myönteisenä, koska se heidän mielestään mahdollistaa mitä erilaisimmilla omilla ideologioilla operoinnin laajan liikkeen sisällä.

Tässä viidennessä luvussa nuorisoliiton tehtävistä helposti sorrutaan tarkastelemaan jokaista periaateohjelman kappaletta ikäänkuin se määritteli mitä saa tehdä ja mitä ei saa tehdä tai mitä tältä pohjalta uskalleta tehdä ja mitä tältä pohjalta ei uskalla tehdä. Jos periaateohjelmaesitystä lähestytään tällä tavoin on ymmärretty varsin psykologisella ja poikkeuksellisen yksinkertaisella tavalla teorian ja käytännön yhteys. SNK:n voima ja kyky toimia periaateohjelman pohjalta mitataankin lähinnä siinä miten se pystyy luomaan uutta poliittista käytäntöä ohjelman lähtökohdista käsin. Tällöin ei enää todellakaan ole kysymys pelkästään uskaltamisesta tai saamisesta.

Meidän mielestämme periaateohjelman soveltamisessa poliittiseen toimintaan on otettava seuraavat kolme lähtökohtaa ensisijaisiksi. Ensinnäkin laajalla valistus- ja koulutustoiminnalla SNK:n tulisi vaikuttaa siihen, että porvarillisesta aatemaailmasta peräisin olevat näkemykset luokkaristiriitojen vähenemisestä ja yhteiskuntaluokkien välisten erojen väistymisestä menettäisivät merkitystään koko socialidemokratian piirissä. Toiseksi osallistumalla aktiivisesti erilaisiin yhteiskunnallisiin ristiriitojen kärjistymien muotoihin SNK:n tulisi korostaa näissä ristiriidoissa alistetussa asemassa oleville ongelmien perimmäisiä syitä ja niiden liittymistä kapitalistiseen yhteiskuntajärjestelmään. Kolmanneksi luokkataistelun voiton suhteen SNK:n on jatkettava ja kehitettävä sitä johdonmukaista linjaansa, että voittoa ei voida rakentaa vain työväenluokan yhden osan toimesta vaan tarvitaan laajaa yhteistyötä.

Lopuksi haluaisin todeta, että käyty keskustelu johon voi tutustua vielä tarakemmin perehtymällä toisaalta Pertti Hynysen ja toisaalta tovereiden

Folke Sundman ja Paastelan kirjoitelmiin ja heidän kirjoittamiinsa muis-tioihin, joita voi ostaa tietämäni mukaan ala-aulasta, niin tämä keskustelu varmasti osoittaa sen, että meidän on keskusteltava nyt ei ainoastaan pel-kästään periaateohjelman kirjaimesta vaan myöskin siitä mitä erilaisia tul-kintoja tästä periaateohjelmasta ja sen kirjaimesta voidaan esittää. Kiitos.

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Seuraava puheenvuoro toveri Folke Sundman, seuraava Jukka Paastela.

Folke Sundman, liittotoimikunta: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit!

En tässä puheenvuorossani puutu juuri lainkaan itse täimän periaate-ohjelmaesityksen yksityiskohtiin. Siihen ei tämän puheenvuoron puitteissa ole kertakaikkiaan aikaa enkä näin ollen tässä yhteydessä voi vastata nii-hin käsityksiin mitä toveri Liikanen tässä äskeisessä puheenvuorossa toi esille. Kuitenkin toivon mukaan valiokuntatyöskentelyn aikana jää riittä-västi aikaa selvittää näitä kysymyksiä.

Periaateohjelmakeskustelussa on ollut keskeisenä sijalla kysymys siitä voiko SNK:lla olla oma periaateohjelma. Mikä on siinä tapauksessa sen suhde puolueen periaateohjelmaan ja mikä on nuorisoliiton ohjelman mer-kitys koko sosialidemokraattisessa kentässä? Erään vastauksen tähän kysy-mykseen on toveri Bo Alfors esittänyt äskettäin ilmestyneessä Sosialistisessa aikakauslehdessä, jossa nam toteaa, että jos SNK hyväksyy itselleen peri-aateohjelman se merkitsee asettumista rinnastettuun asemaan SDP:n peri-aateohjelman kanssa. Toveri Alfors ei löydä sellaisia toiminnallisia teki-jöitä, jotka edellyttäisivät omaa periaateohjelmaa. Mielestäni toveri Alforsin tarkastelun lähtökohta on virheellinen, koska se sisältää kestäättömän tulkinnan puolueen periaateohjelman luonteesta ja merkityksestä. Jos ot-taisimme lähtökohdaksi sen, että puolueen periaateohjelma on ikäänkuin lopullinen ja ainoa autuaaksi tekevä yleispätevä tulkinta siitä mikä sociali-demokraattisen liikkeen ideologia on ja mitä se ei ole — siinä tapauksessa puolueen periaateohjelma on täysin riittävä eikä mitään muuta ohjelmaa tarvita. Tällainen puolueen periaateohjelma ei kuitenkaan ole. Tähän oh-jelma on idelogisesti liian väljä, erilaisia tulkintoja mahdollistava ja kysy-myksiä herättävä. Tämän vuoksi ora kyseenalaista nähdä puolueen periaate-ohjelmaa ehdottoman täsmällisenä ideologisena kokonaisuutena vaan pik-kemminkin se on eräänlainen kokoava ilmaisu siitä mitä periaatteelllis-po-liittisia virtauksia puolueessamme esiintyi siinä vaiheessa kun ohjelma laa-dittiin ja hyväksyttiin. Puolueen periaateohjelman väljyys ja monivivah-teisuus onkin juuri se tekijä, joka on tehnyt mahdolliseksi katon pitämistä korkealla sosialidemokraattisessa puolueessa, kuten klassinen sanonta kuu-luu. Tämän vuoksi on mahdollista, että välttämätöntä viedä liikkeemme ideologista keskustelua ja kehitystä eteenpäin siitä pisteestä johon SDP:n periaateohjelmasta jäädään. Oman periaateohjelman hyväksyminen SNK:lle on ainoastaan yksi tapa viedä tätä keskustelua eteenpäin ja käsittääkseni se on täysin mahdollista ilman, että mitenkään asetetaan kyseenalaiseksi puolueen periaateohjelman asemaa liikkeemme ideologisena peruskirjana.

Kuten monasti on todettu SNK:n periaateohjelmaesitys muodostaa toi-saalta tietynlaisen ideologispoliittisen kokonaisuuden koska se poikkeaa sekä klassisesta marxismi-leninismistä että klassisesta revisionistisesta teo-riasta. Toisaalta se on eräs tulkinta puolueen periaateohjelmasta, jossa pu-lueohjelman eräitä kohtia on täsmennetty marxilaisuuden pohjalta. Lisäksi on mielenkiintoista arvioida mitä mahdollisuuksia SNK:n periaateohjelma tarjoaa koko puolueen vasemmiston ideologiselle kehittämislle. Yleisesti-hän on tunnustettu, että SNK on eräs tätä vasemmistoa. Nythän puolueen vasemmistoa ei ole mikään sellainen tarkasti määritelty tai virallinen

ryhmittymä joka voisi hyväksyä jonkun virallisen linjan itselleen eikä sellaiseen lahkolaiseen järjestäytymiseen pidäkkään pyrkiä, mutta siitä huolimatta puolueen vasemmiston toimintaa on pyrittävä entistä tehokkaammin ja kokonaisvaltaisemmin suunnittelemaan. SNK on sopiva järjestöllinen kanava vastaamaan tästä ja siinä mielessä voitaisiin sanoa, että ideologisella tasolla esitys SNK:n periaateohjelmaksi on tällä hetkellä lähinnä se dokumentti, joka heijastaa puolueen vasemmiston nykyistä ideologista tilaa. On esitetty kysymys kuinka tarkoituksenmukaista on pyrkiä mahdollisimman syvälliseen ideologiseen kiinteyteen puolueen vasemmiston piirissä? Tämä kysymys on aiheellinen siksi, että pyrkiminen ideologiseen kiinteyteen pitää aina sisällään lahkolaistumisen vaaran. Tämän vaaran voi välttää kuitenkin siten, ettei ideologista kiinteyttä sekoiteta ideologiseen puhdasoppisuuteen tai ehdottomuuteen. Nimenomaan puhdasoppisuus ja ehdottomuus johtaa eristäytymiseen niinkuin kävi aikanaan pitkäsläisten sosialidemokraattien kohdalla. Pyrkimys ideologiseen kiinteyteen SNK:ssa ja puolueen vasemmistossa ei voi merkitä sitä etteikö tietyissä kysymyksissä esiintyisi erimielisyyksiä, erilaisia vivahteita ja korostuksia, erilaisia tulkintoja. Kuitenkin tavoitteeksi tulisi asettaa eräänlaisen yhteisen nimitäjän hahmottaminen, tietyn aatteellis-poliittisen kokonaisuuden hahmottaminen. Tämä on käsitykseni mukaan pitemmällä tähtäimellä puolueen vasemmistolle välttämättömyys. SNK:n periaateohjelma voi muodostaa ensimmäisen askeleen tähän suuntaan. Sehän edustaa jo sellaisenaan tiettyä ideologista kokonaiskatsoomusta, jota kokoavasti on kutsuttu 'marxilaiseksi sosialidemokratiaksi'.

Liittotoimikunnan esitys kelpaa varsin hyvin valiokuntatyöskentelyn perustaksi huolimatta sen eräistä vakavista puutteellisuuksista. Toivon, että valiokunta voi rakentavassa hengessä korjata nämä puutteellisuudet, jotta ohjelma voitaisiin hyväksyä mahdollisimman yksimielisesti. Tämä olisi periaateohjelman arvovalan ja käyttöarvon kannalta onnellisin ratkaisu. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että noin vaan voitaisiin sivuuttaa niitä vaikeuksia ja niitä erimielisyyksiä mitä on esiintynyt. Kun toveri Liikanen esimerkiksi toteaa että liittotoimikunnan vähemmistö on pyrkinyt esimerkiksi sivuuttamaan ja helpottamaan tämän 'johtovallan problematiikan' käsittelyä esittämällä eräitä viitteitä kehyksiä miten sitä tulisi käsitellä niin tämä tietysti on totta, että me emme ole tähän problematiikkaan kyenneet mitään lopullisia vastauksia esittämään ja nähdäkseni ei edes ole mahdollista etukäteen tarkasti määritellä sitä miten missä muodossa tämä työväenluokan ja sen liittolaisten johtovalta kaikissa historiallisissa tilanteissa toteutuu. Erittäin helppo on sen sijaan liittotoimikunnan enemmistön ratkaisu tähän problematiikkaan ollut. Tämä ratkaisu oli se, että kokonaan jätettiin tämä kysymys käsittelemättä periaateohjelmaesityksessä kun se kohta poistettiin ohjelmasta. En tiedä onko sitten tämä parempi tapa ratkaista näitä ideologisia kysymyksiä. Nähdäkseni ei ole ja tähän tyyliin valiokunnan ei myöskään tulisi näitä vaikeuksia ratkaista. Sivuartamalla ongelmia niitä ei nimittäin ratkaista. Kiitos.

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Seuraava puheenvuoro toveri Jukka Paastela.

Jukka Paastela, Sörnäinen: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit!

Huolimatta suuruudenhulluudesta johtuvasta syyntakeettomuudesta aion seuraavassa puuttua joihinkin periaateohjelman keskeisiin kohtiin. Kuten mm. valtioteorian sosialistisen yhteiskunnan määrittelyyn ja parlamentarismiin.

Sitä ennen tarkastelen kuitenkin lyhyesti sitä kritiikkiä jota toveri Bo Alfors on Sosialistisessa Aikakauslehdessä esittänyt periaateohjelmaa kohtaan. Alfors esittää että periaateohjelman ratkaiseva asenteellinen virhe on se, että ohjelma suuntautuu toisaalta menneisyyteen ja toisaalta tulevaisuuteen, mutta jättää analysoimatta kapitalismin nykyisen kehitysvaiheen. En pidä virheellisenä sitä, että ohjelmassa esitetään tietty näkemys ja analyysi historiasta ja että siinä asetetaan pitkälle meneviä tavoitteita, mutta kapitalismin ja nimenomaan suomalaisen kapitalismin nykyisen kehitysvaiheen syvällisen analyysiin puuttuminen on selvä puute. On kuitenkin todettava, että tällaista analyysiä on vaikea ellei mahdotonta suorittaa periaateohjelmassa sen johdosta, että mitään tieteellisesti pätevää marxilaista kokonaisvaltaista analyysiä ei nimenomaan suomalaisen kapitalismin nykyisestä kehitysvaiheesta yksinkertaisesti ole vielä olemassa. Tällaisen analyysityön aloittaminen onkin nähdäkseni eräs Sosialidemokraattisen Puolueen vasemmiston kiireellisempiä tehtäviä. Puutteen lieventämiseksi on periaateohjelman toiseen lukuun nähdäkseni lisättävä kappale, jossa kiinnitetään huomiota nykyajan kapitalismille ominaiseen kiihkeään tieteelliseen, tieteellis-tekniseen kehitykseen joka tapahtuu suurpääoman ehdoilla.

Valtioteoriassa on ollut kompastuskivenä ennenkaikkea käsite hallitseva luokka. Tätä kysymystä olemme toveri Sundmanin kanssa käsitelleet tarkemmin 'Anti-Hynynen'-nimisessä lentokirjasessa. Haluaisin kiinnittää kuitenkin vielä huomiota asian poliittiseen aspektiin. Kuten toveri Paavo Löppönen toteaa kirjoituksessaan Forssan ohjelman taustasta, joka on julkaistu 'Lippu'-lehden viime numerossa: "Yleinen käsitys valtiosta sosialidemokraattien keskuudessa on, että valtio on ilmaus yleisistä ja yhteisistä eduista. Oikeistosocialidemokraattien piirissä yleinen valtionkäsitte on siis porvarillinen valtiokäsitys millä seikalla epäilemättä on ollut ja on heijastuksensa myös sosialidemokraattisen liikkeen poliittiseen käytäntöön.

On vielä se, että valtiokysymys on joillekin itseään marxilaisena pitävälle sosialidemokraateille varsin kuuma pala. Ei ymmärtääkseni ole mikään sattuma, että ruotsalainen sosialidemokraatti Gunnar Gunnarsson teoksessaan Sosialidemokratian aateperintö jättää Marxin ja Engelsin teoreettisen työn esittelyn yhteydessä kokonaan käsittelemättä Marxin ja Engelsin valtioteoreettiset näkemykset. Niinpä Gunnarsson sitten onkin täysin kykenemätön analysoimaan esimerkiksi ruotsalaisen ns. valtion luokkaluonnetta. Edelläsanoitusta seuraa nähdäkseni se, että SNK:n periaateohjelmassa on mahdollisimman selkeästi ja ymmärrettävästi tuotava esiin valtion luokkaluonne, mitä siinä nykyisessä liittotoimikunnan esittämässä muodossa ei kuitenkaan tehdä. Tällä hetkellä näyttää siltä, että käsite hallitseva luokka ei enää muodostu kompastuskiveksi tätä on tervehdittävä mitä suurimmalla tyydytyksellä, mutta vielä ei kuitenkaan näytä siltä, että yksimielisesti voitaisiin todeta kapitalistisen valtion olevan viime kädessä alistetussa asemassa hallitsevaan yhteiskuntaluokkaan nähden. Tämä on kuitenkin olennainen kysymys valtion luokkaluonnetta määritettäessä. On tietysti torjuttava toisaalta sellaiset harhakäsitykset, joita usein tuntuu esiintyvän joidenkin kommunistien keskuudessa, joiden käsitysten mukaan valtio on joku hallitsevan luokan tarkoituksellinen keksintö alistettu luo-

kan sortamiseksi, kuten toveri Löppönen toteaa mainitussa kirjoituksessaan. Mutta se, että tuotantovoimien ja tuotantosuhteiden uudelleen tuottamisen tarpeet, joille valtio on alistettu välittyvät nimenomaan hallitsevan luokan kautta merkitsee juuri sitä, että valtio on viime kädessä alistetussa asemassa hallitsevaan luokkaan nähden.

Kohdassa 'sosialistinen yhteiskunta' on nähdäkseni tehty koko periaateohjelman käsittelyn ajan vakava looginen virhe. Kuvattaessa sosialistisen yhteiskunnan tyypillisiä piirteitä ei ole lainkaan kiinnitetty huomiota siihen, että kapitalistiselle yhteiskunnalle ominaiset toisilleen vastakkaiset luokat häviävät sosialismin oloissa. Kuvattaessa tavoittelemamme sosialistista yhteiskuntaa on taas monessa yhteydessä viitattu työväenluokkaan. Myös periaateohjelman parlamentissa tapahtuvaa toimintaa koskeva kohta käsiteltäessä vaikka ei varmaankaan tietoisesti lähdetty virheellisistä lähtökohdista. Aikaisemmissa periaateohjelmaversioissa haluttiin parlamentaarinen toiminta alistaa ulkoparlamentaariselle toiminnalle. Panna se ikäänkuin arvojärjestykseen parlamentaarisen toiminnan edelle. Liittotoimikunnan hyväksymässä versiossa taas heijastuu pyrkimys asettaa parlamentaarinen toiminta arvojärjestyksessä ulkoparlamentaarisesta toiminnasta edelle. Ensimmäisen kerran kyseessä oleva virhe arvojärjestykseen asettelu huomattiin pääasiainenä pidetyssä SNK:n seminaarissa. Tässä seminaarissa todettiin, että parlamentaarista ja ulkoparlamentaarisesta toimintaa ei keino-tekoisesti pidä asettaa vastakkain vaan molemmat on nähtävä osana työväenliikkeen kokonaistaistelua kapitalismin murskaamiseksi ja sosialismiin siirtymiseksi.

Olen tässä puheenvuorossa pyrkinyt tuomaan esiin lähinnä sellaisia periaateohjelman sisältöön liittyviä näkemyksiä, jotka eivät sisälly tähän 'Anti-Hynyseen'. Suosittelen kaikille periaateohjelman sisällöstä kiinnostuneille tutustumista siihen kokonaisvaltaisemman kuvan saamiseksi periaateohjelmakeskustelusta siitä huolimatta, että julkaisussa valitettavasti on toveri Pertti Hynysen suorittamien laskelmien mukaan 46 painovirhettä. Hyvät toverit! Se ideologinen työ, joka periaateohjelman ympärillä on tehty on jo kantanut hedelmää. Ideologinen tietoisuus ja kiinteys on aivan toisella tasolla kuin kolme vuotta sitten. Tämän työn tehokkaan jatkumisen turvaa se, että liittotoimikunnan enemmistön ohjelmaan tekemät huononukset ja esitykset sekä havaitut virheet korjataan ja ohjelma hyväksytään. Toivon hartaasti, että tämä voisi tapahtua yksimielisesti. Hyvät toverit, viekäämme marxilainen sosialidemokratia voittoon!

Puheenjohtaja Lasse Hallamurto: Keskustelu periaateohjelmasta on päätynyt. Periaateohjelma lähetetään ohjelmavaliokunta yhteen. Onko paikalla toveri Pentti Väänänen, tai toveri Kauko Viitala. Teen seuraavan muutosesityksen käsittelyjärjestykseen: Järjestöpolitiikka ja ay-politiikka siirretään käsiteltäväksi sääntöjen jälkeen eli nyt on käsittely vuorossa koulutuspolitiikka, jonka jälkeen aluepolitiikka sen jälkeen talouspolitiikka, päihdepolitiikka, säännöt, järjestöpolitiikka ja ay-politiikka. Hyväksyttäneen tämä käsittelyjärjestyksen muutos, hyväksytään. Koulutuspolitiikka, Jorma Westlund, ole hyvä.